

WALDORF ÚJSÁG - GÖDÖLLŐ

Dióhéj

2021 Pünkösd

TARTALOM

Beköszöntő

Forgács Erzsébet

Pedagógia és művészet

A Megváltó megváltása – Forgács Erzsébet írása

Volker Fintemann: Az emberi immunrendszer – Kuntz Orsolya fordításában

Vizy Miklós: Angyalok üzenete

Beszédfejlődés: Minek kell belépnie a köztünk lévő térbe? – Dr. Lakshmi Prasanna és

Michael Kokinos előadása Skoda Mercedesz fordításában

Játék a hangokkal – Hangpancsi a második osztályban Farkas-Molnár Judittal

Lázadó szív – búcsú Henning Köhlertől

Nóti-kabaré a hetedik osztályban

Arcok

Kecskés Judit interjúja Ujj Boglárka leendő elsős osztálytanítóval
és André Nórival

Új családok – bemutatkozik a Bakó, Bencze és Kádár család

Iskolai élet

A Tanári Kollégium írása az új fenntartói formáról

Az eurytmia terem megújulása Kolinger Margó bemutatásával

A Familiar Food Kft bemutatása – Kulcsár Róbert

Hangtan haikukban a hatodik osztályosoktól – Richter Bea összeállítása

Tanítva tanulás – Kiss Nóri írása az évesmunkájáról

Közösségi élet

Gyűjtünk játszótérre iskolánk udvarán! – Kecskés Judit összeállítása

Életmód

Kökénydi Nelli kézműves oldala

Kovács Gabi összeállítása a hatodikosok filcállatkáiból

Fábián Zsuzsa: Utószó

BEKÖSZÖNTŐ

*„Nehéz felhőkben gyűjtsd össze és engedd, hogy így vonuljon le.
Hús áradatokban küldd Őt ide, tüzes lángokban lebegjen.
Levegőben és olajban, hangban és harmatban járja át Földünk építményét” (Novalis)*

Nehéz és egyre tömörebb felhőkben gyűlnek fejünk felett a félelem, a bizonytalanság, és az elszigeteltség szövedékéből egymásra rétegződött fátylak, melyek mind jobban eltakarják szemünk előtt az éltető Nap fényét. A tavasz is késlekedik, mintha máshova sodorták volna a vad szelek, vagy eltévedt volna a nagy összevisszaságban, ahol a hirtelen jött hóhullámok után extrém változásban dőlnek meg a hidegrekordok.

És az évszakok kuszaságát a hetek, a napok megváltozott ritmusai is terhelik, minket is kizökkentve a megszokott kerékvágásból. Még az ünnepek közös megélésére sincs lehetőségünk, hogy a hétköznapok monotóniáját megtörjük, és együtt, nem virtuális térben tudjunk ezekben a kiemelkedő időszakokban mi is "kiemelkedni". Mert amíg horizontális síkon a környező világgal: növényekkel, állatokkal és embertársaimmal nincs kapcsolat, addig nem tudom a tekintetemet fölfelé irányítani, nem tudok kapcsolódni a "felettem lévőhöz". A teremtet világtól az érzékszerveink által jutunk el az érzékfelettihez, a Teremtőhöz. Simone Weil szavaival: "latrokként tér és idő keresztjére vagyunk verve mi, emberek." Szükségünk van arra, hogy horizontálisan és vertikálisan is elmozduljunk, hogy együtt, egymás által nőjünk önmagunk fölé, hogy újra rátaláljunk az isteni-szellemre.

Húsvét nagy eseménye után a mennybemenetel készít fel pünkösdi misztériumára, a lélek-szellemmel való betöltődésének ünnepére. Ez az időszak a legnagyobb tanulási lehetőségeket kínálja, ha képesek vagyunk felnézni az égre. Akkor észrevehetjük, hogy "ahogy fent, úgy lent". Megláthatjuk a tükröződéseket, mert "a tavasz előrehaladtával a Föld megnő, túlnő önmagán. Lelke fölfelé küldi lélegzetét, és betölti atmoszférikus környezetét úgy, hogy az ég és Föld csodálatos egysége jön létre. Az ég, amit tavasz idején látunk, valójában a mi világunk. Amint tavasszal a Föld nagyobb, mint amekkorának látszik, ugyanúgy a szellem felé törekvő ember is nagyobb, mint amekkorának látszik, mert túlnő önmagán." (Emil Böck)

Rudolf Steiner úgy beszél az emberi találkozásokról mint az életnek valóban szent pillanatairól: „A jövőben minden embernek meg kell tudnia látni a másik emberben a benne rejlő isteni mívtoltot... Az emberben előtűnik valami, ami isteni-kozmikus forrásból származik, amely bennünk hús és vér által nyilatkoztatja meg magát.”

Keressük hát egymást, hogy gyakorolhassuk a megismerő szeretetet, mert csak ezáltal teljesedhet be pünkösdi egyik legfontosabb ígérete: a szellemi közösségalkotás!

Forgács Erzsébet

PEDAGÓGIA ÉS MŰVÉSZET

A MEGVÁLTÓ MEGVÁLTÁSA

*„A lét semmivé sose válhat!
Mindenben örök áram árad,
állj boldogan a létbe hát!
A lét örök: törvények őrzik
mindazt az élő kincsözönt itt,
melyet díszül ölt a világ.
Az igazat rég fölfedezték,
a szellemek közt ő az egység,
ragadd meg ezt az ősválót!”
Goethe: Végredelet*

Ünnepeink nagy jelentőségű szimbólumok, melyek hozzájárulnak személyiségünk fejlődéséhez is. Átélésükkel szívünk és lelkünk közelebb kerül lényünk és létünk rejtélyének megfejtéséhez.

Mindezek az alapigazságok lassan tudatosodnak bennünk, egész életünkben "gyakorolnunk" kell! De lehet-e a tér és idő fogságában egyedül eljutni önmagunk felfedezéséhez, a világ titkainak kutatásához, a körülöttünk zajló események megértéséhez? Lehet-e TANULNI, FEJLŐDNI egyedül, el- és lezárva szűkebb és tágabb környezetünk történéseitől?

Kérdés kérdést követ a mostani időkben, amikor a karácsony, a vízkereszt, a húsvét, a mennybemenetel, a pünkösd magasztos pillanatait nem élhetjük

meg együtt, egymással. Egyáltalán, lehet-e ünnepelni egyedül? Az ünnep lényege a szociálisban lakozik, különben úgy találkozunk vele, mint Füle a "Micimackóban" a születésnapján, vagy mint Milne másik hőse, János király, akinek "polcán a sok kis cédulát, / mely boldog ünnepet kívánt, / soha nem írta jó barát, / csak mindig ő maga."

A húsvét előtti nagyböjt időszakában egyre inkább azt kezdtem érezni, hogy valami nagyon aktuálisra akarják ráirányítani a figyelmemet ezek a kérdések. Sok éven át volt az "én húsvétom" fénypontja Wagner Parsifalja, melyet nagy baráti társasággal néztem meg. Mindig találtam benne egy-egy olyan mondatot, amely megszólított, amely hosszú időre "feladta a leckét". Két éve, hogy ez is elmarad az Operában.

Idén sem volt látható a "nagypénteki varázs". De az utolsó előadásból megőrzött gondolat, "a Megváltó megváltása", azóta is mélyen foglalkoztat, mint ahogy Parsifal múlhatatlan időszerűsége is. Most éppen a sok-sok kérdés kapcsán jutott eszembe Székely György (Georg Kühlewind) tanítása a Logoszról. "A tudati lélek megjelenése a Logosz testté válása révén vált lehetővé, azáltal, hogy a Logosz-elem kétféle módon van jelen az emberi lényben: a lélek mennyországában; tudatfeletti, szellemi részében, ahol kezdetől fogva mindig is jelen volt, és a testhez, a "húshoz" kötődő hétköznapi lélek alapzatában.

A Logosz kétféle jelenlétével a nyiladozó tudati lélek a kettősség jegyében áll. IMÁDSÁGA A KÉTELY, KÉPESSÉGE A KÉRDÉS. A tudati lélek lehetőségének ismertetőjegye a tudatnak az a képessége, hogy rálásson, reflektáljon önmagára, a lélekre."

Képessé válhat-e az ember erre az ön-reflexióra kivonulva a világból, magányos remeteként, mint a régi időkben? Megismerhetem-e magam egyáltalán egy másik Én, a másik ember nélkül?

Egy csodálatos képi megjelenítésben találtam erre választ Döbrönte Zoltán egyik festményén, ahol két alak áll egymással szemben úgy, hogy a köztük

lévő tér egy kelyhet képez. A "kehely" felülről nyitott, készen a szellemi öntudatra ébredés befogadására, mely kettejük kölcsönhatásában, az egymással formált köztes térben képes megszületni. "Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük." (Mt 18,20)

Az Én önmagára, öntudatra ébredése szellemi tapasztalás. Ez pedig valójában egy teremtés, mely a dualitásból ered. A dualitáshoz hozzátartozik a kétely. Az EGYségből való kiválást a KÉT-ség(beesés) állapota követi. A kételkedésből ered a megismerés vágya. Aki kíváncsi, aki érdeklődik, az kérdéseket fogalmaz meg. A kérdés tehát egyfajta kezdet, melynek alapfeltétele a megnyílás egyrészt a befogadásra, másrészt a feltárulkozásra. (Én vagyok az ajtó... Jn 10,9). Mert a Logosz, az Ige, a Teremtő Szó képes az áramlásra... Aki igazi kérdést tesz fel, az teremt.

"A kérdés önálló tevékenység, amely jele a szabadság felé vezető első lépéseknek. Eljött az idő, hogy az ember belsejében megmozduljon az igazság keresése, és hogy a kérdés jóvoltából önmagára, az Én tapasztalására ébredjen. Az Én csak egy másik Én-en, egy Te-n keresztül tud magára ébredni. Az ember egyedüllétben még nem teljesen ember, még nem teljesen "Isten képe és hasonlatossága", mert még nem képes a szeretetre." (Kühlewind)

A tudati lélek alapállása tehát a kétely és a kérdés, és ennek legfőbb reprezentánsai fejlődésünk útján hitetlen Tamás és Parsifal. Általuk juthatunk a megismerő szeretethez, mely csak a szabadságban valósulhat meg.

Krishnamurti rávilágít, hogy milyen fontosak ezek az összefüggések: "Én nem létezhetek tőled függetlenül, nem létezhetek mindenkitől elkülönülve.

A te és én köztem lévő kapcsolatban kezdem el magamat megérteni; és amikor magamat megértem, az a bölcsesség kezdete. Így hát a valóság keresése a szeretet születése egy kapcsolatban. Hogy valamit szerethess, ismerned, értened kell. Hogy szeresselek, ismernem kell téged, érdeklődnöm kell, kutatnom kell, ki vagy, fogékony-nak kell lennem minden hangulatra, változásodra, s ki kell lépnem saját törekvéseim, céljaim, vágyaim zárlatából. És megismerve téged elkezdem felfedezni saját magam. Nélküled nem léteznék; és ha nem értem meg ezt a kapcsolatot közted és köztem, hogyan létezhetne szeretet? És szeretet nélkül pedig nem lenne keresés. Hogy keresni tudjak, meg kell értenem a kapcsolatomat a Földdel, az eszmékkel éppúgy, mint a kapcsolatomat veled. És, hogy megérthessem, nyitottá kell válnom feléd, befogadóvá kell válnom."

"A kapcsolat félelem nélküli közösséget jelent, amelyben kellőképpen szabadok vagyunk ahhoz, hogy megértsük egymást, és közvetlen módon kommunikáljunk egymással. A kapcsolatok nyilvánvalóan azt jelentik, hogy közösségben élünk egy másik emberrel. Ilyenkor nem létezik elszigeteltség, nincs felelősség és kötelesség, csak szeretet van! Aki szeret, az nem beszél ilyesmiről – egyszerűen csak szeret, és ezért megosztja másokkal az örömét, a bánatát, vagy akár a vágyonát is."

Mi is hasonlóak lettünk a tanítványokhoz, akik, amikor a húsvéti találkozások megszűntek és erőt vett rajtuk a kozmikus elhagyatottság érzése, akkor volt lelkük a legtávolabb. Különösen a mennybemenetel és a pünkösdi

közötti álomszerű tudatállapotban éltek bebábozódva a csüggedtség, a szomorúság és az apátia burkába zárva. A pünkösdi zúgó szél és a tüzes lángnyelvek azonban mint szellemi tűz ébresztették fel őket, hogy kimenjenek a világba.

A tanítványok tudatába jutottak a beljük költözött szellemi tűznek, ez adott nekik erőt és bátorságot.

Talán itt volna már az ideje, hogy mi is kitörjünk az egyre vastagabb, egyre keményebb burkainkból... Ideje szárnyat bontani és a napfényben felfedezni, hogy milyen sokszínű a világ, és hogy NEM VAGYUNK EGYEDÜL!

Forgács Erzsébet

Ősze Léna, 4. osztály

AZ EMBERI IMMUNRENDSZER

Volker Fintelmann, 2021. január

Prof. Dr. med. Volker Fintelmann belgyógyász és gasztroenterológus szakorvos. 25 éve a Deutsches Rotes Kreuz-Krankenhaus Hamburg főorvosa, orvosigazgatója és ügyvezető igazgatója. Fő törekvése az antropozófiai orvoslásnak a természettudományos orvoslás alapján történő gyakorlati és tudományos kidolgozása.

A számos ajándék közül, melyeket az ember a teremtő erőktől kapott, az egyiket – elvonatkoztató kifejezéssel – immunrendszernek nevezünk anélkül, hogy tudatában lennénk e sokrétűen kialakított szervezet különlegességének és rendkívüliségének.

Az immunrendszer nem biokémiai mechanizmus, hanem a minket érő benyomásokra érzékenyen reagáló organizmus, melyet képzeateink, érzéseink és akarati impulzusaink is befolyásolnak. Az immunszervezet irányítása azonban teljességgel egyéni jelenlétünkön – az énünkön – kívül zajlik, és így hozzájárul a testi identitás kialakulásához és az immunitáshoz. Ez a folyamat ideális esetben egész életünkön át végigkísér bennünket. Az immunrendszer a test és a lélek individuációjának eszköze és műszere. Ezt még a – materialista alapokon nyugvó – hagyományos orvoslás is sejtí, amikor pszicho-neuro-immunológiáról beszél. Hans Wigzell svéd immunológus 1994-ben egy Jarnában (Svédország) rendezett kongresszuson lényegre törően fogalmazott, amikor az immunrendszerrel szóló tudományos előadását így foglalta össze: „Az emberi immunrendszerrel szerzett ismereteink mind azt bizonyítják, hogy minden

embernek saját, egyedi immunrendszere van, amelynek nem létezik másolata.” Csodálatos mondat!

Az orvostudomány gyakorlati valósága azonban másképp kezeli mindezt. Az immunrendszert egységes automatizmusként tekinti a terápiában történő mindennemű differenciálás, illetve a szervekre és szervrendszerekre tagolt organizmus figyelembe vétele nélkül. Az immunológia kérdéseire viszont csak akkor adhatunk valódi választ, ha azt az Én által alakított egyéniséggel kapcsoljuk össze.

A modelltesttől az individuális testig

Az antropozófiai emberkép abból indul ki, hogy minden ember aktívan vesz részt életútja alakításában, és már születése előtt találkozik szociális és szellemi törvényekkel. Ez a létfontosságú folyamat a fogantatással és a szülői csírával való összekapcsolódásban fejeződik be. A szülők által átörökített fizikai test lehetővé teszi számunkra, hogy szellemi individualitásként fizikailag is megjelenjünk. E "modelltestet" fokozatosan hatja majd át az egyéniség. A szervezetben ható örökletes erők a gyermekkor során, héteves ciklusokban bomlanak le és individualizálódnak.

Ezt a legszembetűnőbbben a pubertás kezdetén és végén érezhetjük. A "lélek születésével" és az ezzel együtt járó magasságokkal és mélypontokkal kezdődik mindez, majd pedig a felnőtt önállóság felelősségével fejeződik be. Így a lélek „szolgálhatja” az Én-t, amelyben ez utóbbi, különösen a negyedik évhétben, egy önmagáért felelős gondolkodást, érzést és akaratot alakít ki, egészen a művészi érzékenység és gondolati elmélyülés képességéig, hogy elmondhassuk: 28 éves korára az ember ideális esetben teljesen kialakította testi-lelki identitását és immunitását is. Most már autonóm, ennek minden következményével együtt, és független a világi és szellemi tekintélyektől, amelyek eddigi életében irányították és formálták őt. Egy, a maga teljességében megnyilvánult testi-lelki "Én" áll előttünk.

Hogyan dolgozik és „működik” az immunrendszer?

Amikor mintegy 40 évvel ezelőtt, amikor az emberi immunitás tudománya – az immunológia – kongresszusokon és tudományos folyóiratokban az orvostudomány nyilvános színpadára lépett, a következő tételt – melyet tudományos elméletnek is nevezhetünk – tette közzé:

„Az én felismer minden nem-Ént”. Ezen pedig azt értette: az immunrendszer, azaz egy Én „nem-Én”-ként ismeri fel a nem saját szervezetéhez tartozó idegen baktériumokat és anyagokat. Így az immunrendszer az idegent testileg az emésztés, szellemileg a tanulás, valamint a szimpátia (közelség) és antipátia (távolság) erők segítségével sajátjává alakítja át. Az emésztés és a tanulás egymással összefüggő, egész életünkön át végzett tevékenységeink. Az idegen

anyagok megemésztése az immunszervezet egyik fő tevékenysége. Ez testi/celluláris szinten történik, elsősorban a makrofágok, az úgynevezett fagociták segítségével.

Ezek magas szintű megkülönböztető képességgel rendelkeznek, mellyel eldöntik, hogy az anyagként vagy mentális benyomásként befogadott idegen dolog hasznos vagy káros a szervezet számára. Az első esetben az történik, hogy az idegent legyőzik, sajátjukká alakítják és beépítik a szervezetbe. A második esetben pedig az, hogy gyorsan újra kiválasztják. Ezekben az emésztési folyamatokban számos szervi funkció vesz részt.

A *Hamupipőke* c. mesében is találkozunk ehhez hasonló eljárási móddal: „Az ocsút szaporán egyétek, a javát meg az edénybe tegyétek!” Ezeket az emésztési folyamatokat minden bizonnyal agresszívnek és radikálisnak élhetjük meg, nem megértő vagy barátságos folyamatokról beszélünk itt. Ezért nevezi a hagyományos orvostudomány az ebben a folyamatban résztvevő sejtek egy másik típusát „gyilkos sejteknek” („killercells”). A német nyelvben természetesen erre is létezik egy bölcs mondás: „Ich habe dich zum Fressen gern. = Annyira szeretlek, hogy meg tudnálak enni.” (A magyar nyelvben találó kifejezés ugyanerre: „Úgy szeretlek, majd megeszlek!” – a ford. megj.) Ugyan is a szimpátia lelki erői azok, amelyek itt hatnak, és a fizikai-testi eseményt tervezik.

Az antipátia viszont az immunszervezetben teljes egészében az idegen alanyra specifikált ellenintézkedésekben nyilvánul meg, amelyek hatástalanná vagy ártalmatlanná teszik azt. A hagyományos

orvostudomány „antitest-képződésről” beszél.

A holisztikus emberszemléletből kiindulva erre egy kiegészítő kifejezést kellene találnunk – például az "anti-lélekképződést". Ugyanis minden immunfolyamat idegen dologhoz kapcsolódik, legyen az testi-fizikai vagy tisztán mentális. Az ember önmegfigyelés révén tudja, hogy a lélek benyomásait vagy hatásait is meg kell emésztene, ami másfelől azt jelenti, hogy magáévá kell tennie vagy ki kell választania azokat. Ezeket semmilyen körülmények között nem szabad elraktározni vagy elfojtani. Az „antitest” vagy „anti-lélek” képződésében egy magas, szelektíven ható intelligencia uralkodik – annak analitikus felismerése, hogy melyik anyagról vagy melyik lelki benyomásról van szó, továbbá annak, hogy ezekre milyen módon kell válaszolni. Ily módon specifikus ellenreakciók jönnek létre, amelyek összekapcsolódnak az emlékezettel, hogy a helyes válasz azonnal kéznél legyen, amikor ismét találkozunk ezzel az idegennel. Minden folyamat igen finom vagy akár anyagtalan természetű, és csak közvetett módon észlelhető reakcióként. Az immunrendszer ezen antipátia-erői a szimpátiához hasonlóan a népnyelvben is kifejezésre jutnak, pl. „Nem bírom a szagodat!” Valójában az ízlelés és a szaglás érzékszervi tevékenységei mindkét immunterület esetében vezető szerepet játszanak. E tevékenységek szervi hordozói a máj és a vese.

Az immunrendszernek tehát két működési területe van, amelyeket természetes (archaikus) és szerzett (specifikus) immunitásnak is nevezünk. Az előbbiben mély bölcsesség rejlik, az utóbbiban

magas fokú intelligencia. Ez utóbbi az Én-tevékenység kifejeződéseként nagyfokú éberséggel párosul, amely akkor is örökös, amikor alszunk. Azt, hogy egész lényünk minden egyes sejtjéig az Én által meghatározott, a szerv-transzplantációs orvostudomány már hatalmas kísérletként bebizonyította. Szervátültetést csak akkor lehet sikeresen végrehajtani, ha az immunrendszert gyógyszerekkel erőteljesen elnyomják, azaz jelenlétét gátolják. E manipuláció nélkül a transzplantált szervet azonnal mint idegent ismerné fel szervezetünk, és azt kilökné magából. Ez egyébként gyakran, minden immunszuppresszió (a szervezet immunreakcióinak elnyomása – a ford. megj.) ellenére is megtörténik.

Az immunrendszer edzése és veszélyeztetése

Az eddig leírtakból jól látható, hogy nem rendelkezünk kész immunrendszerrel, amely támogatásunk nélkül, automatiként működik, hanem hosszú időn át alakítjuk ki, és egész életünk során ápolnunk kell azt. Mivel az individuációs tevékenységében az Én számára eszközként és szerkezetként kell szolgálnia, ezért a mindenkorai körülményekhez, például az életkorhoz, a környezethez és az Én érettségéhez kell alakítanunk. Az immunrendszer tehát az élet során folyamatosan változik, még ha meg is őrzi eredeti jellegét. Minden, ami az Énre hat, az befolyásolja az immunrendszert, erősítve vagy gátolva azt.

Minden segítő hatás szempontjából kiemelkedő jelentőségű, hogy a tekintetünket az Énre irányítsuk, vagyis a konkrét személyiségre mint a benne tevékenkedő örök individualitás kifejeződésére. Ezáltal világossá válik, hogy a szülők és

a tanárok nevelése milyen nagy hatással van a gyermekre az első két évhetekben, hiszen utánzásra méltó példaképként kell viselkedniük. A nevelés a fejlődés művészete, sőt a gyógyítás művészete is, ahogy ezt Rudolf Steiner az orvosoknak és teológusoknak tartott előadásai során megfogalmazta.

Táplálkozási folyamataink szintén az immunrendszer intenzív edzését jelentik, ám itt a természet a tanítómesterrünk. Ez vonatkozik a gyógyszerekre és a betegségekre is, amelyek által az Én – miközben legyőzi őket – iskolázhatja magát a védettségre való törekvésben. A hagyományos orvostudomány alapvető tévedése, hogy nem ismeri fel az úgynevezett gyermekbetegségekből rejlő fejlődési lehetőségeket, e helyett oltási stratégiákkal akarja kiirtani őket. A láz szintén az immunitást edzi, az individuációra való törekvés során felerősödött én-tevékenység kifejeződése. Figyelemmel kell kísérnünk, de semmiképpen sem szabad elfojtani vagy akár kioltani. Ezzel máris eljutottunk

az egészséges, éber immunrendszer kialakulása és fenntartása során leselkedő számtalan veszélyhez. Lényegében kijelenthetjük: minden, ami egy szabad, individuálisan kialakult Én-tevékenység fejlődését és létét gátolja vagy ez ellen küzd, az gyengíti az immunrendszert.

Fizikai és lelki síkon elsősorban a folyamatokat kell megvizsgálnunk, hiszen az Én kizárólag a hőn keresztül képes áthatni a testet és a lelket. Példaként említhetjük a lelkesedés helyett a frusztrációt (coolness), a meleg teák helyett a jéghideg italokat, a melegítő táplálkozás helyett a mélyhűtött gyorséttermi ételeket, és nem utolsósorban a mindent átható virtuális világot, amelynek hatásai a lélek félelmeiben és a hűtő folyamatokban jelennek meg. És a félelem csontig hat! Mindannyian azonnal felismerhetjük az immunrendszerre gyakorolt sokrétű, támogató és betegítő hatásokat, és megérthetjük, hogy mekkora felelősséggel tartozunk e kérdésben minden egyes emberért a világon, különösen természetesen a gyermekekért és serdülőkorúakért.

A krónikus betegségek számának rendkívüli növekedése, a lázzal járó akut megbetegedések egyre ritkább előfordulása, valamint az úgynevezett autoimmun vagy autoagresszív betegségek gyakorisága is mutatja, hogy az emberek immunrendszere tartósan megterheltté, sőt túlterheltté vált. Óriási szükség van tehát arra, hogy én-tevékenységünk e csodálatos eszközéről valódi tudást szerezzünk.

Korona-járvány és az immunrendszer

A Covid-19-ben megbetegedetteknel eddig tapasztaltak azt mutatják, hogy az immunrendszer gyakran hajlamos a túlreagálásra. Ez magyarázza azt is, hogy a Dexamethason nevű kortizonkészítménnyel miért érhetek el látszólag pozitív hatást.

Miért reagál az immunrendszer ilyen erősen? Talán az Én úgy érzi, hogy a vírus közvetlenül támadja, s úgy látja, hogy vágyott individualizációja veszélybe került? Mindez megerősíthető mint korunk alapvető jelensége, hisz minden irányzat az uniformizmus és konformizmus felé hajszol, a kollektívizmus irányába haladunk az individualizmus helyett. Az emberi én elleni alapvető támadást tehát e korszak jellemzőjeként élhetjük meg. Talán ezt képviseli az új vírus?

E vírus egy olyan országból származik, ahol a szélsőséges kollektívizmust előírják, és az embereknek e szerint kell élniük. Különlegességét azonban mindenekelőtt abban látom, ahogyan az emberhez közelít. Ez a légzés útján, a levegőnek mint hordozóanyagnak – aerosolnak – a segítségével jön létre (az „aerosol” itt a levegőben finoman

eloszlatott *folyadékrészecskéket* jelenti - a ford. megj.) A légzés itt nemcsak a tüdőlégzést jelenti, hanem azt a történést is, amely során a levegő az egész szervezetet átjárja, amelyen keresztül lélek és test összekapcsolódik, majd újra eloldódik, egészen minden egyes sejtgig (sejtlégzés). Így minden belégzés, bármilyen szervben történik is, a lélek testbe kerülése, minden kilégzés a test megszabadulása az őt elnyomó lélektől.

A koronavírus a lelket erősebben a testhez kövácsolja, szárnyait pedig a szellemhez igazítja?

Számomra úgy tűnik, hogy a vilájjárványra adott reakciók két szellemi gyökérből táplálkoznak: a többi ember iránti figyelem felerősödése, több altruizmus, mint egoizmus, a társadalmi összetartozásról szóló új elképzelések megjelenése, ami magában foglalja a természetet és a kozmoszt is. Ez a pozitív hatás.

A negatív hatás a többi embertől való elkülönülés, a szociális távolságtartás, önmagunk alárendelése a hatóságok utasításainak, továbbá a materialista gondolkodás és cselekvés erősödése. Minden egyes ember felteheti magának a kérdést: hagyjuk-e, hogy a vírus erősebb legyen, mint az Énünk?

Úgy tűnik, még túl korai lenne végleges válaszokat adni. Ám minden felelős ember kötelessége, hogy a tényeket és jelenségeket saját gondolkodásával hassa át, és egyre kevésbé szabad engednünk, hogy mások gondolkodjanak helyettünk. Ez a spirituális immunológia.

Forrás: <https://www.erziehungskunst.de/artikel/das-menschliche-immunsystem/>

A fordítást készítette: Kuntz Orsolya

ANGYALOK ÜZENETE

A tanításban sok örömét leli az ember. Öröm, amikor megtanítod írni, olvasni, aztán számol, később felfedezi egy kémiai folyamat összefüggéseit, alkot a színekkel, a szavakkal, szép tárgyakat készít, vagy megfőzi első saját lekvárját, kis előadásokat tart, idegen nyelven szólal meg.

Szépség és öröm.

Én most egyik nagy élményemet szeretném megosztani veletek. Egy héten

Nyolcadik mese,

amelyikben hallani fogsz egy csodálatosan szép idegen madárról, és megtudod azt is, hogy ki a vakvarjú, és miért van szegénynek ilyen csúnya neve. Hallani fogsz egy emberről is, és ezt különösen jól figyeld meg, nehogy olyan ember legyen belőled. A csodálatosan szép idegen madarat Hajnalhozó látta meg először, a reggeli csillag. Keletről érkezett, éppen mintha a nap sugaraival együtt jött volna. Fehér volt az idegen madár, de olyan fehér, hogy ragyogott, mint az ezüst. Kisebb volt, mint Kelep, a gólya, de a vén bölömbikánál karcsúbbnak látszott. Kiterjesztett szárnyakkal érkezett, ragyogó fehéren és éppen akkor ereszkedett le a tó partjára, amikor Hajnalhozó átadta helyét apjának, a Napnak. A madarak mind felütötték a fejüket és mind figyeltek. Soha még olyan szépet nem láttak, mint amilyen gyönyörűen szép az idegen madár volt. Fehér tollai mintha csupa-csupa ragyogó fehér csipkéből készültek volna, minden egyes szála külön csillogott a nap fényében, és ahogy a parton állt, olyan karcsú volt, és olyan könnyed és olyan előkelő és olyan szép, hogy minden madárban elakadt a lélegzet a csudálkozástól. Legelsőnek Hosszúláb, a gém szólította meg, mert úgy látta, hogy rokona neki az idegen.

– Ki vagy te, csodálatos rokon, és honnan jössz, hogy sohasem láttunk eddig? – Kócsagnak neveznek – felelte az idegen madár –, és az angyalok madara vagyok. Velem küldik el a jóságot és a békességet, amit összegyűjtögetnek az égben a világ számára. – Azért vagy hát olyan fehér! – lelkesedtek a madarak. – Azért vagyok olyan fehér – felelte szerényen a kócsag. Ebben a percben kilebbent a nád közül egy jelentéktelen kis szürke gém, akit bakcsónak neveztek, és lelken-dezve mondta: – Milyen szép vagy! – Nem én vagyok szép – nézett reá szelíden a kócsag –, csak a tollaim szépek. Mert mindegyikre egy angyalnak az üzenete van írva azok számára, akik szomorúak. Én csak az angyalok postása vagyok. – Jaj,

milyen szép mesterséged van – lelkesedett a kis szürke bakcsó, és ezt, ugye, meg tudod érteni, mert valóban gyönyörű szép mestersége volt a kócsagnak, gondold csak el –, nem segíthetnék én is neked? A madarak hangosan nevettek ezen a beszéden. Mert furcsa is volt, gondold csak el, hogy egy olyan egyszerű, szürke kis gém segíteni akart a gyönyörű hófehér kócsagnak az angyalok postájának széthordásában. Azonban a kócsag nem nevetett, mert ő megértette, hogy a kis bakcsóból a jóság beszélt. – Sajnálom, kis testvér, de nem segíthetsz – mondotta neki szelíden –, egyedül kell elvégezzem, amivel megbíztak. – Bár azt engedd, hogy elkísérjelek! – kérlelte a bakcsó.

– Jól van, kis testvér, elkísérhetsz – bólintott az angyalok postása –, hanem én most pihenni akarok. Csak este indulok tovább. A madarak csodálkoztak, mert csodálatosnak látták, hogy egy olyan gyönyörű szép madár testvérenek nevezte a jelentéktelen kis szürke gémet. Te, ugyebár, te nem csodálkozol, mert tudod, hogy aki az angyaloktól tanulja a beszédet, az mindenkit testvérenek nevez. A kis bakcsó alig fért bőrében az örömtől. Egész nap repdesett, készülődött. Tisztára súrolta a tollait, szürke sapkájába két szál hosszú zöld tollat tűzött – ezt megtalálhatod ma is minden jóra való bakcsó fején –, és alig győzte várni az estét. A kócsag ezalatt elbújt a legsűrűbb nád közé, és pihent. Mikor aztán lement a nap, előjött a nád közül, és kiállt a partra. A bakcsó izgatottan totyogott hozzá. – Indulunk? – kérdezte. – Indulunk – felelte a kócsag, és felnézett az égre –, csak meg kell várjuk Álomhozót, a csillagot, mert ő hozza az angyalok parancsát.

Aztán feltűnt Álomhozó, fényében megvillant a parancs, és a kócsag kitérte a szárnyait. – Indulhatunk – mondotta, és olyan halkán és olyan puhán szállt föl a tó partjáról, és olyan gyönyörű fehéren, hogy a madaraknak tátva maradt a csőrük a csodálkozástól. Egészen simán repült, alig lebbent a szárnyain. Mint egy ragyogó fehér csipkefátyol, úgy szállt tova a tó fölött. A kis bakcsó szaporán verdesett mellette a szárnyaival. – Hova megyünk először? – kérdezte kíváncsian. – Meglátod – felelte a kócsag. Végigszálltak a tó fölött, a nádas fölött, és a berek fölött is végigszálltak. A falu felé szálltak, ahol az emberek laktak, szomorú házakban. A falu szélén, ahol a nádas a réttel találkozott, egy ember állt, puskával a kezében. Haragos ember volt, rossz ember, tele irigységgel, gonoszsággal és egyéb csúnya dolgokkal. Az ember meglátta a fehér madarat, fölkapta a puskát és rálőtt. A kócsag megbillent a levegőben, fájdalmasan fölkiáltott, aztán zuhanni kezdett. Szegény kis bakcsó rémülten keringett körülötte, de nem tudott segíteni. A kócsag lezuhant a földre, szép fehér tollait, melyekre az angyalok üzenete volt ráírva, piros vér festette be. Sóhajtván még fölemelte egyszer a fejét, és felnézett a kis rémült bakcsóra. – Eridj... mondd meg az angyaloknak... fogadjanak új postást helyettem... Aztán lehajtotta a fejét az angyalok szép fehér postása, és meghalt. A kis bakcsó pedig elindult árván és szomorúan, hogy elvigye a hírt az angyalokhoz. Repült, repült, de nem tudta, hogy merre menjen, merre van az út az angyalokhoz. Szegény kócsag már nem ért rá megmondani. Szállt, repült, kóválygott, kereste az angyalokhoz vezető utat, kereste egész éjszakán keresztül.

Szomorú, panaszos hangján hívta az angyalokat: kro... kro... kro... – kiabálta, de nem felelt a hívásra senki.

Reggel fáradtan, csüggedten tért vissza a tóhoz. – Mit kiabáltál egész éjszaka, mint valami vakvarjú? – kérdezték bosszúsan a madarak, mert bizony szegény bakcsónak csúnya, panaszos hangja volt, és a madaraknak egyáltalában nem tetszett. A bakcsó elmesélte, hogy mi történt a kócsaggal, és erre a madarak mind nagyon szomorúak lettek. De egyikük sem tudta megmondani, merre kell repülni az angyalokhoz. A kis bakcsó pedig behúzódott a legsűrűbb és legsötétebb nádasba, és ott búsult egész nap. Este pedig, mikor Álomhozó fénye felcsillant újra az égen, eszébe jutott a parancs, és elindult, hogy tovább keresse az utat, mely az angyalokhoz visz. És attól kezdve, mind a mai napig, valahányszor Álomhozó fénye kigyúl, és esti szürkület borul a tavakra: a bakcsó elindul, hogy megkeresse az angyalokat. Hogy megkeresse őket és megmondja nekik, amit a kócsag üzent: fogadjanak új postást maguknak. Minden este újra elindul, kering és kóvályog a magas égen, ameddig tart az éjszaka, de nem jut el soha az angyalokhoz. Panaszos, mély hangján hívogatja őket: kro... kro... kro... – mondogatja, és ez a hang olyan szomorú, és olyan éppen, mintha valami vén varjú panaszkodna az éjszakában. És mert mindig úgy szól, és mert mindig össze-vissza kering és kóvályog a sötétben: az emberek vakvarjúnak csúfolják szegényt. De te, ugye, nem fogod csúfolni? Ha egyszer, később, ott ér az este valahol a tavak mellett, s meglátod

felcsillanni Álomhozót, a csillagot, és meghallod magasan fent a szürkület párái közt a vakvarjú hangját, ahogy azt mondja nagyon búsan: kro... kro... kro..., te tudni fogod, hogy most indult el szegény megkeresni az angyalokhoz vezető utat. Nem láthatod őt, mert nagyon magasan kóvályog, hiszen az ég magasan van, ugye, és ott valahol kell legyen az út, az a bizonyos út az angyalokhoz, csak megtalálni borzasztó nehéz. És te tudni fogod, ugye, hogy nagyon fontos dolga van szegény vakvarjúnak, mert az angyalok még most sem tudják, hogy mi történt a kócsaggal, és azóta is mind csak várják a postást, hogy hófehér tollain üzenetet írjanak azok számára, akik szomorúak. Mert bizony azóta sok üzenenivalójuk gyűlt össze, gondolhatod.

A mese elolvasása után rajzolni szoktunk a füzetünkbe. Most a következő gondolatom támadt:

„Gyerekek, ma készítsünk olyan rajzot, hogy rajzolatok szép nagy tollakat a füzetbe, és utána írjatok üzeneteket rá, mintha az angyalok küldenék. Legyetek most ti az angyalok postásai.”

Lázás munka kezdődött, ilyenkor nagy csendben végzik feladatukat. Igazi alkotói csend. Vannak, akik már a harmadik tollat írják teli, van, aki még egyet sem, aztán némelyek összedugják a fejüket, de mindenkin látszik, komolyan vette feladatát. Egy idő múlva, azért is, hogy segítsünk a nagyon elgondolkodóknak, felteszem a kérdést: „Van olyan, aki szívesen felolvassa az üzenetét?” Lendülnek a karok, van. Ilyen üzenetek születtek: Légy vidám! Szeresd a barátaidat! Ne veszekedj! Légy egészséges! Ne féljete a vírustól! Egyetek sok vitamint! Legyetek bátrak!

Szebbnél szebb üzenetek, öröm töltött el, éreztem, nagyon szép órát töltötünk egymással.

Az óra végén ebben az emelkedett hangulatban ballagtam a folyosón az 5. osztály terme felé. A folyosó sarkában hevert egy fadarab, olyan lazán odatett

díszítő elem, egy karnyi vastagságú, talán szőlőgyökér. Mit látok? Egy angyalszárnyat, de gyönyörűt! Éreztem, ez a fadarab erre az eseményre várt, hogy megnyilvánuljon teljes művészi szépségében. Boldogan vittem az 5. osztályba, ahol elmeséltem a gyerekeknek és Türkössi Szilárd osztálytanítójuknak. A történet vége felé Szilárd már bólogatott, majd mondta: „Már viszem is a műhelybe, átcsiszoljuk és meglesz a méltó helye.” „Honnan, hogy került ide? – kérdeztem. „Tóth Sándortól kaptuk szeptemberben.” Tóth Sándorról azt kell tudni, hogy egy olyan Waldorf-szülő, aki a gödöllői iskolánk szép fa ajtajait, kőburkolatait csinálta. Ebbe az iskolába is meghívták, ott hagyta keze nyomát. Ezt a darab fát is csak úgy letette térelemnek.

Az ilyen „véletlen” egybeeséseket szinkronicitásnak nevezik a pszichológia tudományában. „A szinkronicitás egymással kapcsolatban nem álló események előfordulása és a meggyőződés, hogy az előfordulás nem pusztán véletlen!” (Carl Gustav Jung)

Ezt a különleges, titokzatos vonalat most nem viszem tovább.

Így volt.

Vízy Miklós

Dióhéj

BESZÉDFEJLŐDÉS: MINEK KELL BELÉPNIÉ A KÖZTŰNK LÉVŐ TÉRBE?

A beszéd és az emberi kapcsolatok, vitaindító előadás III. rész 2018. február

Dr. Lakshmi Prasanna és Michael Kokinos

Bevezetés

Dr. Lakshmi Prasanna és Michael Kokinos, a 2018 februárjában tartott WECAN East Coast konferencia fő előadói érzékeny és alapos képet alkottak arról, hogy mi történik a beszéd fejlődésével a kisgyermekben. A beszéd mérföldkő, mely a felegyenesedés és a járás után, a gondolkodás első jeleinek megjelenése előtt következik be, és a tankönyvek általában fizikai illetve mechanikai szempontból írják le, melyek a beszédfejlődés szakaszait katalogizálják. De az a kép, amit Prasanna és Kokinos osztott meg velünk, mélyebbre nyúlik, a beszéd születését megfelelő kontextusba helyezi mint hidat, ami kapcsolatot teremt a többi emberrel. Ez a híd magába foglalja a beszédet és a hallgatást is, megköveteli, hogy meghalljuk a szavakat a füleinkkel, és hogy meghalljuk a másik fél „lelkének hangjait” is. Amikor valóban „beszélünk”, azokat a kérdéseket és válaszokat halljuk, amelyek a másik félben élnek. Az első két beszámoló fordítását a Dióhéj 2020. János-napi és adventi számaiban tettük közzé. Arra biztatjuk az olvasókat, hogy mindkettőt olvassák el újra.

Az ausztrál őslakos mitológiát ábrázoló képek. Az őslakos művészet mindig kontextusban ábrázolja a szituációkat. A keresztsraffozás a képen azt a láthatatlan éteri világot jelzi, ami körülvesz minden tárgyat, embert, növényt és eseményt. Minden kapcsolatban van mindennel. Semmi nem tekinthető elszigeteltnek, minden dolog és esemény összekapcsolódik.

Az első előadásban, melynek címe "Beszédfejlődés: a beszéd születése", Dr. Lakshmi elmondta, hogy ismertük egymást a spirituális világban, és megállapodtunk, sőt megfogadtuk, hogy újra találkozunk a fizikai életben. Amint megszületünk a földre, az egymással való találkozásra való felkészülésként elkezdünk ráébredni önmagunk megtapasztalására a mozgás, majd a beszéd által, ami megnyitja a kaput a gondolkodás előtt. Az önmagunkra való ébredés előfeltétele annak, hogy a másikra ráébredjünk.

Dr. Lakshmi folytatta: "Életünk minden pillanatában tapasztaljuk magunkat – hogy hol a lábunk, vagy hogy hol helyezkedünk el a térben. Kiköveteljük magunknak a terünket. Abban a

pillanatban, amikor ez megtörténik, elkezdünk vágyakozni arra, hogy megosszuk valakivel, vágyunk arra, hogy itt, a földön találkozzunk valakivel, akit ismertünk a spirituális világban ... Felébredek, körülnézek és keresem a barátaimat. Minden alkalommal, amikor felelősségünkben, olyan találkozást keresünk, ami emlékeztet egy korábbi találkozásra."

Visszajövünk a földre, hogy találkozzunk mind a szülőanyával, mind a földanyával. A gyermek hallgatja a szülőanyát és hallgatja a földanyát, úgy, hogy "a földön áll és a lábával hallgatja őt". De állás és járás közben távolság jön létre közte és mind a szülő-, mind a földanya között. A távolságot – a közöttük lévő teret – olyan elválasztásként

éljük meg, amelyet a gyermek beszéddel szeretne kitölteni. Innentől kezdve a gyermek szellemmel teli szavakat keres, amelyeken keresztül kifejezheti a világnak mindazt, ami benne él.

Michael Kokinos folytatta a nyelv szellemének kibontását "Az alsó érzékek integrációja és az emberi kapcsolatok" című előadásában. Leírta, hogy az ausztrál őslakosok esetében valódi összhang van a beszélő által elmondottak, a benne létrejött képek és a művészi munkák – például egy báb vagy méhviasszal kialakított formák – között. Az egybeesés azt jelenti, hogy ezen elemek mindegyike összeillik, és olyan élményt hoz létre, ami több, mint az egyes részek összessége. A mi modern énünktől eltérően ezekből az emberekből hiányzik a "belső fecségés", ami a beszéd során tolatódik be a találkozásba. Minden esemény, minden lény, minden ember összefonódik a teljesség összefüggésében. Az őslakos népek soha nem rajzolnak tárgyat vagy állatot egyedül; mindig a környezete és másokkal való interakciók összefüggésében ábrázolják. Ezek az emberek életükben és beszédükben azt tükrözik, hogy minden összefügg egymással. A belső kép és a kimondott szó közötti összekapcsolódás elengedhetetlen az igazi kommunikációhoz. Ezeknek az elemeknek a hitelisége és az együttérző szándék, amellyel a szót kimondják, meghatározza a találkozás és a kapcsolat minőségét.

Miután leírta egy nonverbális gyermekkel szerzett mély élményét egy ritmikus kézművelési játékon keresztül, hangsúlyozta, hogy a terápiás techni-

kák intellektuális ismerete nem elegendő. A terapeuta, a gyógyító és a tanár munkája egyaránt a másikkal való kapcsolattól függ. A kapcsolat iránti vágy és az érdeklődés valódi melegsége az, ami "előhívja az igaz, emberi beszéd megszületését".

A beszéd abból a mély vágyakozásból fakad, hogy kapcsolatot teremtsünk azokkal a körülöttünk lévő barátokkal, akiket már ismertünk a szellemi világban is. Az előadás harmadik része ennek megértésével kezdődik és tovább vizsgálja, hogy mit szükséges tennünk, hogy ez megtörténhessen. A harmadik előadást Dr. Lakshmi kezdte és Michael Kokinos fűzött hozzá záró megjegyzést. A két korábbi előadás a gyermek beszédfejlődését – és egészséges kibontakozásának akadályait – írta le. Ez a befejező előadás azokat a tulajdonságokat, szándékat és tudatosságot tárgyalja, amelyeket a felnőtt beszélő partnernek fejlesztenie kell beszédében, hogy kapcsolatot teremthessen a "kettejük közötti térben".

A közöttünk lévő tér megközelítése: a felnőtt beszélgetőtárs szükséges tulajdonságai, szándéka és tudatossága

Dr. Lakshmi:

Itt ülünk együtt ezen a konferencián, és az az igazság, hogy egyszer régen megállapodtunk abban, hogy ezen a találkozón együtt leszünk. Mindannyian személyesen vállalunk felelősséget önmagunkért és testvéreinkért, akikkel már születésünk előtt találkoztunk. Önző és önzetlen is egyben, hogy felismerjük egymást, mivel dolgozunk van egymással, módunk van segíteni

egymást a születés előtti szándékaink teljesítésében. Minek kell megtörténnie köztetek és köztem, és minek kell bejönnie a köztünk lévő térbe? A találkozás során szavakra és gyakorlatiasságra van szükségünk. A találkozás megköveteli, hogy az általunk kimondott szavaknak, a szavak mögötti képeknek, a hallgatás módjának és annak, ahogy gondolkozunk magáról a találkozásról, harmóniában kell lenniük és erősíteniük kell egymást, kongruensnek kell lenniük. Ebben egész lényünk teljessége – test, lélek, szellem – részt vesz. Mindezeket észben kell tartanunk.

Egy kisgyerek az óvodában tudja, hogy van ott valaki, akit korábbról ismer. A gyerekek tintája még nedves. Emlékeik még nagyon frissek. A gyermek itt van és kész találkozni másokkal. Ahogy fokozatosan megérkezik a testébe, egyben ráeszmél saját magára és másokra. Annak ellenére, hogy a gyermek felkészült erre a találkozóra, nincs rákényszerítve a kapcsolatteremtésre. Lehet, hogy a gyermek felkészült arra, hogy találkozzon valakivel, de azt tapasztalja, hogy "bűzlik". Így aztán nem kapcsolódik. Mindig van szabad választása. Azt, hogy kik vagyunk, minden egyes megtestesülésünkben befolyásolja a múlt. A gyermek feje nem ehhez az inkarnációhoz tartozik. A fej hordoz mindent, amit a gyermek előző életében átélt. Az embrionális fej nagy és a gyermek méretének felét teszi ki. A fejhez nagyon közel van a szív és a kettő között meghitt kapcsolat van. Ennek az intimitásnak az emléke nagyon friss a gyermek számára. Aztán kibontakozik a fej. A gyermek egyéves korára a fej és a szív már nincsenek

olyan közel egymáshoz. Nálunk, felnőtteknél ez a távolság még nagyobb. Megfigyeléseket végzünk a fejünkön keresztül, de a gyermekkel kapcsolatban önmagunk "nem-fej" részét használjuk. A szabadságban való kapcsolat megteremtéséhez gondosan meg kell válogatnunk szavainkat, hogy azok összhangban legyenek belső tapasztalatainkkal. Szavak és hangok sorát választhatjuk, de szeretnénk elegendő időt rászánni és türelemmel kiválasztani a megfelelőket. Ez nagyon fontos. A fejben végzett munka a találkozás egyik útja. A fej elemez és elválaszt.

Az anyagcsere- és végtagrendszerben, amelyekkel kapcsolatban öntudatlanok vagyunk, mindannyian egymáshoz tartozunk. Nehéz csak fejben megérteni, mire gondol a másik. Ha valaki ezen a ritmikus rendszeren keresztül ismer téged, akkor megadja neked mindazt, amire szükséged van, akkor, amikor szükséged van rá – nem valami menetrend szerint, ahogy a repülőgépen felszolgálják az ételt, akár éhes vagy, akár nem. Azok a dolgok, amelyek ebből a "nem-fejből" származnak, támogatottabbak.

A fejünkkel figyeljük meg a gyermekeket, gondolkodunk a gyógymódokon és a hasznos tevékenységeken. Ez a fejmunka. Este aztán meg kell mondanunk a fejnek, hogy csendesedjen el. Most olyan dolgokról érezhetnek benyomások, amelyeket nem lehet leírni. Az emberi emésztőrendszerben folytatódik a testet építő embrionális kreatív erők munkája. Este, éjszaka itt kel fel a nem-fej erőkből származó képzelet. Reggel ezek a képzetek találkoznak velünk és új betekintést és anyagot

szolgáltatnak nekünk, amikkel dolgozhatunk. Ennek az alkotói folyamatnak a célja a tények képekké alakítása. Ez a metamorfizált tény-kép az, amire munkánk során törekszünk és amelyet a világban megvalósítunk.

Óvatosan bánunk azzal, amit az éjszából hoztunk. A világ odakint van, de belső világunkat mi teremtjük a saját szavainkkal. Egész szervezetünk azon dolgozik, hogy a belső és külső világ e két folyama találkozzon. Mindannyiunk bensőjében ott zajlik saját történetünk. Éjszaka találkozunk a gyermekkel, felülvizsgáljuk megállapodásainkat arról, hogy miért találkoztunk és mindarról, amit együtt fogunk csinálni.

Sokféleképpen hallgathatjuk egymást. A nyelv használata egy jellegzetes

emberi képesség. Sok belső és külső előkészülettel választjuk ki a használni kívánt szavakat. Mikor új, idegen földre lépünk, gyakran találkozunk új nyelvvel és új dalokkal. Az őslakos népek meghallgatják a földet és eléneklük, amit hallanak. Minden gyermek egy új föld új nyelvvel és tele dalokkal, amiket őket hallgatva akarunk megtanulni.

Amikor beszélünk, hallgatunk is, mi is és a másik ember is. Hallunk a füleinkkel és a csontjainkkal is. A hangtól rezegnek a csontjaink, ezért a csontvezetés révén is hallunk. Amikor valaki beszél, a hallgató gégeje is együttérzőn mozog. Mikor halljuk, mi is együtt "beszélünk" a beszélővel. Folyamatos a mozgás a bensőnkben éppúgy, mint a két fél között.

Szülő és gyermek halat gyurmáz méhviaszból

Miközben segítjük a gyerekeket saját nyelvük kialakításában, hagynunk kell, hogy szabadon játszassanak azzal, amit mondanak. Minden gyerek érdekelt abban, hogy szókincset sajátítson el. Legyen szabad bőfögni, "dudálni", "csúnya szavakat" mondani. Természetesen azért vagyunk itt, hogy térben és időben megtanítsuk a gyerekeknek, hogy mi helyes. De nem mondjuk, hogy ami a testéből kijön, az rossz. A gyerekek hétéves korukig nyílt érzékelésű lények, érzékelik, ahogy reagálunk arra, amivel előállnak. Teljes testemmel figyelek, és egész testemmel beszélek. A gyermek hallgatja és érzékeli egész szervezetünket, nem csak a szavainkat. Bár a fülei működnek, a gyermek egész lényével hallgat. Ahogy a gyermek először a lábain keresztül hallgatja a föld rezgéseit, mi a "lábainkkal" hallgatjuk a gyermeket. A nyelv abból, ahogy kifejezzük magunkat, megmondja, kik vagyunk. A kisbáb, akiknek nincs nyelvük, mozgással fejezik ki magukat, folyamatosan "beszélnek". A baba egy bizonyos módon rugdalozik a lábával, az anyja pedig azt mondja: "fáradt", és tudja, hogy igaz. Az anya tud olvasni gyermeke mozgásnyelvéből.

Minden gyermek választott magának nyelvet, és van egy sor szava, amik közül választhat. Amikor elkezd beszélni, a gyermek alig várja, hogy minél több szót kiválaszthasson és kérdéseket tessen fel. De nem kell minden kérdésre válaszolni. Az valójában nem a gyermek érdekeit szolgálja. Csak hétéves koruk után állnak készen a gyerekek az emlékek felidézésére. A memória kiterjesztése sok hurkot ír le, és mindegyik egyre mélyebbre és távolabbra nyúlik

vissza. De ennek bekövetkeztéhez idő kell, ne akarjuk felgyorsítani. Ha az öt-éves gyerekek nem tudnak felidézni egy történetet, örülünk. Ebben a korban nem gyakoroltatjuk a gyerekekkel a memorizálást.

Rudolf Steiner szerint a szépség hozzátartozik a nyelvhez. Volt idő, amikor a nyelv még gyönyörű volt. Aztán fontos lett nyelvtanilag helyesen beszélni. Ettől a beszéd a nem-fejből (ahol a ritmikus légzést uralja) a fejbe került át. Korunkban a beszéd nagyon pragmatikus. A gyerekek határokat szeretnének (beszédükben és viselkedésükben), bizonyítandó, hogy valóban szeretjük őket. Mikor majd készek lesznek hexameterben beszélni, akkor a nyelvtanra és a nyelvhelyességre is készen állnak majd. Teret kell biztosítanunk, ahol a gyermek a nyelvben és a szabad játékban egyaránt szabadon alkothat. Folyamatosan hallgatunk és beszélünk. A másik fél lelkét is meg akarjuk hallani a kimondatlanon keresztül. Hallgatjuk a ki nem mondottakat, és az alapján alkotunk egy képet. Az egész világ tanítja a gyereket. A nevelő szerepe valójában meglehetősen kicsi. A gyerekeknek szabadon kell felfedezni, bölcsességünktől vezérelve, de nem beszédét bírálva.

Munkánk elvégzéséhez egészséges kapcsolatnak kell lennie anyagcserénk és fejünk erői között. Ha a fej fáradt, az anyagcsere erői tartják mozgásban a dolgokat, azok nem fáradnak el. Alvás közben énünk és asztráltestünk elkülönül fizikai és étertestünktől. Ki kell pihennünk magunkat. Ha jól eszünk és jó az emésztésünk, jól alszunk. Ha jól alszunk, a fejünk is alszik. És minden

reggel egyre több bölcsességgel és szeretettel ébredünk.

Honnan tudjuk, hogy valóban a gyermeket tapasztaljuk-e? Meg kell kérdeznünk, hogy valóban a gyermek-e az, amit látunk, vagy azt látom, amit elvárok ettől a gyermektől – ami lehet az én elvárásom és nem a gyermek maga. Gyakorolnunk kell a goethei megfigyelést, melyet a Nature Institute úgy ír le mint "gondolkodás- és megfigyelésmódokat, melyek integrálják az önreflexív és kritikus gondolkodást, a képzeletet és a jelenségek gondos, részletes megfigyelését", ahol arra törekszünk, hogy objektivitással nézzünk és lássuk az egész gyermeket. Fejlesztjük eszközeinket, hogy érzékelő lényé váljunk. Egy emberi lény soha nem tökéletes, de mindig törekszik rá. Amit egy gyermekből épp most látunk, csak pillanatnyi kifejeződése annak, amivé válni törekszik és vágyik.

Michael Kokinos:

Sok téma fonódik össze ezeknek az előadásoknak a gondolataiban. Lakshmi és én olyan autista gyerekekkel dolgozunk, akik nem beszélnek. Vannak dolgok, amiket szeretnénk, ha a gyerekek képesek lennének megtenni. És el akarjuk ismerni a szabadságukat. Ez vezet el bennünket a találkozás misztériumához. Nyitottnak és befogadónak kell lennünk erre a misztikumra. Ha szellemi szinten találkozunk, két lény találkozik. Találkozhatunk úgy, ahogy most, egy konferencián, ahol mind együtt vagyunk. Találkozhatunk egyénileg is, én az énnel, amikor a kapcsolat intim és intuitív. Ha oda tudunk figyelni, hogy teret adjunk ennek az intim kapcsolatnak, akkor egy érintésen,

dalon vagy válságon keresztül is elérhető a kapcsolódás. Megtehetjük, de nem a pedagógiai törvénnyel, hanem melegséggel. (Ahogy Steiner bemutatta a Gyógypedagógiai kurzusban: ha a gyermeknek az első hét évben a fizikai test fejlesztésére van szüksége, a nevelő saját étertestének megerősítésén dolgozik. Ha az általános iskolás gyereket támogatni akarják az egészséges, erős étertest kialakításában, a nevelő azon dolgozik, hogy megerősítse és megtisztítsa asztrális testét és így tovább.) A gyermek és a gondoskodó felnőtt között kialakuló intuitív kapcsolat révén az éteri melegség a felnőtt végtagjain keresztül a közöttük fenntartott térbe kerül, és beleereszkedik a másik fizikai testébe. Ez teszi lehetővé az első megszólalást. Semmi más nem létezik, csak az összpontosításom, hogy teremtsék valamit az érzékszervek világában (egy érintéssel, egy dal meghallgatásával stb.). Ez a dolgunk: a lelkit, a szellemit behozni a fizikaiba. Ezt elérhetjük kongruens cselekedetekkel és megfelelő beszéddel. [A szerkesztő megjegyzése: Az első előadásokban bevezetett kongruens cselekvés azt jelenti, hogy a gondolkodás, a beszéd és a szándék minden eleme összeillik, és minden rész megerősíti az összes elem teljességét. Például, amikor a felnőtt „halról” beszél és méhviasz halat tart a kezében, minden gondolata és képzelete is „halban” él, a hal tulajdonságainak és jellegének archetipikus képében.]

A tegnapi esti euritmia előadásban színeket láttunk, szavakat és zenét hallottunk. Ezek az elemek mind egybevágtak, kongruensek voltak. A beszéd, a zene, a színek és a mozgás együtt

erősítette meg a történetben szereplő képek mögötti igaz archetípust. Tudatában akarunk lenni annak az archetípusnak, amelyet történeteink szereplői és az óvoda minden tevékenysége óvodánk gyermekeinek megmutat. Célunk, hogy gondolatainkban, mozdulatainkban és beszédünkben is kongruensek legyünk. El kell kezdenünk gondolkodni az egyes képek mögött szellemi lényként álló archetípusról. Nyitottá akarunk válni, hogy mindezt átadjuk a gyerekeknek. A képek bizonyosan bennünk élnek.

Az őslakos népek, akikről beszéltünk, énekelnek a köztés térről és arról, hogy mi történik ott, az éteri tér teljességében, amelyben minden mindennel összefügg. Ennek az összefüggésnek az archetípusa a kör. Megtarthatjuk-e a legmagasabb szinten a tudatunkat, mikor körben mozgunk, miközben örömmel haladunk ebben a találkozásban?

Fordította: Skoda Mercedesz

Források:

- Michael Kokinos, "Az alsó érzékek integrációja és az emberi kapcsolatok" Dióhéj 2020. Advent
- Dr. Lakshmi Prasanna, "Beszédfejlődés: A beszéd születése" Dióhéj 2020. János-nap
- The Nature Institute, www.natureinstitute.org

Lakshmi Prasanna, MBSS, DCH, gyermekorvos. Egyike volt az úttörő szülőknek, akik az Abbaya Waldorf Iskolát alapították Hyderabadban. Lakshmi sok éven át dolgozott iskolaorvosként szerte a világon, és ő volt az alapító elnöke az Antropozófiai Orvosi Társaságnak Indiában. Tart képzéseket tanítóknak (www.iralearn.com), és vezet egy kis gyógyító oktatási központot Indiában. Autizmussal élő gyermekek megismerésére és segítésére dolgozott ki tanfolyamokat iskolák, szülők és tanítók számára. További információ: www.doclakshmi.com

Michael Kokinos B(PT), Masters (Health) – Michael a Goetheanum által elismert antropozófus gyógytornász. Mester szinten kutatta a ritmus és a mozgás használatát, valamint a Waldorf-tananyag előnyeit. A TaKeTiNa hang- és ritmusműhelyekkel segíti a tanárokat a reggeli kör ritmusának javításában. Gyógyítóként a craniosacralis terápia és a gyermekek szenzoros integrációs munkájának kombinációját alkalmazza. Ő az ausztrál Blue Sky Terapies igazgatója (www.blueskytherapies.com.au)

JÁTÉK A HANGOKKAL HOGYAN ŐLEL KÖRÜL KÍVÜL ÉS BELÜL IS HANG „HANGPANCSI”

Ebben a tanévben indult, a második osztályban hirdelve, az első Hangpancsi-csoport az iskolában. A Hangpancsi levédett név, ami egy komplex módszert takar. Szedlacsek Katalin (zenepedagógus és hangterapeuta) és Stiblar Erika (szakpszichológus, relaxációs és szimbólumterapeuta) nevével fémjelezett képzés elvégzése után volt lehetőségem elindítani a kis csoportunkat.

Mondhatnám egyszerűen, hogy ez a foglalkozás alapvetően egy hangfürdő gyerekeknek, de valójában több ennél. Itt a gyerekek olyan foglalkozáson vehetnek részt, ahol megismerkedünk hangterápiás/zeneterápiás és kiegészítő hangszerekkel, mint például tibeti hangtálak, koshi, esőbot, tingsha, metalofon, béka. Játsszunk velük és általuk ismerkedünk hangjaikkal, hangokkal, rezgéssel; megtapasztalhatjuk, hogyan hatnak a testünkre. Megtanuljuk megszólaltatni a hangszereket, kipróbáljuk magunkon és

a társainkon is a hangokat, rezgéseket. A gyerekek eközben ténylegesen „fürdenek” vagy „pancsiznak” a hangokban. A foglalkozás célja a testi és lelki harmónia felé való törekvés. Mindeközben mozgásos játékokkal, légzőgyakorlatokkal, a hangokkal való játékok mellett játékos relaxációs elemeken keresztül haladunk önmagunk felé, majd az alkalmak csúcspontjaként egy mini Hangpancsira kerül sor, amikor a gyerekek fekvé, csukott szemmel a képzeletük „szárnyán” utazhatnak a hangok birodalmában. Lezárásként rajzolunk, vagy aki szeretné, elmesélheti a „történetét”, a megtapasztalt élményeket. A fontos az, amit ott és akkor átélünk, a közösség, az egyén, a játék, a hangok, az ÉLMÉNY!

A mai időkben ezek a lehetőségek nagyon sokat adhatnak az egészséges mindennapok megtartásához. Egy kicsit megállni, megpihenni, elengedni magunkat, feltöltődni, akár aludni egyet, hallgatni, hallani, befelé figyelni, egyedül és együtt csendben lenni. Másrészt zenélni, mozogni, nevetni, képeket alkotni önmagunkban és kifelé. Nem könnyű ezt szavakba önteni. Beszéljenek helyettem a gyerekek gondolatai, és rajzai, képei, amelyek mélységükben mutatják meg a megtapasztalásaikat.

Megkérdeztem a gyerekeket a legutóbbi alkalommal, hogy mi tetszik nekik legjobban a foglalkozáson. Igen színes válaszokat adtak. Igyekeztem szó szerint feljegyezni, amit mondtak.

- A hangfürdő: sok hangszer, sok hang, nagyon szép a hangjuk együtt.
- Szépek a hangok. Becsukod a szemed, fáradt vagy, amikor kinyitod, jól érzed magad és már nem vagy olyan fáradt.
- Hangpancsi, jó érzés. Amikor kimegyek, felfrissít, amikor bejövök, már érzem, hogy jó lesz.
- Szeretem az egészet, mert hazafelé sokszor fáradt vagyok, és pénteken a Hangpancsi felfrissít; szeretek rajzolni.

- Becsukom a szemem, és szépek a hangok, jól lehet aludni.
- Minden tetszik.
- Azt szeretem, amikor be lehet nyúlni a vízbe a hangtálban, és a légzőgyakorlatokat.
- Szépek a hangok. Amikor vége a Hangpancsinak, akkor azok a hangok a szívemben maradnak.

Farkas-Molnár Judit

„A PEDAGÓGIAI GONDOLKODÁS MEGVÁLTOZTATÁSÁÉRT”

Sokat gondolkodtunk azon, mit is írjunk bevezetesként, miért tartjuk fontosnak azt, hogy a Dióhéj közvetítésével együtt gondoljunk egy kicsit Henning Köhlerre mindazokkal, akik könyvein, írásain keresztül már „jól ismerték, ismerik” őt, és mindazokkal, akik most hallanak róla először, amikor már nincs köztünk.

A Dióhéjban sokszor írtunk róla, vele, általa. Már a 10-15 évvel ezelőtti számokban is szerepeltek részletek magyarul megjelent könyveiből, amiket most is jó szívvel ajánlunk figyelmetekbe elolvasásra, újraolvasásra, újragondolásra: **Félénk, szomorú és nyughatatlan gyermekekről, Rossz gyerekek pedig nincsenek.** Gyakran idéztük őt írásainkban, jó példa erre a Dióhéj 2014 húsvéti számában Gfeller Csilla: *A mai gyerekek és az elementáris lények üzenetének párhuzama* című írása.

Kuntz Orsi nagyon szerette, szereti fordítani az írásait. Többször is előfordult, hogy amikor nem találtuk meg az igazit, hogy mit is fordíthatnánk a következő számba, akkor Orsival egymásra nézve szinte egyszerre kérdeztük: mi lenne, ha megint Köhler-től választanánk valamit? Persze előfordult, hogy végül is valami másra esett a választásunk, de mi magunk mindig gazdagodtunk gondolataival a választási folyamat közben is írásait olvasgatva.

A Dióhéjban eddig megjelent, Orsi által készített Köhler-fordítások:

2014 Advent - Titkos intelligencia

2014 János-nap - Különleges viselkedésű gyerekek

2017 János-nap - Óriási, A megismételt üdvözlés

2018 Húsvét - Félelem nélkül szegényebbek lennénk

Vekerdy Tamás ezt írta a *„Rossz gyerekek pedig nincsenek”* című könyv ajánlójában: *„Mi, emberek a lelkünk mélyén képek, tervek vagyunk a magunk számára, az életet az eredeti kép megvalósulásaként kell felfognunk. Köhler nem fogadja el a szokványos, tudományos megközelítések és magyarázatok kizárólagosságát, melyek ennek a képnek az időbeli megvalósulását – s ennek akadályait – kutatják. Ő, miközben a szívben élő kép rejtélye után nyomoz, inkább a jövő nyomain utáni kutatást tartja fontosnak a gyerek és fejlődése szempontjából, annak felderítését, hogy vajon mi akarhat megvalósulni?”*

Néhány – a belelapozást ösztönző – gondolat Henning Köhler könyveiből:

„Legyetek egyszerűen csak értem jelen anélkül, hogy akarnátok valamit, anélkül, hogy megfigyelnétek, anélkül, hogy megpróbálnátok; gyanúsítások, elvárások, ítéletek, gondterhelt és kiábrándult ábrázat nélkül.”

„A figyelmes, de nem kíváncsiskodó, a teljesen odaforduló, de nem tolaodó jelenlét feltétel és cél is egyben.”

„Figyeljék csak meg, milyen büszkén és elégedetten reagálnak a gyerekek – különösen az általános iskolás korban – szüleik jó cselekedeteire.”

„Milyen fáradtságos önnevelési munkával kell megküzdenünk a tolerancia erényéért, ha jelentőségét gondolkodásunkkal már felfogtuk!”

Ahogy Vekerdy Tamás is írja ajánlójában: **„Csak átfutni is jó ezeket a felismeréseket – más emberek leszünk tőle, vagyis: közelebb jutunk önmagunkhoz és ezáltal a gyerekekhez is.”**

A bevezető írása közben magam is gyakran megtettem ezt: komolyabb elmélye-

désre ugyan nem volt időm, de már az írásainak átfutása, bele-belepillantás a sokszor olvasott könyveibe is inspiráló volt, újabb és újabb felismeréseket adott. Így bátran merem azt javasolni, hogy tegyünk mindannyian így! Bár újabb cikkek, könyvek már nem születnek majd tőle, de bármelyik korábbi írását olvassuk újra és újra akárhányszor is, mindig találunk benne a magunk számára új felismeréseket, gondolatokat. Szemléletmódja velünk marad, őrzése és élővé tétele önmagunk és gyermekeink számára a jövőben is mindig segítségünkre lehet, ha elakadunk a megismerési utunkon.

Fábián Zsuzsa

LÁZADÓ SZÍV

Írta: Mathias Maurer, 2021 április

2021. április 8-án, csütörtökön elhunyt Henning Köhler. 2009 októbere óta jelentek meg hónapról hónapra a tömör és lényegre törő írásai a „Kolumne K” hasábjain (*Erziehungskunst újság - a szerk.*). Írásai néhány olvasót irritáltak, mások viszont hiányolták őket, mikor betegségéből adódóan pár hónapot szüneteltek.

Henning Köhler a gyermekekért harcolt, mindenekelőtt a hátrányos helyzetűekért. Ugyanakkor kíméletlenül leleplezte a túlbuzgó pedagógiai, terápiás és orvosi segítők hiányosságokra koncentráló szemléletét. Még a leg hátrányosabb helyzetekben is bízott a gyermek fejlődési potenciáljában, mintha mindegyik gyermek egy Kaspar Hauser lenne, így méltatva őket.

Michel von Löneberga – a szociális elvárások megszemélyesítője – Köhler egyik legolvasottabb publikációjának névadójává is vált. Ebben Köhler fellépett a figyelemzavaros gyermek

mítosza és annak patologizálása ellen. Sz szenvedett attól, mikor az egyik vagy másik nem (waldorf)iskolázható gyermek hozzá került a Nürtingenben található Gyógypedagógiai és Terápiás Ambulanciára, a Janusz Korczak Intézetbe.

Henning Köhler gyógypedagógus és zoon politikon volt. A nevelési kérdések számára minden esetben társadalmi és politikai kérdések is voltak. Emlékszem, hogyan szedte elemeire Michael Winterhoff „Miért lesznek gyermekeink zsarnokokká” és Bernard Bueb „A fegyelem dicsérte” írását Erich Fromm és a tekintélyelvű karakter analízise szellemében.

Ha nem Adorno frankfurti iskolája, akkor az achbergi szociális hármastagozódást követők és művészek köre (Beuys, Dutschke, Schilinski és Schmundt) formálták őt „individualista anarchistává”. Egy inkább belső utat talált Pär Ahlbom intuitív pedagógiájában, mely nem utolsó sorban a nemrég az „Ein Nachrichtenblatt” folyóiratban „Az ember mint vírus hordozó és Én-hordozó” címmel megjelent cikkében keresztény hangsúlyt kap.

Egy héttel a halála előtt, a húsvéti szünetben egy hosszú kéziratot küldött nekem: **„Megalkotni a gyermekekkel való együttélést a koronavírus idején – Levél a szülőkhöz – Néhány szó a fiatalokhoz”.** Ebben felhívja a szülők figyelmét arra, hogy továbbra is cselekvő lényként éljék életüket mint a saját és gyermekeik életének megalkotója, nem megfedkezve „minden pedagógia varázsszaváról”: szociális melegség és szociális szépség.

Az eredetileg ebbe a kiadásba szánt, immár utolsó rovatát online is nyilvánosságra hoztuk: „Húsvéti menet”. Ebben felszólít a Friday for Future mozgalommal közösen szervezett húsvéti menetelésen való részvételre, az atomfegyverek leszerelése érdekében. Úgy vélte, a Waldorf-iskolák tartsák magukat távol a pártpolitikától, de nem a központi etikai és humanitárius kérdésektől. Továbbá a következőket írta: **„Ha a Szabad Waldorf Iskolák Szövetsége jövőre felszólítana a húsvéti menetelésen való részvételre, minden bizonnyal sok felső tagozatos diák is lelkesen részt venne”.** Remélhetőleg tanárok és szülők is.

Most Henning Köhler elment a saját szellemi húsvéti menetelésére.

Köszönetet mondok neki, és továbbra is kérem, hogy kísérjen „odaátról”.

„Létrejöhetne egy etikai minimál konszenzus, a mai babiloni nyelvi zűrzavar kellős közepén a megértés egy szintje minden ideológiai civakodáson, minden vallási és világnézeti határon túl: a gyermekek szeretete. A gyermekekkel szembeni erőszakról teljes mértékben lemondani, a gyermekjólét követelményeinek megfelelően alakítani a társadalmi szerveződést: ez a kulcs. A betlehemi csillag alatt található etika a legmélyebb értelemben véve krisztusi, és éppen ezért a vallásokon túlmutató. Aki nem akar semmit hallani Krisztusról, annak is lehet mondani: Nézz meg egy gyermeket, valóban nézzél rá, és találkozol a csodával, hogy az önzetlen szeretet lehetősége benned szunnyad.”

Fordította: Keszthelyi Terézia

ÚJRA SZÍNHÁZ AZ ISKOLÁBAN NÓTI-KABARÉ A HETEDIK OSZTÁLYBAN

A járványhelyzet miatt közel két éve nem kerülhetett sor színdarab-bemutatóra – kivéve ősszel a hatodikosok gyönyörű Szávitri-előadását –, ami oly meghatározó élmény mindig a tanév végén. Korábban szinte minden osztály készült valamivel.

Hogy ne teljen el idén is év színház nélkül, amint megnyitották újra az iskolákat, hetedikeseink hozzá is kezdtek a szinte már klasszikussá vált Nóti-kabarék próbáihoz. Nagyban megkönnyítette a helyzetet, hogy a karantén alatt Melinda már megosztotta a gyerekekkel a jelene- teket, amikből közösen választották ki, hogy mit szeretnének előadni, sőt már kiscsoportokban online olvasópróbát is tartottak. A szerepekre is szabadon vállalkozhattak, így voltak akik szívesen megmutakoztak több szerepben is, és voltak, akik kevesebbet vállaltak, ők a kulisszák mögött vették ki részüket a feladatokról.

A jó előkészítésnek köszönhetően előben már igazán a játékra lehetett koncentrá-

ni. Minden reggel közös ráhangolódással, villám-drámajátékokkal kezdtünk, amit mindannyian nagyon élveztünk. A lelkesedés a próbákon is mindvégig megmaradt – nagyon hálás feladat kabarét előadni –, így alig nyolc nap alatt sikerült összeraknunk az előadást, amit egyelőre még csak a felső tagozatos diákoknak és a tanároknak tudtunk bemutatni. Ám bízunk benne, hogy a szülők is hamarosan láthatják, hiszen egytől egyig büszkék lehetnek a gyermekeikre, valamennyien egyéniségük, tudásuk legjavát beleadták a játékba, fantasztikus élmény volt látni, milyen nagyot lépett mindenki önmagához képest, mekkora fejlődésen mentek át ilyen rövid idő alatt! Skoda Merci csodás képeivel szeretnénk felvillantani egyet-egyét a remek alakításokból, jobbnál jobb jelenetekből. Fogadjátok szeretettel!

Kedves hetedikesek, Nektek pedig nagy köszönet a szép közös munkáért, a remek előadásért!

Kecskés Judit

2021. Pütkös

Dióhéj

Dióhéj

ARCOK

„...SEMMIRE SINCS EGY RECEPT, AMI SZERINT HALDNI KELL, MINDIG VAN LEHETŐSÉGED MÁSKÉPP CSINÁLNI.”

Interjú leendő elsős tanítónkkal, Ujj Boglárkával

Immáron hagyománnyá vált, hogy a Dióhéjban bemutatjuk a következő tanév első osztályának tanítóját. Idén ezt a nemes feladatot Ujj Bogi vállalta, és nyerte el a Tanári Kar egyöntetű bizalmát, akit szinte mindenki ismer már iskolánkban, hiszen nyolc éve aktívan szülőként is jelen van közöttünk. Lendületes, lelkes személyéről kicsit már képet kaphattak az új családok is rövid bemutatkozásából és az Elsős hívogató videókból, de szeretnénk őt most közelebbről is megismertetni. Egy izgalmas, mély beszélgetésben tudhattunk meg sokat többek között életútjáról, pedagógiai hitvallásáról, terveiről, melynek során egy színes, sokoldalú személyiség bontakozik ki előttünk.

Most, április végén, amikor beszélgetünk, már túl vagy az első megpróbáltatásokon, a felvételiztetésen. Hogy vagy, hogy érzed magad?

a kérdéseket is. Mert nagyon sok a kérdés, ahogy az ember egyre mélyebbre ássa magát.

Nagyon jól! Valóban túl vagyunk a felvételi időszakon, ami nagyon eseménydús volt. Bepillantást nyertem a Waldorf-óvodákba, sok gyerekkel találkoztam, megismerkedtem az óvónénikkal is. Nagy nyüzsgés volt és már majdnem az utolsó felvételi is lezajlott, amikor megkaptuk a hírt, hogy bezárják az iskolákat. Újra otthon kellett maradnunk, és hirtelen olyan csend lett; nagy volt a kontraszt a két időszak között. Amint kinyitott újra az iskola, rögtön jöttem is hospitálni, most egyelőre gyűjtöm az információkat, a tapasztalatokat, az élményeket és persze

Volt már korábban is pedagógiai tapasztalatod? Hogyan indult pedagógiai pályafutásod?

Én mindig is pedagógus voltam, a vízben is azt éreztem, hogy ez is pedagógia. Valójában a Pető Intézetből indultam, de a kezdetek jóval korábbra nyúlnak vissza. Már nyolcadikos koromban tudtam, hogy hátrányos helyzetű vagy sérült gyerekekkel szeretnék foglalkozni. Így is mentem tovább gimnáziumba, majd ezután a Pethő Intézetbe, ahol konduktor-tanítóként végeztem. Konduktorként is dolgoztam sokáig, főleg külföldön. A leghosszabb ideig, másfél évig Új-Zélandon tartózkodtam – ez egy csodás időszak volt. A legnagyobb élményt számomra az adta, hogy ott tényleg minden nagyon más. Ott döbbsentem rá, hogy semmire sincs egy recept, ami szerint haladni kell, mindig van lehetőség másképp csinálni. Nagy bátorságot adott ez ah-

hoz, hogy merjek kreatív lenni, merjek dolgokat kipróbálni. Ez volt nekem a legnagyobb tapasztalat, amit hazahoztam magammal. Ezután itthon egy kis intézetben dolgoztam, az volt a fő profiljuk, hogy külföldre közvetítettek ki konduktorokat rövidtávú munkára. Így Norvégiába és Spanyolországba jártam ki rendszeresen. Utána jött a családalapítás és egyértelművé vált, hogy ezt gyerekek mellett nem lehet csinálni.

Talán sokan nem tudják, hogy mit is csinál egy konduktor. Mesélj egy kicsit róla!

Véleményem szerint nagyon sok kapcsolódás van a konduktív pedagógia és a Waldorf-pedagógia között. Pető András ezt a módszert kifejezetten a központi idegrendszerben sérült gyerekeknek találta ki, nem olyan, mint a gyógytorna, hanem egy holisztikus

rendszer. Mi zoknit húzni, enni tanítjuk a gyermeket, írni, olvasni, beszélni, felöltözni, járni – gyakorlatilag mindenre. Azok a funkciók, amik kiestek a sérülés miatt, azt más idegpályák aktivizálásával pótoljuk. A konduktor elnevezés azt jelenti, hogy rávezet valamire. Nem adunk egy kész receptet, minden egyes gyereknél meg kell találni azt az utat, amivel a kieső dolgokat pótolni tudja. Ez röviden összefoglalva a konduktív pedagógia.

Az egyik nagy hasonlóságot a Waldorf-pedagógiával abban látom, hogy ez nem csupán egy fejlesztés, hanem egy életmód is egyben. A Waldorf sem arról szól, hogy behozom ide az iskolába a gyermeket, majd hazaviszem és éljük az életünket, hanem a pedagógia átszövi az egész életünket, hiszen csak így működik. A konduktív fejlesztés során is az történik, ha a gyermeket megtanítom felhúzni a zokniját, az egy nagyon kemény munka, aminek csak akkor van értelme, ha otthon is ezt csinálják és ezt a szemléletet vallják.

Hogyan jutottatok el végül a Waldorf-pedagógiához?

Amikor Bercinek kerestünk iskolát, megnéztem több Waldorf-iskolát is, elmentem a hívogató programokra. Ami először megfogott, az a módszertan volt, mert rájöttem, hogy nagyon hasonlít a konduktív pedagógiára. Közben például mondókát mondanak, tapsolnak és dobbantanak, vagy egy emelkedő dallamot felfelé való kézmozdulattal kísérik, a kettő támogatja egymást. Ott úgy hívjuk ezt, hogy több csatornás megerősítés. Konduktorként úgy éltem meg, hogy itt a gyerekeknek milyen sokoldalúan fejlesztek

az idegrendszerét, és hogy milyen jó alapokat tesznek le – nekem ez volt az első rácsodálkozás.

Szerintem a másik nagy hasonlóság mindkét pedagógiában, hogy nem rohanunk előre, hanem türelemmel vagyunk, időt hagyunk az érésre.

Milyen volt számodra az itteni szellemi háttérhez való kapcsolódás, az antropozófiával való találkozás?

Először a módszertan volt az, ami idevonzott. Aztán nagyon sok időnek kellett eltelnie. Érdekes volt látni a mostani felvételi folyamatban, hogy mennyire sokfélék a szülők, és mennyire máshol tart mindenki ezen az úton. Visszatekintve én is megéltam ezt, és eszembe jutott, mi mindenen mentem keresztül. Az első lépés az volt, hogy Bercinek itt milyen jó lesz, aztán azt vettem észre a második fiamnál, Bolkánál, hogy ő teljesen más egyéniség és neki is jó itt. Akkor rájöttem, hogy ez itt nemcsak egyfajta gyermeknek jó, hanem többféleképpen is. Idővel rádöbbsentem, hogy nem a gyermekemnek kell iskolát választanom, hanem magamnak. Oda tudom bevinni mindennap hitelesen, amivel azonosulni tudok. Akkor tudom azt adni otthon, amit az iskolában kérnek tőlem, ha ez belőlem is jön! Évről évre az ember ezt egyre jobban érzi. A szellemi részére akkor volt bennem egy nagy rácsodálkozás, amikor szeptemberben elkezdtem a képzést – amit annyira vártam –, és azt vettem észre, hogy ott ugyanúgy tanítanak engem, mint itt, az iskolában a gyerekeimet. Nekünk sem adnak recepteket, kész leírásokat – épp úgy, mint az iskolában a gyerekeimnek –, hanem hagyják, hogy megtapasztaljuk a dolgokat, hogy mi,

miért jó, és hogyan működik. Akkor jöttem rá arra is, hogy ez a szülő felé is ugyanígy érvényes. Ha ez a gyerekednek jó, akkor ennek oka van, meg akarod érteni, hogy mi van mögötte, így egyre jobban belevonódsz.

Minél jobban próbálja beleásni az ember magát az antropozófiába, annál inkább azt érzi, hogy sehol sincs vége. Most próbálom minden időmet és minden energiámat arra fordítani, hogy elmélyüljek benne, és ezt nagyon élvezem. Járok Margó gyakorló csoportjába, ahol a steineri alapgyakorlatokkal foglalkozunk.

Évek óta azt érzem, ha elég nyitott vagyok, hagyom, hogy megtaláljanak a dolgok, és nincsenek véletlenek. Jönnek az impulzusok, és abból szépen kibontakozik az egész. De például a Konferencián is elhangzik sokszor egy-egy mondat, ami lehet, hogy teljesen másról szól, de nekem olyan információ, ami számomra fontos és valahol hiányzott. Egyre színesebb a kép, persze, egyre több a felfedezetlen terület, de van még időm! A legtöbbet tényleg a gyerekektől tanulok, már a felvételnél is sokat tanultam tőlük!

Visszakanyarodva az életutadhoz, hogyan folytatódott a konduktorság után?

Amikor a gyerekeimet a babaúszásra hordtam, egy idő után az oktató babát várt, és felkért, hogy vegyem át a munkáját. Így elvégeztem a babaúszási, majd az úszás-oktatói képzést.

Én úgy oktattam úszást, hogy a nyolc gyerek közül szinte mindegyiknek más feladata volt, az egyikkel háton úsztam, a másikkal hason, aszerint, hogy ki, hol tart, és mi az igénye, nagyon differenciáltan és tényleg személyre szabottan. Az elsődleges cél nem az a vízben, hogy szabályos kar- és lábtempóban ússzon – az majd, ha versenyez –, a legfontosabb, hogy megszeresse, legyen egy biztonsága a vízben és tudja a határait. Nagyon rugalmasan kezeltem az órákat, volt, amikor a szülő is bejöhetett, mert csak így volt hajlandó a gyermek részt venni. Majdnem 10 évig csináltam ezt, kisebb szünettel, amikor Luca lányom megszületett.

Az évek során rájöttem, hogy teljesen másképp kell ezt csinálni, mint ahogy az a nagykönyvben le van írva, és jöttek a waldorfos impulzusok is. Utána

pedig összeérték a dolgok, hogy mi, miért működik, és mi a jó egy gyereknek.

Mindig is imádtam úszni, de sosem jártam versenyre; engem Apukám tanított. Most értettem csak meg, hogy miért is fontos ez, hogy nem egy úszócsoportba jártam. Mert ő nem az úszást tanította, hanem engem tanított, a saját igényem szerint.

Az iskolában szülőként is kezdtem azt látni, hogy miért nem működik, hogy egy 5-6-7-8 éves gyermeknek megpróbálunk egy séma szerinti, kötött mozgásformát megtanítani. Ezzel párhuzamosan pedig sportoktatóként megéltem azt, hogy mindenki más: a személyiségétől is függ, hogy hogyan akar valamit felfedezni. És ha ezt nem hagyjuk és rákényszerítünk valamit, akkor ez nem lesz örömteli. Tanulni pedig úgy lehet jól, ha öröm van benne.

Hogyan látod mindezt megvalósulni egy nagyobb létszámú osztály esetében, hiszen Waldorf ide vagy oda, ebben az iskolában is van cél, tananyag és tanterv.

Egyértelmű, hogy itt nem lehet ennyire személyre szabottan tanítani, de azért az úszásban is volt mindig egy közös irány. Mindig is bennem volt a szándék, hogy az egyéni igényt, érdeklődést, képességet figyelembe vegyem, ugyanakkor egy közös cél felé haladjunk. A csoportos úszás során azt is kihasználja az ember, hogy nemcsak úszni tanul ott a gyermek, hanem megtanul egymáshoz alkalmazkodni is. Ez mindig egy egyensúlyozás volt ott is, és, gondolom, egy osztályban is így működik majd ez.

Kérdezik is tőlem, hogy most mi lesz 26 gyerekkel. Nem félek a fegyelmezés miatt, mert – igaz, hogy csak nyolc gyerek volt egy csoportban, de – a víz, különösen a mély víz egy veszélyes közeg, ott nagyon kellett a fegyelem. Ez felvértezett engem eléggé, hogy egy 26 fős osztályt össze tudjak fogni. Persze lehet, hogy fognak meglepetések érní, de ez egy jó alap szerintem. Én magamat úgy látom, hogy tudok laza lenni, mert nagyon szeretem a humort, tudok nagyon játékos is lenni, de ha egyszer azt mondom, hogy erre vagy arra, akkor ahhoz tartom magam.

Mi volt a szikra, ami megadta az indítást az osztálytanítósághoz?

Már amikor Berci fiam elsős volt, felébredt bennem a vágy, hogy én ezt mennyire szívesen csinálnám. De aztán jött a válás, három kisgyerekekkel egyedül ezt nem lehet. Így folytattam tovább az úszásoktatást, aminek volt egy olyan előnye, hogy ez csak egy nagyon kicsit kíván az emberből, nem kellett szívemet-lelkemet adni. Viszont ahogy nőtték a gyerekeim, azt vettem észre, hogy egyre több felszabadult energiám lett, amit bele szeretnék tenni lelkileg-szellemileg-fizikailag a pedagógiai munkámba, de azt az uszodában nem mindig kérték.

Ami az elején jó volt egyedülálló anyukaként, az most már kevés volt. Az időbeosztás is nagyon szerencsétlen volt: délután, este, hétfőig kellett dolgoznom. Nagyszülői segítséggel tudtam ezt megoldani, vagy voltak apás hétfők, de Zoli, a párom is nagyon sokat segített. Nélküle most ezt sem tudnám csinálni, azt, hogy én képzésre járjak, Tanári Konferenciára. Ő nekem már ak-

koriban is komoly háttér volt. Nagyon fontos számomra, hogy engem így támogat, és ott van mögöttem mindig.

Ugyanakkor egyre jobban megszeretem, ami itt van az iskolában és egyre több emberhez kötődtem. Volt olyan, hogy reggel idejöttem, és nem volt kedvem elmenni. Azt éreztem, hogy itt jó lenni, és hogy én itt akarok maradni.

Nagyon sok szülői feladatban lehetett Rád számítani az évek során, és amit Te elvállaltál, azt végig is vitted.

Igen, mivel a három gyermek felelőssége zömmel rajtam van, így mindig inkább kampányszerűen voltam benne a feladatokban. Ezért nem jártam például rendszeresen a SZÉK-be, mert nem tudtam vállalni, hogy én minden héten, ha török, ha szakad, valamiben részt vegyek. Így tudtam olyan feladatokat elvégezni, amik időszakosak voltak (pl. bazár, városi Mihály-nap). Nagyon szerettem ezeket csinálni. De akkor még mindig nem jöttem rá, hogy nekem tanítani kell. Emlékszel, tavaly kerestelek meg először azzal az ötlettel, hogy szeretnék úszást tanítani ebben az iskolában, ezeknek a gyerekeknek (csak a tervet felülírta aztán a járványhelyzet – szerk.), mert akkor volt kb. a 3. munkahelyem, ahol azt éreztem, hogy nem tudok jól működni. Ez most kicsit kapcsolódik is a fenntartói váltáshoz: az ősszel megtartott fórumon hallottak nagyon összecsengtek bennem akkor még szülőként. Ugyanezt éltem meg az uszodában: ha én úszást oktatok, akkor én tudom, hogy az órán két gyerek legyen vagy tíz, nem mindegyiknek jó a 40 perc... Ezt egy fenntartó, vagy ott egy vállalkozó, aki alkalmaz, nem érti, ő minden órán ugyanannyi

gyereket akar, ugyanannyi pénzért, ugyanazzal a víz hőfokkal. Ezért mindenhol falba ütköztem, mert nekem a legfőbb szempont a gyerek volt. Lassan megszületett bennem, hogy én ezt másképp szeretném csinálni. Viszont ezáltal nagyon sok waldorfos és SNI-s gyerek talált meg, nagyon színes volt a paletta, a veresegyházi Waldorf-iskolából egy egész osztály is járt hozzám, nekik órarendszerűen be volt építve az úszás a tanításba.

Egyre több volt a szál, ami a tanításhoz vezetett. A végső indítatás az volt, amikor tavaly a karantén alatt Luca osztálytanítója, Nagy Ági küldte a szebbnél szebb feladatokat, és annyira élveztem ezeket Lucával csinálni. Azt vettem észre, hogy vannak ötleteim, megtaláltam benne magam, és azt éreztem, hogy nemcsak Lucával szeretném ezt az utat végigjárni, hanem később is. Sok szimbolikus dolog is volt még, ami az osztálytanítóságra ösztönzött. Így szeptembertől jelentkeztem a levelező képzésre Solymárra, ahol a nagy túljelentkezés miatt indítottak egy esti képzést is. Ide vettek fel, hetente kétszer kellett bejárnunk. Sajnos erre csak két hónapig került sor a járvány miatt, de a közelmúltban szerencsére újra elindították, meglátjuk, hogyan alakul a jövőben majd – ez most az alapozó képzés.

Mi ösztönzött arra, hogy már a következő tanévben elvállalj egy osztályt?

Mindeközben nagyon ide húzott a szívem, de még nem voltam benne biztos, hogy nekem tényleg itt van-e a helyem. Azt éreztem, hogy ez egy nagyon nagy múltú iskola, nem tudtam, hogy én ide beférek-e, és ha beférek,

tudok-e egy ilyen nagy hagyományrendszerhez alkalmazkodni. Mindig ott volt nekem a veresegyházi kapcsolat, kis iskola és fiatal, de oda csak jövőre vártak volna. Gödöllő felé mégis az mozdított el, hogy elmentem még egy másik Waldorf-iskolába árnyékpédagógusnak, abba is belekóstoltam. Megmondom őszintén, hogy előtte abban nem voltam biztos, hogy nekem a Waldorf tetszik-e vagy a gödöllői Waldorf. De ott egyértelműen körvonalazódott bennem, hogy én ezt, ami itt van Gödöllőn, ezt szeretném! Akkor azt is láttam, hogy ez az egész teljesen másképp működik máshol, de ami nekem tetszik, az itt van!

Ez beigazolódott azóta is, hogy belecsöppentél a "sűrűjébe"? Hiszen már részt veszel a Konferencia-munkában is.

Abszolút! De nagyon nehéz volt a "megmérettetés", többen is jelentkezünk, ráadásul ismerősök voltunk, szülőtársak! Kemény időszak volt, ilyen a gyomromban utoljára főiskolás koromban éreztem. Végig az volt bennem, ha én ezt szeretném, akkor végig kell csinálni, tudván azt – mert szülőként végigéltem nyolc évet egy osztályban –, hogy lesznek ennél még nehezebb helyzetek is. Ugyanakkor fantasztikus érzés volt, hogy beengedtek a védett első osztályba! Először hospitáltunk, majd jött a próbatanítás, ahol Piroska és Ildikó néztek meg. Itt volt egy nagyon fontos pillanat. Amikor elkezdtem, annyira izgultam, hogy elfelejtettem a verset, amit tanítani akartam, és Piroska besúgta. Akkor rájöttem, hogy engem itt szeretnek és támogatnak – annyira jó érzés volt! Az a pillanat meg-

bátorított, és onnantól kezdve csak a gyerekeket láttam. Akkor tapasztaltam meg, hogy milyen egy Waldorf-pedagógus: ahelyett, hogy felírta volna a mínusz pontot, ő segített. Mert neki az volt a célja, hogy a jó oldalamat mutassam meg, nem arra volt kíváncsi, hogy mit nem tudok, hanem hogy mit tudok. Ezt annyiszor hallottam már azelőtt, de most a saját bőrömmön is megtapasztalhattam. Olyan jól éreztem magam, hogy nem akartam abbahagyni! A gyerekek is nagyon jó fejek voltak, péntek volt ráadásul, mégis nagyon összeszedetten dolgoztak, hálás voltam nekik is nagyon. Utána nem értettem, hogy miért kérdezik olyan sokan, hogy éreztem magam. Aztán rájöttem, hogy ez egy fontos kérdés. Mert maga a próbatanítás nemcsak arról szól, hogy engem próbára tesznek, hanem én is kipróbálom, hogy ez nekem jó-e. És végül a próbatanítás megerősítette bennem, hogy én ezt nagyon szeretném!

Nyilván akkor szárnyakat adott a döntés!

Amikor megtudtam, hogy engem választottak, szinte lubickoltam, annyira megemelő volt! Tényleg: azok az emberek, akikre úgy felnézek, odajönnek és úgy gratulálnak, hogy megölelnek – nem is tudom elmondani azt az érzést! Először nem akarod elhinni, aztán szépen bele lehet ebbe nőni. Mert azt érzem, hogy mindenki segíteni akar, mindenki támogat.

Van már mentorod is?

Aki szóba került már akkor, az első alkalommal a VTK-n, Piroska és Ildikó volt. Ugyanakkor nagyon jó Ágival és

Ákossal is a kapcsolatam, Beával pedig barátilag vagyunk nagyon jóban. Van nekem kérdések, amire ők tudnak válaszolni, vannak, amikre mások. De Klaudia, Berci „elballagó”osztálytanítója is sokat segít nekem a festésórákra való felkészülésben. Nelli lesz a napközis tanítóm, aminek nagyon örülök, mert ő is nagy tapasztalattal rendelkező tanár, rendkívül ügyes a keze – ő lesz a kézimunkatanárunk is. Már könyvvel, tervekkel jött hozzám, és készíti a meselabdát a reggeli mesekörhöz, tervezi az évszakasztalt... Szóval nagyon jó az egész, érik és alakul.

Milyen érzés most egy másik szerepben lenni, kicsit a kulisszák mögé tekinteni?

Nekem nagyon tetszik! Nagyon jó látni, ahogy kívülről elképzeltem a Konferenciát, teljesen olyan belülről is! Őszinte, igazi emberek ülnek ott. Annyira emberi és hiteles az egész, nincs benne műviesség, nagyon úgy érzem, hogy én ebben otthon leszek!

Mi pedig örülünk, hogy megérkeztél köztünk, és gazdagítod, megríszíted a csapatot! Meséj nekünk még egy kicsit a felvételi folyamatról, ami most nagyon sajátos helyzet volt. Milyen megoldásokat találtatok erre, Te hogyan élted meg a folyamatot?

Először elmentem a Waldorf-óvodákba: a gödöllői és a szadai óvodába hospitálni. Tapasztalataimat minden nap megbeszéltem Pitz Ágival, aki mint fejlesztőpedagógus mindig részt vesz a felvételiztetésben. A nap végén átbeszéltük, hogy mit éltem meg, ő pedig mindig javasolta, hogy mit figyeljek még meg. Egyszer azt is felvetette,

hogy kérjek a gyerekektől rajzot, és akkor arra jöttünk rá, hogy miért ne kérhetnénk a gyerekektől olyan rajzot, ami a felvételiben is benne lett volna. Így már erről is kaptunk egy képet. Végül szépen lassan megérett az a gondolat, hogy miért ne lehetne az ovisokat az óvodában megnézni. Az egész folyamat olyan volt, hogy egy kényszerhelyzetből született valami nagyon jó, és ha Ágit megkérdezitek, ő is ezt fogja mondani.

Maga a felvételi az óvodákban pontosan úgy történt, hogy egy napon csak azt tudták a gyerekek, hogy én megint jövök. Amikor a többi gyerek kiment az udvarra, az iskolába készülők bent maradtak, és játszottam velük egy csoportos mozgásos játékot, ahol Ági is jelen volt, ő is be volt építve a történetbe. Mindennek nagy előnye volt az is, hogy nem kellett nekik egy másik helyzetbe kerülniük – különösen most, a járvány miatt –, a saját környezetükben tudtak maradni. Biztosan nehéz lenne ezt megcsinálni idegen gyerekekkel, mert nem tudsz részletes képet kapni az egyes gyerekekről, ha 13 fős csoportban vannak. Viszont ezekkel a gyerekekkel előtte találkoztam már a hospitálás során. Csak így tudott működni a csoportos felvételi, amikor is közösen csinálták meg azokat a feladatokat, amit máskor kettesével szoktak. Az is nagyon jó volt, hogy érzékelhettük őket a saját közegükben, mert itt, az iskolában is egy kis idő elteltével otthonosan fognak mozogni, így láthattam azt az arcukat is, amit majd mutatnak a közel 8 év során. Nagyon érdekes volt még megfigyelni, hogy együtt hogyan működnek. Ami még nagy tapasztalat volt Áginak és nekem is – persze ezt

már előtte is sejtettük –, hogy ugyanaz a feladatmennyiség, ha 13-an vannak, sokkal nehezebb. Többet kellett például várni és ahhoz, hogy az egész folyamat csoportban, zárt térben működni tudjon, nagyon sok szervezési feladatot adott. Volt olyan, hogy egyesével vagy kettesével hívtam őket, vagy csak a lányok, csak a fiúk végezték az adott feladatot. Az, hogy a gyerekek ezt meg tudták csinálni, még egyfajta iskola-érettségi szintet jelentett. Nagyon fárasztó volt, ők is elfáradtak, de nagyon sokat meg tudunk rajtuk figyelni. A szadai oviban 13-an felvételiztek, a gödöllői óvodában 10-en. Én nagyon élveztem és Áginak is tetszett, így javasoltuk a Konferencián, hogy lehetne ezt a formát a jövőben folytatni.

Ebből kifolyólag most nem úgy történt, hogy amíg én felvételiztetek, a szülővel beszélget valaki, hanem a szülővel való beszélgetés megszervezése ott maradt még feladatként. Mivel a közös felvételi miatt felszabadult valamennyi időm, én beszélgettem a szülőkkal a

következő napokban előre egyeztetett időpontokban egy-egy órát. Sétáltunk Szadán és Gödöllőn, a város összes tópartját és parkját bejártuk. Azokkal a szülőkkel tudtam így közelebről megismerkedni, akik ebből a két oviból jelentkeztek.

Már korábban erős volt bennem az igény, hogy mennyire fontos a szülőkkel való kapcsolat kialakítása. Nagyon sokat törtem a fejem, hogyan

épüljön fel ez a folyamat, főleg ebben az időszakban, amikor is elmaradtak a szokásos elsős hívogató programok, ahol legalább egy szemkontaktus létrejöhetett volna, vagy fel lehetett volna tenni egy kérdést... Így semmi benyomásom nem volt róluk a felvételi előtt. Ezért voltak ezek a beszélgetések különösen nagyon jók, nekem nagyon nagy élményt adtak és szerintem a szülőknél is.

Mindig is arról álmodtunk, hogy a leendő osztálytanító jobban megismerkedjen a szülői körével, hiszen nagyon fontos, hogy kikkel fog együttműködni 8 éven át! Mi volt a helyzet a külsős jelentkezőkkel?

A külsősökkel a felvételi külső helyszínen, a Farmiskolában zajlott, akik nagyon kedvesen felajánlották az épületüket és a kertjüket. Itt viszont ugyanúgy ment kettesével a felvételi folyamat, mint korábban az iskolában, azzal a különbséggel, hogy az egész kint volt, mesebeli környezetben. Már az is felvételi feladat tud lenni, hogy a

kinti közegben hogyan tudja feltalálni magát valaki. Ez tényleg egy tanya és már ahogy érkezik az ember, tyúkokkal, lovakkal találkozik. Így amikor palón kellett átmenni, az egy igazi árok fölött vezetett, úgy kellett végiggyesúlyozni. Nagyon életszerű volt, előfordult, hogy a "távcsővel" tényleg lovakat számoltunk a szomszédban. Tehát a kinti felvételi is nagyon jól sikerült! Itt a szülőkkel már – ahogy korábban szoktuk – tanárok és szülők beszélgettek a mi szülői körünkben, míg én és Ági felvételizztük a gyerekeket.

De voltak, akik kérték, hogy találkozzunk még külön is, velük az erdőben sétálva, vagy bent, a kályhában ropogó tűz mellett beszélgettem. Nagyon más, nagyon emberi volt az egész hangulata. Volt olyan is, akivel külön találkoztunk, felvettem és végül nem ide jött. De azt mondtam, hogy nem baj, akkor is nagyon fontos volt az az egy óra! Azt gondolom, hogy ez a most befektetett energia fog megtérülni később.

Nehéz volt kiválasztani a jelentkezők közül 26 gyermeket az osztályba?

Hát nem volt könnyű, de annyira felvérteztek, felkészítettek arra, hogy ez nagyon nehéz lesz, hogy így sikerült felkészülnöm erre lelkiileg. Másrészt pedig én olyan ember vagyok, aki nagyon sokáig tud rágódni dolgokon, de ha egyszer meghoz egy döntést, akkor azt ott le tudom magamban zárni.

Minek alapján választottad ki a gyerekeket az osztályba?

Idén az átlagosnál is több volt a testvér, összesen 17 jelentkező. Sokan jelentkeztek a környező két Waldorf-óvo-

dából, ahol mindenki tudja, hogy nem egyértelmű út vezet ide, az iskolába. Egy testvér nem feltétlenül élvez előnyt, de pedagógiai szempontból a családnak és a gyerekeknek az a jó, ha ugyanabba az iskolába járnak.

A gyermekek között nagyon kevés volt, akinek nemet kellett volna mondani. Ami számomra különösen fontos volt, az a család. Mert mindegyik gyermeket meg tudod szeretni, sok mindent el tudsz nézni neki, tudod terelgetni, de nekem fontos szempont volt azokat a felnőtteket megtalálni, akikkel én jól együtt tudok működni. És ez a gyermeknek is az érdeke!

Most fordítva is beigazolódtott, amit az elején is mondtam – hogy szülőként nemcsak a gyerekemért vagyok itt, hanem magam miatt, a családom miatt –, így nem a gyereket vettem fel, hanem a családot. Mert azt éltem meg, hogy a gyerekemnek akkor jó, ha ugyanazt kapja az iskolában, mint otthon. Ez a másik, pedagógusi oldalról is igaz: akkor jó annak a gyermeknek, ha én a szülővel együtt tudok működni, és ha ugyanazt a szemléletet kapja otthon, mint itt, az iskolában.

Mik a terveid az új osztállyal, a szülői körrel a közeljövőben? Bizonyára feladja a vírushelyzet a leckét...

Igen, nagyon nehéz ez most. Alighogy lezajlott a felvételi folyamat, jött a karantén, és volt olyan szülő, akivel nem tudtuk végigvinni a beszélgetést, ezért áthoztuk mostanra. Volt, ahol már majdhogynem családlátogatást szerveztünk. A merev határok kicsit fellazultak. Most valami olyasmi fogalmazódik meg bennem – miután nem

lehet tudni a vírushelyzett miatt, mikor lehet leülni és szülői estet tartani a 26 családnak –, hogy nyitott lehetőségeket fogok megteremteni.

A következő lépésnek szerintem annak kell majd lennie, hogy a szülők megismerkedhessenek egymással és közösen beszélgethessenek. Ha most ez nem történhet meg 26 családdal, akkor több kiscsoportos sétát szervezünk például az Arborétumba gyerekek nélkül, ahol nagyon fogok arra figyelni, hogy akik egy oviból jönnek és ismerik egymást, ne ugyanarra a sétára jöjjenek: szeretném megbolygatni egy kicsit a csapatokat.

Ez az első lépés, ez tudná valahogy a szülői estet pótolni, utána pedig mindeképpen szeretnék családlátogatásokat tartani már a nyár folyamán. Valójában ugyanez igaz a gyerekek ismerkedő kirándulására is: nem tudjuk, hogy mikor és hogyan...

De kicsit rugalmasan kezelve találkoznánk már lassan. Természetesen, aki ettől elzárkózik, akkor azt el kell fogadni, ez most egy ilyen helyzet. A tavalyi Waldorf Olimpia jó példa volt nekem arra, hogy nem lehet egységes sémák szerint haladni, és nem biztos, hogy az az igazságos, ami egyenlő, mert nem mindenki ugyanazt igényli. Így lehet, hogy valakivel előbb vagy többet fogok találkozni – most nem lehet ezt másképp csinálni.

Azóta a helyzet itt is szerencsés irányba változott, nagy reményekkel készülök a hamarosan valószínűleg teljes létszámmal megtertarható kirándulásra és szülői estre.

Meséltél arról, hogy már hospitálsz és készülsz nagyon az osztálytanítói munkádra. Milyen egyéni ötleteid vannak?

Már az Elsős hívogató videóban is meséltem arról, hogy nekem a mozgás nagyon fontos, különösen a nagy mozgások, nagy térben, ahol jól meg lehet mozgatni őket, az egész testüket. Az épülő strandröplabdapályán az üvegyári homok nagyon beindította a fantáziámat, konkrét elképzelésem van, hogy heti egy mozgásórát ott szeretnék majd mezítláb megtartani az osztályommal, persze amikor az időjárás ezt megengedi. És szeretnék heti egy főoktatásban is ott lenni velük (pénteken vagy hétfőn), amikor a tanult betűket mezítláb lejárjuk.

Az a tér nekem azért is tetszik, mert körbe van kerítve, ott jobban meg lehet tartani egy osztályt, megvannak a határok. Ahogy ott ülök hospitálni például Áginál a második osztályban, mindenről eszembe jut egy mozgásos feladat – ez talán a konduktorságomból adódik, de az úszásoktatásból is. Azt gondolom, hogy mi nagyon sokat fogunk együtt mozogni.

A másik, ami nagyon tetszik – és itt visszakanyarodok a családokhoz –, hogy annyira sokféle tudást és izgalmas dolgot tudnak behozni a szülők! Szeretném az ő tudásukat valahogy beemelni, akár egy epochába, vagy egy szakórába, vagy az ünnepekbe. A teljesség igénye nélkül van, aki citerázik, van, aki papírszínházat készít, vagy gyerekjógát vezet, vagy van egy leendő euritmistánk, szalmabála-építészünk...

Ez szerintem nagyon fontos, amikor egy új struktúrába kerül az iskola és keressük, hogy a szülőknek mi legyen a szerepük, hogy hogyan tudnak segíteni, részt vállalni ebben. Mert ezt a szülők is kérdezik tőlem, akarják ezt, így a szülői tudást, képességeket be lehetne hozni, használni lehetne akár az osztályban is.

Van egy olyan elképzelésem is, hogy ez a tudás a felnőtteknek is érdekes lehet. Így nemcsak szülői esteket tartathatnánk, hanem közösségi pikniket havonta, kéthavonta az iskola udvarán, a parkban vagy az Arborétumban. Ezt mindenekelőtt osztályközösségen belül, aztán majd bővíthet. És amíg a gyerekek játszanak, addig mi bothme-rezünk vagy citerát hallgatunk, vagy valaki mesél a környezettudatosságról. Ezt nagyon el tudnám képzelni közösségteremtő, közösségépítő szándékkal.

És hát tervezed az úszást is, meséj erről is egy kicsit!

Az az elképzelésem, hogy tavasztól vinném őket rendszeresen úszni. Azt szeretném, ha ez olyan dolog lehetne, ami a 8 évüket végig tudja kísérni. Persze az első osztályban először csak majd év vége felé, mert legyünk először egy közösség, mivel az úszás nagyon nagy fegyelmet igényel. Majd aztán minden évben visszamennénk ebbe a közegbe. Valószínűleg már az első osztályban megtanul mindenki úszni, vagy legalábbis szerez egy vízbiztonságot, de nem is ez a lényege a dolognak.

Nagyon izgalmas, hogy a létrejött szociometriai hálóból így kiközzentjük

őket és bekerülnek egy másik helyzetbe. Én nem szerepjátékkal teszem ezt, hanem konkrétan egy másik közegbe teszem őket. Így aki itt, az iskolában a legvagányabb, lehet, hogy ott egyáltalán nem lesz az, aki pedig itt sosem kerül előtérbe, lehet, hogy ő lesz a legjobb úszó – erre nagyon jó a víz.

Nagy kihívás osztálytanítónak lenni három gyermek mellett, igaz, hogy ketten már nagyobbak, de a legkisebb gyermeked még kisiskolás. Nem tartasz tőle, hogy nehéz lesz összeegyeztetni a családi élettel? Mit szoltak hozzá, amikor megtudták, hogy osztálytanító leszel?

Azért nem tartok ettől, mert meséltem már korábban, hogy vágytam egy nagyobb feladatra. Viszont időbeliségben – nem hiszitek el ezt nekem – ez nem rosszabb, mint az úszásoktatás. Te a kisiskolás gyerekek miatt aggódsz, viszont a legnagyobb, Berci jövőre középiskolás lesz – nagyon büszke vagyok rá, felvették a kisképzőbe szobrász szakra! –, neki lesz egy új élete, amiben nekem majd támogatnom kell.

Luca, a legkisebb gyermekem nagyon örül annak, hogy itt vagyok a közelében, együtt jövünk és megyünk majd, de a középső fiam, Bolka még nem igazán tudja, hányadán álljon a dologgal. Luca nekem nagy segítséget is jelent, mert amit ő most tanul, arra majd jól tudok rövid idő elteltével építeni.

Biztos, hogy valamilyen szinten nehéz is lesz, de én már megszoktam, hogy valami nehéz. Szerintem én már kinőttem abból, hogy elsősorban anya legyek. Ők is jól járnak azzal, ha már nem tyúkanyóskodom fölöttük, és azt

csinálhatom, ami nekem jó, ha jobban érzem magam a bőrömben.

Bár látszik, hogy teljesen leköt ez a feladat, de ha marad egy kis szabad idő, mit csinálsz szívesen?

Nagyon szeretek úszni, sétálni, gyalogolni, kirándulni, sokat a szabadban lenni. Most ebben a bezárt világban erre van lehetőség. Szeretek jógázni is, mert fizikailag is olyan feladat előtt állok, amihez jó kondícióban, egészségi állapotban kell lenni.

Amikor pedig mindent lehet csinálni, szeretünk síelni, és pár éve kezdtük el Bercivel a búvárkodást. Szóval kint lenni és mozogni – minden, ami ehhez tartozik. Ez Apukámtól ered, síelni is ő tanított, nemcsak úszni. De nagyon szeretek még olvasni is.

Hogyan tekintesz a jövő felé?

Nagyon bizakodó vagyok, és nagyon várom az osztályt, óriási erőket érzek magamban. Most teljesen azt érzem, hogy a helyemen vagyok a munkámban, a magánéletben, és a családomnak is ez a jó. Most tényleg azt látom – amit már pár éve érzek –, hogy jönnek a jelek, aminek mentén mindig fogom tudni, hogy merre kell tovább menni. Az osztályommal kapcsolatban pedig nagyon bízom abban, hogy a folyamatos interakciók közepette bennük lesz mindig a válasz a következő feladatra. Nekem tényleg nagyon nagy megtisztetés volt, hogy Ti, tanárok engem kiválasztottatok, és ennél csak az volt nagyobb, amikor egy szülő rám bízta a gyereket. Én ebben fűdök, és nagyon fogok azon igyekezni, hogy bebizonyítsam, ezt a bizalmat megérdemeltem!

Az interjút készítette: Kecskés Judit

"MINDIG IS VOLT BENNEM EGY ŐSZTŒNŒS VÁGY A ZENÉHEZ VALŒ KAPCSOLÓDÁSRA. ÍGY, AMI LEHETŒSÉG CSAK ADÓDOTT, AZT MEG IS RAGADTAM."

– Interjú André NŒrival –

NŒri már közel három éve tanít ének-zenét, furulyát és fuvolát iskolánkban, és mivel hosszú évek óta szŒlŒtársunk is, szinte mindenki ismeri Őt. Azt viszont már kevesen tudják, milyen út vezetett idáig, mi mindennel foglalkozott és foglalkozik most is, így meghívtuk Őt is egy beszélgetésre, amire készségesen vállalkozott, hogy kicsit közelebbŒl is megismertethessük kedves személyiségét, sokrétŒ zenei tevékenységét.

Beleugrottál a mély vízbe közel másfél éve, pedig nem jellemzŒ rád, hogy ekkorát ugorj... Mi ŐsztŒnzŒtt erre, hogyan indult a pedagógiai pályád?

ElŒszŒr évekkal ezelŒtt kezdtem a gŒdŒllŒi Œvodában délutános ŒvŒnéként, amit nagyon szerettem és sokat adott nekem. Három évig dolgoztam ott. Az élet akkor úgy hozta, hogy erre volt szŒkség, és úgy éreztem, nagyon jó a három kicsi gyermekem mellett kicsit más minŒségben is kiprŒbálni magam. Akkor volt bennem erŒs Œjra az érzés, hogy a pedagógia, a gyerekek felé kell orientálódnom. Nálam ezt nem a gyermekeim szŒletése hozta elŒ, hanem eleve úgy terveztem, hogy gyerekekkel szeretnék foglalkozni. Amikor a fuvolával továbbtanultam, akkor is arra készültem, hogy gyerekeket tanítsak. Így a Konzervatórium után – ahol szakmai elŒkészítŒre jártam – nem fuvolamŒvész irányba mentem, hanem tanár szakra. Igaz, kicsit megtorpant ez a lendület, de azért a zene mindig

fontos maradt számomra. VégŒl földrajz-ének szakon tanultam tovább a szegedi egyetemen, de közben megérkezett az elŒ gyermekem, Lili, ami

egy fantasztikus dolog volt számomra, viszonylag fiatalon. Akkor annyira áthelyezŒdŒtt a fŒkuszum, hogy a tanulmányaimat megszakítottam, majd sorra szŒlettek a gyerekeim, és teljesen ennek éltem, ezzel foglalkoztam. Utána jŒtt az ovis idŒszak, be is iratkoztam ŒvodapedagŒgusnak, mert úgy éreztem, hogy ebben nagyon el tudnám magamat képzelni. Akkor még nem volt meg bennem az a bátorság, hogy elhiggyem magamról, meg tudom valósítani az eredeti elképzelésemet is, a zenetanárságot.

Aztán jŒtt egy nagy lépés: a furulyafurolatanítás az akkori Zeneházban.

Igen, Fodor MiklŒs helyére kellett viszonylag gyorsan valaki. Farkas-Molnár Judit – akivel addigra már több közös zenei projektünk is volt – megkérdezte, hogy beugróként el tudnám-e ezt a feladatot vállalni. Ez egy igazi égi jel volt, hogy mégiscsak lehet nagyobbat álmodni, így csŒppentem a zeneházi tanításba. Az is igazából már egy mély víz volt, mert régebbŒl csak minimális hangszeres tanítási gyakorlattal rendelkeztem. De bíztam magamban, éreztem, hogy jól meg fogom találni a gyerekekkel a közös hangot. 10-12 tanítványom lett elŒre, azóta is minden évben legalább ennyien vannak.

Mivel furolatanítványodként én is ott voltam, élénken emlékszem arra, hogy egy nagyon szép koncert sikerŒlt már rŒgtŒn az elŒ félév végén rendezned. Te hogyan élted meg ezt?

Egy ilyen családias koncertet megszervezni és megélni, ami bemutatja, hogy egy fél éven át mivel foglalkoztunk, nagyon sokrétŒ dolog. Benne van a sok

munka, a sok egyéni figyelem... Amikor ott vagyok, minden gyerekkel együtt dobban a szívem, együtt veszem velŒk a levegŒt.

Sokat bevállaltál még, gitáron és zongorán is kísérted a produkciókat, zenélteél duókban – igazán sokoldalúan mutatkoztál be.

Igen, ez tényleg nagy kihívás, egyben megterhelŒ is. Viszont az fontos számomra, hogy a gyerekek minél többet kapjanak a kamarazenélésbŒl is. Azaz ne csak saját magukat hallják, hanem minél hamarabb eljussanak oda, hogy együtt zenélnek valakivel, mert ez rengeteget hozzáadhat a motivációjukhoz, a lelkesedésŒkhŒz és a zenei élményŒkhŒz is. Nem vagyok professzionális szinten zongorából és gitárbŒl sem, de amennyit tudok, azt nagyon szívesen hozzáteszem, hogy legyen egy kis plusz élményŒk, hogy színesítsŒk ezzel a zenei bemutatŒkat. Nekem elŒre fantasztikus élmény volt látni, hogy én ezeknek a gyerekeknek tudtam valamit adni, Œk be tudtak valamit fogadni és be is tudtak valamit mutatni másoknak.

Akkor ott megerŒsŒdŒtt bennem, hogy ennek van értelme, nagyon közel áll hozzám, ki tudok ebben teljesedni és így én is tudok a magam szintjén valamit hozzátenni a gyerekek fejlődéséhez, a mŒvészeti élethez, az iskolához. Azóta minden évben jönnek Œjabb tanítványok, nagyon lelkesek furulyából és fuvolából is, remek csapat jŒtt létre. KülŒn ŒrŒm nekem Kiss NŒri, akit már gimnazistaként "ŒrŒköltem", nagyon Œgyes, lelkesen jár Œ is hozzám, szépen fejlődik, bátorodik.

És hamarosan jött egy újabb nagy lépés.

Igen, az 1-1,5 éves zeneházas tanítás után elérkezett egy pont, amikor már lehetett tudni, hogy Dóra néni elmegy, és át kell vennie valakinek az óráit. Addigra eljutottam odáig, hogy szeretnék a zenetanítással foglalkozni és ráléptem erre az útra. Megerősödve ezekkel az élményekkel úgy éreztem, hogy kell egyfajta szintlépés és ezt az álmod lehet akár tovább is álmodni. Ekkor jöhettem volna már próbatanítani, de végül nem éltem a lehetőséggel, megrémített, hogy ilyen gyorsan lépjek egy nagyot. Frigyes viszont jelentkezett és felvételt nyert énektanárként.

Ha jól tudom, előtte már újra beiratkoztál képzésre abban a reményben, hogy az ének-zene tanítással a jövőben komolyabban is foglalkozz.

Igen, amikor már látszott, hogy a zeneházas tanítás szépen halad, gondoltam, hogy ezeket a leejtett szálakat fel lehetne venni, mert talán hosszú távon még nyílnak ajtó ezután is. Így beiratkoztam az Apor Vilmos Főiskolára, amit úgy éreztem, hogy a családom, a munkám, az elfoglaltságaim mellett vállalni tudok.

És közben jelentkezted a Waldorf-tanárképzésre is.

Az is egy fantasztikus égi jel volt. Megtudtam, hogy indul egy Waldorf-zenetanári képzés is Solymáron, rögtön azt gondoltam, hogy ezt nekem találták ki és ott a helyem. Akármit is fogok kezdeni magammal a közeljövőben, ez biztos kelleni fog. Így ezt el is kezdtem az előző tanév szeptemberében, a Zeneház is folytatódott: dübörgött, sokan

voltak. Aztán az élet úgy hozta, hogy az iskola ősszel újra ének-zene tartárt keres, és akkor hívtak megint tanítani. Én vágytam rá, hogy valamikor ez a lehetőség újra megnyíljon, de nem gondoltam, hogy ennyire gyorsan. Alighogy eltöltöttem egy hétvégét a Waldorf-képzésen – ahol fantasztikusan jól éreztem magam, már ott sok mindent kaptam –, a következő héten már a hetedik osztály előtt álltam és próbatanítottam. Teljesen azt éreztem, hogy ez most az én időm és nem fogok többet hezitálni. Olyan volt, mintha jött volna egy főn szél és csak rá kellett üljek a kis varázsszőnyegemre, ami magával repített. Minden korábbi bizonytalanságom még ott volt valahol, de nem hatott már olyan erővel. Ekkor éreztem azt, hogy ezt most meg kell ragadni, mert ilyen erőt még nem éreztem magamban azelőtt soha. Gyakorlatilag két héten belül lezajlott az egész folyamat, próbatanítással, konferencia-döntéssel együtt és már ott is álltam a 6-7-8. osztály előtt.

És mik voltak a kezdeti tapasztalatok?

Nagyon nehéz egy teljes osztályos művészeti órát tartani nagyobb osztályokban, szerintem még akkor is, ha valaki már húsz éve csinálja, mert ez a korosztály embert próbáló, sok kihívás van benne. Valóban ez egy óriási nagy mély víz volt, viszont ezzel a lépéssel és mindazzal, ami hirtelen beindult, egyszerűen nem volt időm ezen gondolkodni, rágódni, inkább a feladatra próbáltam fókuszálni. Ráadásul közeledett a téli évszakünnep, ami valahol hálás feladat is volt, mert így elég szépen oda tudtuk tenni a súlypontot,

MENNYBEMENETEL ÜNNEPE

és a gyerekekkel is közelebb kerültünk egymáshoz. Nekik sem volt könnyű ez a sok változás az azt megelőző pár hónap alatt. Így mégis egy ismerősebb, bensőséges témakörbe, világba tudtunk a karácsonyi zenékkal kerülni, ami talán segített abban, hogy ezt a mély vízbe ugrást jól tudják az osztályok is és én is megélni.

Az egy nagyon szép évszakünnep volt, sajnós az volt az utolsó, ha most így visszagondolunk. Élénken él bennem, hogy valami nagyon szépet tudtál létrehozni a gyerekekkel. Végtelenül megható volt a nyolcadikosokkal például a Halleluja, de a többi osztály is nagyon szépen bemutatkozott a párhetes együttműködések után. Ezt Te is így élted meg?

Persze, abszolút sikerélményként élttem meg, nagyon élveztem, miközben drukoltam a gyerekeknek, és igazán büszke vagyok rájuk azért, amit ott létre tudtunk hozni. Tényleg olyan jóleső

érzés volt a végén, hogy megcsináltuk! Nyilván, amikor végighallgattam a felvételt, hallottam, hogy lehetett volna itt-ott javítani. Viszont azt éreztem, hogy valami olyan tudott megszületni, ami adott valamit a közösségnek, a gyerekeknek is és ez nekem óriási élmény volt.

És nyilván ez nagy lendületet adott a továbbiakhoz.

Az évszakünnepen való bemutatkozás nagyon jól megalapozta a dolgokat. Nyilván amikor kikerültünk ebből az ünnepkörből, a hétköznapok azért már jobban kihozták a problémákat, nehézségeket, amik egy nagy osztállyal előfordulnak, de összességében szépen formálódtunk, alakultunk. Amikor tavaly márciusban hosszú hónapokra bezárták az iskolákat, rengeteget tipródtam, mit és milyen módon lehetne digitálisan tanítani. Egyszerűen nem láttam a módját, miként lehetne egy osztályhoz zeneileg úgy eljutni,

hogy annak valóban olyan értéke legyen, hogy tudjon adni is valamit, és hozzájáruljon a gyerekek lelki-szellemi fejlődéséhez. Ez nekem nagyon-nagyon nehéz időszak volt ebből a szempontból.

Hála istennek szeptembertől újra jöhettünk rendesen iskolába, és működhettünk egészen szépen március elejéig.

Igen, és szeptemberben nekem újdonság volt, hogy egy kis osztályt is kaptam, a harmadikosokat vettem át Nellitől. Ez megint mély víz volt, mert a többi osztályból már valamennyit kezdtem megérezni. Vágytam rá, hogy a tanítást a kicsikkel is kipróbálhassam, de izgultam is, mert ez egy újabb nagy lépés volt.

Szerencsére megint ott volt az a támogató erő, amit már korábban is éreztem. És én ebben lubickolok, imádom!

Nyilván egy harmadik osztályban is megvannak a kihívások, de a gyerekekkel nagyon hamar megtaláltuk a közös hangot, a szeretettel teli kapcsolatot. Gyorsan tudtak kapcsolódni és kötődni, nagyon jó a viszonyom velük, nagyon szeretem őket. Nekem tényleg nagy öröm és élmény, hogy ebben a korosztályban is kicsit benne lehetek.

Maradtak ebben az évben is a nagyobb osztályok?

Igen, ebben az évben is tanítok a 6-7-8. osztályban, és persze viszem tovább a délutáni egyéni hangszeres órákat is – most 15-en vagyunk –, és idén még újdonság az euritmiaórák kísérése. Erika, a zongorista, nem tudta vállalni az öt napot, így Margó megkérdezett, hogy két napot át tudné-e venni. Engem nagyon izgatott a felkérés, végül ebbe is belevágtam, így van ének-zenei és euritmias napom is külön-külön.

Zongorázok valamennyit, de főképpen fuvolázok. Én nagyon élvezem, Margó és Galina is, úgy látom, meg vannak elégedve. Rendkívül érdekes és izgalmas feladat a zenét abból a megközelítésből is megélni, hogy hogyan kapcsolódik össze egy másik művészeti ággal.

Ezt már hallgatni is sok! Mi ad ehhez a sokféle tevékenységhez erőt?

Pont ez a sok minden. Én világ életemben olyan voltam, hogy ha például beletettem időt, energiát egy fuvoladarab megtanulásába vagy egy zenekari próbába, akkor az, amit kapok általa, vissza is tölt. Kicsit olyan vagyok emiatt, mint egy önvisszatöltő szerkezet, ami használja az erőforrásait, de amiket csinál, azoknak a nagy része sok mindent vissza is ad. Úgyhogy ez igazából olyan, mint egy körforgás.

Több zenei formációban is zenélsz. Hogyan indult a zenei pályafutásod?

Gyerekkoromban a Zeneiskolában furulyáztam, már ott barokk kamaracsoportokban zenéltem. Aztán elkezdtem fuvolázni, ott pedig fuvola-kamaracsoportokban játszottam. Az iskolában is mindig minden kórusban énekeltem, szóval volt bennem egy ösztönös vágy, és meg is találtam a formáit, hogyan tudok a zenéhez kapcsolódni.

Gyakorlatilag, ami lehetőség adódott a zenélésre, azokat meg is ragadtam. És akkor nyilván az iskolában is az ember mindenféle rendezvényen részt tudott venni. Itt, Gödöllőn a Premontrei Gimnáziumba jártam, ott érettségiztem és ott is éltem ezzel a lehetőséggel, adottsággal, zeneszeretettel.

Nem merült fel a zenei pálya nyolcadik osztály után?

Nem igazán, mert akkor még épp hogy csak elkezdtem a fuvolát. Azt lehetett sejteni és láttam én is, hogy jól megy és élvezem, de egy kicsit későn kezdtem. Érettségi után szülői nyomásra jártam a Pázmány Egyetemre, jogi karra, mert a szüleim jogásznak szántak, nem zenésznek. Miközben odajártam, felvételiztem a Konzervatóriumba, mert én meg úgy gondoltam, hogy nekem nem jogásznak kell lennem, hanem zenésznek. Így kerültem a Konziba az érettségi után. Viszont a családom ezt nem nagyon támogatta, és én sem voltam elég erős, hogy végigvigyem ezt a vonalat. Ezért született meg végül az a kompromisszum, amivel már a szüleim is jobban meg tudtak békülni, hogy tanár szakra megyek. De már amikor középiskolás voltam, bekerültem a Gödöllői Fúvószenekarba, ami idővel a második családom lett. Ez egy nagyon fontos fejezete az életemnek, és meghatározó élményt jelent nekem. Csak rövidebb időszakokat hagytam ki, amikor a gyerekeim megszülettek, de azóta is aktívan jelen vagyok ott, a kottatárosi, az alapítvány kuratóriumában pedig az elnökhelyettesi feladatot is elvállaltam. Úgy érzem, hogy már nemcsak az én életemben megkerülhetetlen a zenekar, hanem lassan én is megkerülhetetlen vagyok a zenekarában.

Nagyon elismert a Fúvószenekar itt, Gödöllőn, de gondolom, zenészberekben is.

Azt gondolom, hogy nagyon szépen tudott építkezni ez a zenekar Ella Attila vezetésével; idén ünnepeljük a 30.

jubileumunkat. Mára elért egy olyan komoly színvonalat, ami iránt tényleg nagy az érdeklődés Gödöllőn. Valójában azért szeretem nagyon a fúvószenekari műfajt, mert igen széles a paletta: a tipikus indulós számoktól kezdve – amiket városi ünnepségen lehet hallani – bármelyik komolyzenei darab átíratáig mindent el lehet játszani. Ott van ugye még a könnyedebb része, mert az összes könnyűzenét is át lehet dolgozni fúvószenekarra. Az elmúlt évek újításai, amik óriási sikerrel futnak, a tematikus pop-rock műsorok. Volt egy teljes estés ABBA-műsorunk, és – sajnos ez volt az utolsó koncertünk tavaly, február 29-én – a nagy Rock-koncert, ahol rockzenét játszottunk és megszólaltattunk Queen-dalokat is. Nekünk is szuper kooperáció, amikor énekesekkel dolgozunk együtt, sőt az ABBA-műsorban még vonós és kórusvezetés is volt, így ez már egy komolyan összetett műfajjá vált.

Milyen zenei projektekből vettél még részt?

Régen nagyon sokat énekeltem kórusokban, de sajnos ez már egy ideje hiányzik az életemből, remélem, lesz erre is majd újra lehetőségem. Az egyetlen játszottam az Universitas Szimfonikus Zenekarban, az is nagyon meghatározó élmény volt. Megint egy más szintje, minősége a zenének. Itt például már sokkal szőlisztikusabb egy fuvola, mint egy fúvószenekarban. Így nagyon sokféle kamarafarmációban vállaltam szerepet az évek folyamán, és annak nagyon örülök, hogy vannak ilyen lehetőségeim most is. Például imádom veled duózni, ez is

ilyen fix dolog, és nagyon örülök, hogy ebben egymásra találtunk!

Voltak még alkalmi formációk is, több tanárral és szülővel kibővülve, akikkel bemutattok különböző iskolai, városi rendezvényeken, de létrejött a közelmúltban egy új tanár-szülő zenekar is, amiben ugyan csak játszol.

Igen, alakult egy új zenekar, az Am-bassDoors. Az volt a nagy ötlet, hogy ez a 70-es évekbeli, igazi klasszikus rock aranykora legyen egy kicsit újra elővéve és megmutatva, mert olyan kincsek, értékek, elfeledett dolgok vannak benne, amikkel érdemes foglalkozni. Vízny Miklósból született meg a nagy ötlet, hogy azokat a bizonyos orgonaszólistákat – amik oly jellemzőek erre a korszakra – fuvolán kellene bejátszani. Végül olyan eredmény született, hogy ez abszolút működőképes és nagyon érdekes hangzást ad. Egyáltalán nem érezni erőltetettnek, teljesen jól bele tudtuk rakni a fuvolát. Szeptember óta szinte minden héten próbálunk. Van egy próbatermünk, Miklós szuperül berendezett az egyik lenti, elhagyott épületben egy frankó próbatermet. Így ez már tényleg igazi zenekari feeling. Nekem ez egy teljesen új irány és nagyon izgalmas, sok kihívással, de roppantul élvezem (a zenekarról olvashatunk még kicsit bővebben a követeles adománygyűjtés kapcsán is a Közösségi élet rovatban – a szerk.)

A tanítás mellett továbbra is szülő vagy az iskolában három gyermek édesanyjaként. Hogyan tudod összeegyeztetni magadban ezt a kétféle szerepet?

Arra törekszem ösztönösen, hogy amennyire lehet, próbáljak objektíven is ránézni ezekre a szerepekre, ezekre a minőségeimre. Hogyha olyan helyzet adódik, amiben mindkét minőségemben jelen vagyok, akkor igyekszem eggyel hátrébb lépni, úgy ránézni és megtartani a határait ennek is, annak is. Én azt gondolom, hogy nem jó, ha bizonyos dolgok összekeverednek. Ha tisztán vannak tartva, az a legszerencsésebb; igyekszem erre törekedni.

A kollégáktól mennyire kapsz segítséget?

Az első perctől kezdve nagyon nyitottnak és befogadónak éreztem az egész tanári kart, és ez nagyon jó érzés. Nyilván van, akivel közelebbi a kapcsolat, vagy van olyan is, akivel nem olyan sokat érintkezünk, de ha szükség van rá, tudom, hogy bárkitől kapok

segítséget, támogatást. Ez olyan érzés nekem, mint amikor a cirkuszban leugrasz, és nyaktörő mutatványokat csinálsz, de ott van körülötted a védőháló. Ezt kezdettől fogva a mai napig így érzem.

Hogyan tudtok a másik énektanárunkkal, Farkas-Molnár Judittal együtt dolgozni?

Juditot gyakorlatilag az első pillanattól kezdve a mentoromnak tekintem. Igazából erre a sok-sok feladatra itt, az iskolában ő adta meg az indítást. Ő kért fel a Zeneházba, és utána is látta bennem az ének-zene tanításának lehetőségét, mindvégig támogatott, biztatott. Ezért nem győzők elég hálás lenni neki, hogy ilyen odaadással, bizalommal fordult felém. Nyilván nem titok volt, hogy megtalálja velem a közös hangot, és egy olyan tanárral

tudjon együtt dolgozni, akivel hosz-szútávon is együtt tud gondolkodni. Köztünk folyamatos a szakmai, emberi, pedagógiai kapcsolat, és együtt tudunk építkezni, haladni, fejlődni, összehangolni dolgokat – azt gondolom, hogy ez mindkettőnknek nagyon fontos.

Vannak-e közös terveitek, vágyaitok?

A mi közös nagy vágyunk, hogy egy olyan teremben legyen a zeneterem, ahol elfér harminc nagy nyolcadikos is. Ez valószínűleg egyelőre nem fog megvalósulni, de szeretjük a mostani zenetermet is, csak kicsi ahhoz, hogy egész osztályoknak tartsunk benne órát.

Nem szerepel a kamarazene is a terveitek között?

Dehogynem, de egyelőre még nem igazán látom a helyét, a módját. Hosz-szútávú terveimben valóban szerepel,

hogy szeretnék valamilyen zenekari jellegű dolgot is a gyerekekkel létrehozni. Azt gondolom, hogy a mostani 5-6. osztállyal ezt 1-2 éven belül talán meg lehet lépni. Judit egyébként elindított már egy kórust az 5-6. osztályosoknak.

Végül utolsó kérdésként: hogy érzed magad itt, az iskolában?

Egyszerre nagyon lelkesen és fáradtan, motiváltan és kimerültem, de nagyon elégedetten és büszkén! Szóval minden van benne. Érzékelem azért azt is magamon, hogy van súlya és ára is, hogy én most ilyen sokat beleteszek a munkámba, sokat itt vagyok és sok mindent csinálok. De azt is érzem általa, hogy nagyon aktív vagyok, hogy élek és hogy zajlik az élet. Ezt így megélni, még akkor is, ha nagyon fárasztó, megemelő érzés!

Az interjút készítette: Kecskés Judit

A 2015 adventi számban indítottuk útjára az új családokat bemutató rovatunkat. Nagy örömünkre ez is szerves részévé vált azóta a Dióhéjnak, évről évre egyre több családot ismerhettünk meg ebben a formában is. Persze ez nem helyettesíti, nem is helyettesítheti a személyes kapcsolatokat, de amikor a mindennapok sodrásában kevesebb időnk van egymásra, akkor jó érzés, hogy az itteni bemutatkozások és képek segítségével mégis egyre több futkározó gyereket és őket kísérő felnőttet ismerünk fel, ismerünk meg. Ebben az évben, amikor a személyes találkozásokra korlátozottabb lehetőségeink voltak, még inkább fontosnak tartjuk, hogy legyen lehetőség ebben a formában is a bemutatkozásra, „ismerkedésre”. Hálásak vagyunk, hogy ilyen sokan vállalták, hogy a Dióhéjban írjatok magatokról!

BAKÓ CSALÁD

Legnagyobb gyermekünk, Szofi az idén kezdte az első osztályt Ákos szárnyai alatt.

A XVI. kerületi Tündérrózsa óvodából érkeztünk. Ott is éltünk Budapesten, végül Gödöllőn kötöttünk ki tél elején családirag is, kisebb kitérőt követően. Középső gyermekünk – Heléna – nővére mellől a szadai Waldorf-oviba került, ahol számára is új közösségi élet indult. A legkisebb, Dávid fiunk két éves, még itthon tölti napjait, bár vágyódik ő is gyermekek közé.

Kornél pénzügyi területen dolgozik multi cégnél, egyébként marketing-közgazdász a végzettsége. Én, Olimpia építőmérnökként dolgoztam kisebb létszámú irodában a gyerekek előtt. Közben próbáltam és próbálok más irányban elhelyezkedni, ami jobban összeegyeztethető a waldorfos élettel. Is. A párom is ezen munkálkodik. Mindkettőnk célja egy családcentrikusabb élet létrehozása.

Közös életünkben rengeteg kihívás, kudarc, mélypont és újratekzés sorozata zajlott és jelenleg is folyik. A gyermekeinknek ezekben a zűrés időszakban is egy biztonságos, szeretettel teli második család az iskola, óvoda.

Hálásak vagyunk, nagyon hálásak, hogy itt lehetünk.

BENCZE CSALÁD

Örömmel teszünk eleget a felkérésnek, hogy bemutatkozzunk. Mi vagyunk a Bencze család. Szülők: Judit és Bulcsú, a gyermekek: Lilla és Hanna (Hanka).

Én (Judit) Szadán dolgozom egy a Waldorf-szellemiséget magában hordozó bölcsődében kisgyermeknevelőként, Bulcsú pedig légiforgalmi irányítóként végzi munkáját a Liszt Ferenc Repülőtér közelében. Ezt megelőzően a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen diplomázott orgonaművész-tanárként.

Waldorfos múltunk Bulcsú révén több mint 30 évre vezethető vissza, ő ugyanis a hazánkban elsőként létrejött (Solymáron induló, majd Pesthidegkútra költöző) Waldorf-iskola első osztályának volt a tanulója, egészen az érettségiig. Mikor később én is ellátogattam a waldorfos közösségi alkalmakra (színdarabok, évesmunkák, bazár), nekem is nagyon tetszetek az ott látottak, és mindketten egyetértettünk abban, hogy leendő gyermekeinket is ebben a szellemiségben szeretnénk felnevelni.

Közös életünk Budapesten indult. Én a Tolna megyei Bogyiszlót hagytam hátra, ahová azóta is szívesen látogatunk vissza. A lányok születése után az első években a fővárosban éltünk. Lilla két éves volt, Hanka pedig még nem volt egy, amikor úgy döntöttünk, hogy kertés házba költözünk. Gödöllőre esett a választásunk. Bulcsú sok nyarat töltött itt gyerekkorában, így neki már volt kötődése a vá-

roshoz. Otthonunk kiválasztásánál fontos szempont volt az is, hogy a közelben legyen Waldorf-intézmény. Még nem laktunk Gödöllőn, amikor arról ábrándoztunk, hogy milyen fantasztikus lehet iskolás gyerekként reggel a Kastélyparkon átsétálva megérkezni az iskolába. Kezdetben furcsa volt számunkra a nagyváros nyüzsgése után a kisvárosi lépték, de viszonylag hamar hozzászoktunk, és ma már kifejezetten szeretünk itt élni. Örülünk annak, hogy ha bemegyünk a főtérré fagyizni, legtöbbször kedves ismerősökkel találkozunk.

Óvodás éveiket lányaink a Szadai Waldorf Óvodában töltötték. Ide a természetes környezet, az erdő közelsége, és a csodaszép óvodaépület vonzott minket. Az itt töltött évek alatt nemcsak gyermekeink kötöttek barátságokat, hanem mi is újabb kapcsolatokkal gyarapodtunk szülőtársaink által. Miután Hanka is megkezdte az óvodát, én is lehetőséget kaptam arra, hogy ott dolgozzak. Besegítettem a főzésbe, majd következő évben baba-mama előkészítőt, ringató foglalkozást tartottam az óvodával ismerkedő gyerekeknek.

Szabadidőmben szeretek kertészkedni, alkotni (pasztell, akvarell, akril technikával) és olvasni. Bulcsú pedig, ha éppen nem a repülőket irányítja, akkor maga is szívesen van a felhők között siklóernyőjével. Együtt a családdal szeretünk kirándulni és biciklizni hosszabb távokra is.

Lilla lányunk tavaly búcsúzott az óvodától, és lett a gödöllői Waldorf-iskola első osztályos tanulója, Ákos bácsi szárnyai alatt. Szívesen jár iskolába, szereti többek között a hosszú sétákat, a rajzolást, a kézimunkázást és a szabadvallás-órát. Hanka pedig izgatottan várja, hogy szeptemberben ő is követhesse nővérét.

KÁDÁR CSALÁD

4 évvel ezelőtt jutottunk el a Waldorf világába. Messziről?! Nem teljesen, de azért nem is a "szomszédból".

Anikó Fülöpről (Debrecen mellett érdemes keresni), Zsolti Bajáról (Baja California), találkozási pont a Debreceni Egyetem, lánykori nevén Kossuth Lajos Tudományegyetem. Egyetem után Budapest, végül Veresegyház következett, ahol jelenleg is élünk.

Anikó középiskolai tanár (matematika), jelenleg gyeden. A tanítás mellett fotográfiát tanult, ezen a területen szeretne visszatérni a munka világába.

Zsolti informatikus a multivilágban és a homeoffice kínálta lehetőséget kihasználva nappal sok időt tud tölteni a családjával.

Szeretünk kirándulni, jönni-menni, túrázni, főleg, mióta felfedeztük, hogy hazánk közel (értsd 30-40 perc) fantasztikus helyek/várok/vidékek vannak.

Welcome to the real World.

Három gyermekünk van: Bence, Julika és Marci.

Bencén keresztül érkeztünk meg a Waldorf-világba, ő volt a mi úttörőnk, aki a Szadai Meseház Waldorf oviban egy kedves, nyitott közösségbe került, azóta már Julika is oda jár.

Anikó belépett a varrókörbe, Zsolti még egy-két lépés távolságból figyelt és várt, hogy mire, azt már az idő elhomályosítja. Talán ő még nem érkezett meg teljesen (akkor)...

Ami nagyon megfogott bennünket már első látásra is, az az ünnepekre való felkészülés, az ünnepek megélése, amely teljesen új szintet hozott életünkbe.

Majd jöttek az elsős hívogatók, sokat tanultunk belőlük, s ami egyértelműen megfogalmazódott bennünk, hogy milyen szívesen lennénk ITT mi is gyerekek. Iskolát nem igazán kellett választanunk, hiszen Ákos bácsival való egyetlen találkozás után Bence egyértelműen letette a voksát.

Így, utólag visszatekintve maga a Waldorf-szemlélet soha nem állt távol tőlünk, látjuk, ez egy hosszú út, egy életforma. Az úton elindultunk, hogy hol tartunk, nem szeretnénk, nem is tudjuk megítélni, viszont ha elérsz egy pontra, ahonnan visszanézve örül a szíved, talán nem haladsz rossz irányba. Amikor egy őszi estén Bence megkérdezte, hétvégén miért nincs iskola, éreztük, hogy jó helyen vagyunk.

ISKOLAI ÉLET

ÚJ FENNTARTÓI FORMA — GONDOLATOK AZ ELŐTTÜNK ÁLLÓ VÁLTOZÁSOK KAPCSÁN

Ez az írás elsősorban az előttünk álló egyesületi közgyűlés kapcsán íródott, azonban úgy gondoljuk, a teljes közösségünket érintő gondolatok, tervek vannak benne, ezért jó, ha minél többen olvassák. Ezért kicsit átalakítva, de a lényegét meg nem változtatva az egyesületi tagoknak kiküldött levelet adjuk most közre a Dióhéj hasábjain.

Annak érdekében, hogy szándékunk kellő megvilágításba kerüljön, egy bevezető gondolatsort kívánunk elővezetni.

Az évek során újra és újra fel kell tennünk egy alapvető kérdést:

Mitől Waldorf-iskola/-óvoda egy neveléssel-oktatással foglalkozó intézmény? Mi jellemezi céljait, gyakorlatát a pedagógiában, és működését intézményi keretek között?

Amennyiben ezt időnként nem tesszük meg ezt a tudatos rátekintést, könnyen eltérhetünk az eredeti céloktól, s belemeredhetünk egy dogmatikus, szokásokra épülő gyakorlatba, melyet az élet valósága már felülír.

Szóval mitől Waldorf a Waldorf?

Talán attól, hogy vannak olyan jellegzetes ismérvei, mint epochális oktatás, osztályzás-mentesség, osztálytanítói rendszer, euritmia és Bothmer-gimnasztika, két idegen nyelv első osztálytól, ünnepi évkör, bazárok, s tovább sorolhatnánk az ismert jegyeket? Va-

lóban ezek határozzák meg? Vajon milyen válaszokat adnának erre a tanárok, a szülők és a nagyobb, már végzett diákok?

A Waldorf-iskola kiemelkedő feladata a rájuk bízott gyermekek „helyes” nevelése.

A jelző idézőjelbe tévése azért indokolt, mert a kibontása Rudolf Steiner esetében is több kötetre terjed ki, s nekünk itt most nem is ez a célunk.

Mégis, hogy érthetőbb legyen a további gondolatfűzés, ideírjuk felsorolásszerűen egyes elemeit, a teljesség ígérete nélkül:

- egyéni képességek kibontakozása előli akadályok elhárítása, a képesség kifejlődésének elősegítése;
- olyan ismeretek átadása, melyek nélkülözhetetlenek a mai életvitelhez;

- rugalmasság, kreativitás, kezdeményezőképeség, problémamegoldás fejlesztése;
- szociális érzékenység kialakítása,
- emberi közösségekben való együttműködés készsége stb., még lehetne sorolni, részletezni.

Nézzünk meg néhány Steiner-idézetet erről a témáról általános megközelítésben:

„Az (állami) iskola minden szinten úgy képzí az embereket, ahogy az állam szükségesnek tartja a szerinte elvégzendő feladatokhoz. Az oktatási intézkedésekben az állam igényei tükröződnek.”¹

„A tanításnak és a nevelésnek csak a létesülő ember és egyéni képességei megismeréséből kell erednie. (...) Soha nem az a kérdés, hogy mit kell az embernek tudnia, és mire kell képesnek lennie a fennálló társadalmi rendért, hanem az, hogy mire képes az ember, és mit lehet kifejleszteni benne.

Akkor lehetséges lesz, hogy a felnövekvő nemzedék mindig új erőket vigyen a társadalmi rendbe. Akkor az fog élni ebben a rendben, amivé a belépő kiteljesedett emberek teszik, nem pedig a társadalmi rend teszi a felnövekvő nemzedéket olyanná, amilyenné akarja.”²

Nos, azt gondoljuk, ennél jobban összefoglalni nemigen lehet a törekvésünket, vállalt pedagógiai célunkat.

A következő kérdés és megválaszolása nélkül azonban az előzőek csak elméleti eszmefuttatások lennének:

Kik tudják ezt a feladatot elvégezni?

Olyan emberek, akik maguk is ezen képességek birtokában vannak, s ezeket

képesek **át is adni**, fejlődésüket elősegíteni. Ők a tanárok.

Ilyen tudásbeli képességekkel, ismeretekkel azonban nem születünk, ezt tanulunk, fejlesztenünk kell.

Nekünk, tanároknak fejlesztenünk kell ezen képességeket és ismereteket, mert anélkül – ahogy előzőleg írtuk – a változó élet új kihívásainak (főként pedagógiaiaknak) már nem tudnánk megfelelni.

A fejlődéshez azonban megfelelően serkentő közegre van szüksége az embernek, akár gyerek, akár felnőtt.

A felnőtti lét – s ebben van a tanári létforma is a maga speciális feladattal – fejlődését inspiráló közegnek, környezetnek minőségében olyannak kell lennie, mely ösztönzőleg is hat a fejlődésre, s amely az ember életkori sajátosságainak megfelel, s kölcsönösen hatnak egymásra.

Ahhoz tehát, hogy a tanár a fenti részben felsorolt feladatának **a gyermekek érdekében** meg tudjon felelni, oly módon kell az életét alakítania, olyan élethelyzetbe kell kerülnie – tudatosan vállalva azt – a munkatevékenysége kapcsán, hogy a munkáját az életvitelében szerzett tapasztalatokra építve tudja végezni, azt fejleszteni.

Az a tanár, aki ezt nem teszi meg, vagy nem hagyják neki, hogy megtegye, az nem képes vállalt feladatát betölteni.

Hadd álljon most itt is néhány Rudolf Steiner idézet a fenti gondolatok meg erősítése végett:

„Nevelőként, oktatóként csak az boldogulhat, aki szabadon, önállóan viszonyul

a tanulóhoz. (...) Ha az eddigi társadalmi rendet komolyan át akarjuk alakítani társadalmi szempontok szerintivé, akkor nem szabad visszariadnunk attól, hogy a szellemi életet – a nevelés- és oktatással együtt – saját irányítása alá helyezzük. Mert a társadalmi szervezetnek ebből az önálló tagjából keletkeznek olyan emberek, akik **lelkesen és kedvvel dolgoznak** a társadalmi szervezetben; az állam vagy a gazdasági élet által irányított iskolából azonban csak olyan emberek kerülhetnek ki, akikből hiányzik ez a lelkesedés és kedv, mert fojtogató utóhatását érzik annak az uralomnak, amit nem lett volna szabad gyakorolni fölöttük, mielőtt az állam és gazdaság teljesen tudatos polgárai és dolgozói lettek volna.

A felnövekvő embernek az államtól és a gazdaságtól **független nevelő és tanító ereje segítségével kell felnőnie, aki az egyéni képességeket (a gyermekét) szabadon fejlesztheti ki**, mert az ő képességei is szabadon működnek.”³

Érdeemes ezt a részletet alaposan kiemelni, hiszen ez ad egyértelmű útmutatást a tanároknak.

Az érthetőség fokozásának érdekében gondoljuk át a következőket:

Mi a különbség egy munkavállaló és egy egyéni vállalkozó között? Tegyük fel, hogy a munkavállaló egy állami cég klasszikus mestere, mondjuk kőműves. A vállalkozó szintén kőműves, a maga ura. Mit mutat a tapasztalat, melyikük van jobban ösztönözve a minőségi munkavégzés terén? Melyik van ösztönözve jobban arra, hogy a szakmájában az új eredményeket, technológiákat, eszközöket megismerje, hogy munkaidejét ne a 8 órához, hanem a feladathoz igazítsa? Melyikük fogja jobban szervezni a munkaidejét, a hatékonyságát fokozni, a megrendelővel együttműködve keresni az optimális megoldást egy probléma esetén?

Valószínűsíthető, hogy a vállalkozót hozzuk ki jobb minősítéssel. Ennek az

az egyszerű oka, hogy ő nagyobb mértékben van ösztönözve az együttműködésre, a hatékonyabb, minőségibb munkára, mint egy alkalmazott.

Nem más a helyzet bármely szakma esetében sem, így a tanár esetében sem.

Az a tanár, aki központi utasításokat hajt végre, akinek szellemi életét életidegen tantervek korlátozzák, aki egy igazgató alá van rendelve egy tőle jogilag is elkülönült fenntartó által működtetett, alárendelt iskolában, az nem képes – nem lehet képes! – a szakmájához (hivatásához) rendelt feladatok valódi ellátásához.

Éppen ezért – a pedagógiai célok elérésének érdekében, a gyermekek valódi emberalapú nevelésének érdekében – **a tanári létnek új dimenziójába kell elérnünk, mely magába foglalja a tényleges pedagógiai tevékenységek mellett a fenntartói minőség és felelősség teljes körű, osztatlan gyakorlását is!**

Még egy Steiner-idézet a témában:

„Az oktatási intézmények irányítását, a tanmenet, a tanítási célok kialakítását csak olyan személyek végezzék, akik egyben tanítanak is, vagy a szellemi élet területén egyéb módon gyümölcsöző tevékenységet folytatnak. Minden ilyen személy megosztaná az idejét a tanítás vagy más szellemi alkotás, valamint az oktatás irányítása között. Aki képes elfogulatlan ítéletet alkotni a szellemi életről, az beláthatja, hogy a nevelés- és oktatásügy megszervezéséhez és irányításához szükséges eleven erő csak annak lelkében keletkezhet, aki tevékenyen

*részt vesz az oktatásban vagy egyéb szellemi tevékenységben.”*⁴

Tehát oda-vissza érvényes az erős egymásra hatás!

Csak az tud életszerűen tanítani, aki egyben vezet, működtet és irányít egy iskolát, és az tud vezetni és irányítani egy nevelési intézményt, aki egyben oktat és nevel is.

Ebből a felismerésből, impulzusból bontakozott ki az a kezdeményezésünk, melyről az őszi fórumokon és közgyűléseken beszéltünk – s részben már gyakorlunk –, hogy mi, tanárok a saját magunk fenntartói, munkáltatói legyünk.

A gyakorlatban már évek óta végzünk – egyre növekvő mértékben – fenntartói feladatokat, tehát a gyakorlatunk, tapasztalatunk megalapozott. Ilyen tevékenységi kör volt az épületünk külső, belső környezetének alakítása, ezen belül az alábbiak:

- Az eredetileg átmenetinek tervezett, de a valóságban megrekedt, s úgy maradt 2. emeleti étkező leköltöztetése. Itt egy tarthatatlan gyakorlat volt: az ebédet egy külső „lifttel”, naponként kellett felhúzni, majd az ablakon a súlyos badellákat beemelni. Ezt többnyire Miklós bácsink végezte a maga ifjonti hevületével naponta, télen is. Az új ebédlő kialakításának tervezését, a kivitelezés, anyagbeszerzés szervezését, a felszabadult ebédlő osztályteremmé alakítását már mi szerveztük éppúgy, mint
- a külső, belső nyílászárók cseréjének lebonyolítását, kivitelező cégek-

kel való tárgyalást, szerződéskötést, ütemezést, átvételt saját erőből;

- a WC-k teljes körű felújítását, vízszelését, burkolását hasonlóképpen;
- a tanári, a német- és rajzterem padlójának burkolását, az euritmiaterem padlójának felújítását;
- az épület belső festését, villamos-hálózatának felújítását;
- az emeleten lévő tantermek és euritmiaterem légkondicionálóval való felszerelését;
- a tornasátor öltözőinek megszervezését – itt szülői javaslatot fogadtunk el a lehetőségek közül – a cégekkel való tárgyaláson keresztül, a fogadófelület kivitelezésén át, a teljes telepítésig; ezek vízzel, árammal való ellátását;
- az iskolakert vízzel való ellátását, öntözőrendszer kiépítését;
- kecskeudvar kialakítását;
- szaletli telepítését, fogadóhelyének kialakítását.

Ezek forrását az éveken át – tudatosan vállaltan – a tanári bérek változatlanul hagyása eredményeként felhalmozott megtakarításból fedeztük. A fenti munkálatokat szerveztük, összehangoltuk úgy, hogy lehetőleg a tanítást nem zavarva készüljenek el.

- Elértük az önkormányzattal való, óvodáról szóló kedvezőtlen feltételeket tartalmazó szerződés módosítását, s most már számunkra kedvezővé alakítottuk;
- statikus szakemberrel felmértük az óvodaépület állapotát, és terveket dolgozunk ki a felújításra;
- megtaláltuk, és kapcsolatba és tárgyalásba kerültünk az óvoda épüle-

tét – igaz, igen kis mértékben – tulajdonló Összmagyar Egyesülettel;

- magunk készítjük évek óta a költségvetésünket, melybe folyamatosan megteremtjük azon tartalékokat, melyek az épület fejlesztését is lehetővé teszik.

Az idénre tervezzük az emeleti WC külső, belső ajtóinak felújítását, cseréjét, a tornasátor és az iskolaépület ajtajának megjavítását, felújítását, a kerékpártároló tetejének elkészítését, a további ablakok cseréjét. Szülői segítséggel szerveztük és szervezzük a meglévő oxelo-járda kiépítését, a parkoló talajának fedését, egy homokozó kiépítését. Szerencsés körülményeknek köszönhetően egy strandröplabda-pálya kiépítését is elértük úgy, hogy sem a kivitelezés, sem a karbantartása a jövőben nem terhel bennünket anyagilag.

A közelmúltban felújítottuk a már elavult, és sok vakriasztást produkáló riasztórendszert, és kiépítettünk egy új, az előírásoknak megfelelő tűzriasztó rendszert is. Mindezekhez pályázatokon keresztül (Magnet KAP, Iskolakert pályázat) és a múltba nyúló jó kapcsolatunknak köszönhetően a Freunde der Erziehungskunst német szervezettől több millió Ft-ot is szereztünk, kaptunk részben az idén.

Az összes eddigi hatósági ellenőrzés – MÁK, Oktatási Hivatal, ÁSZ – sikeres volt, komoly hiányosságot soha nem találtak, szakembereik megelégedetten távoztak, sőt, több alkalommal követendő példaként említettek bennünket.

Szóval minden olyan fenntartói feladatot el tudtunk végezni, melyre addig, amíg át nem vettük ezen feladatokat, sok jó szándék mellett nem volt valós kapacitás. Ilyen jellegű tevékenységet, munkát munkavállalói minőségben nem szervezne, irányítana senki (gondoljunk egy állami iskola pedagógusainak lehetőségeire), pláne nem a szabadidejének, szabadságának a terhére, kizárólag barátságból. Azonban egy vállalkozónak, egy tulajdonosnak, akinek mindez érdeke, szívügye, természetes folyamat, része a teljes, átfogó tevékenységének. Mi, gödöllői Waldorf-tanárok, egyesületi és iskolai munkatársak így tekintünk ezekre, s így végezzük önként vállalt feladatainkat barátságból, elköteleződésből, lelkesedésből.

Felmerül vélhetőleg a kérdés, hogy a feladatok szempontjából ily módon hatékonyabban végzett feladatokat

milyen egyéb olyan célból végezzük, ami túlmutat az előbb felsoroltakon, mi motivál leginkább bennünket erre a tevékenységre?

Az, hogy tudjuk, az ilyen jellegű tevékenységek gyakorlása és a rendszeres figyelem ezekre meghatározzák, inspirálják a pedagógiai munkánkat is.

Ugyanis a fenntartói tevékenységek átvételével párhuzamosan elindult egyfajta fejlődés a pedagógiai munkánkban is. Érzékeltük – és folyamatosan érzékeljük – korunk változásait, hatásait a gyerekeken. Ez a tapasztalat hívta életre a változtatás, az újra-gondolás igényét a pedagógiai gyakorlat kapcsán is. Ennek köszönhető a sokrétű fejlesztői tevékenységünk, a kecskeudvar kialakítása, új pedagógiai eszközök továbbképzéseken való elsajátítása és alkalmazása: a kooperatív eszközök és a projekt módszer. **Alap-**

vetésünk, hogy tevékenység alapú iskola legyünk. Ennek megfelelően kutatjuk a lehetőségeinket, és építünk ki kapcsolatokat olyan intézményekkel, magánszemélyekkel, akiknek ezen a téren már több tapasztalatuk van.

Ez a lelkiület – a tulajdonosi, a felelős fenntartói – ösztönöz további kutatásokra, tantervi fejlesztésekre bennünket!

S bőven van még mit tennünk!

Egy példát mutatunk be ebből is steineri idézetekre támaszkodva:

*„...a tanulás során a gyermeket inkább a gyakorlati élet áramába vezetjük. Így alapjában véve egyetlen gyermeknek sem szabadna elérnie a 15. életévét anélkül, hogy a számtanítást átvezették volna számára legalább a legegyszerűbb **könyvelési formák szabályainak ismeretibe.**”⁵*

*...sokkal inkább arra kell törekednünk, hogy az üzleti fogalmazásba fusson bele a nyelvtan, és az **üzleti levélbe.** Egyetlen gyermeknek sem szabadna átlépnie a 15. életévén anélkül, hogy megírja a gyakorlati üzleti levelek iskolapéldáit.”⁶*

*Mindenekelőtt úgy kell megkísérelni a nevelésművészetet kialakítani, hogy a gyermek a fogváltás és a nemi érés közötti időben (...) eljusson odáig, hogy elképzelése legyen a **gyakorlati életről.** Minden egyes tantárgyat arra kell felhasználni, hogy a gyermeket bevezessük a gyakorlati élet szemléletébe. (...) A tanítást továbbá úgy kell elrendezni 12-14 éves korban, hogyha majd a gyerek eléri a 15. életévét, akkor a **legfontosabb életpéldákról valós képpel** rendelkezzen.”⁷*

Tehát itt van a lényeg! Csak olyan tanár tud ilyen módon és ilyen összefüggésekben tanítani, aki maga is ezt éli meg a mindennapjaiban. Az, aki gyakorolja, átéli az iskola működésével kapcsolatos összes feladatot, tevékenységet, akár közvetlenül, akár rálátva, értve azokat. Tehát tudja, hogy mi egy költségvetés, mi egy szerződés, mit jelent feladatot szervezni, azok kapcsolódó részeit átlátni.

Amennyiben összefoglalnánk nagyon summázva az eddigieket, azt mondhatjuk, hogy **a tanári szabadság és ezáltal a kreatív képességek, ösztönző erők kialakulásának, kiteljesedésének alapfeltétele, hogy a tanárok legyenek megbízva az iskola fenntartói feladatának ellátásával, és annak felelősségével.**

Ezért gondoljuk azt, hogy a gyerekek alapvető érdekét szolgálja az, hogy a jövőben – a jelenlegi külső jogi környezet miatt látszólag különváltan, de ebben a tervezett formában valójában egyesítve – a fenntartói jogi kereteket az iskola és egyesület munkavállalói töltsék ki, ők alkossák a fenntartó egyesület tagságát.

Így morálisan is helyére kerülne a működésünk – ami ugyancsak egy fontos szempont! –, és azok fognak dönteni az iskolai élet minden területét érintő folyamatban, akik a felelősséget is tudják vállalni a következményekért. Az ugyanis elfogadhatatlan, hogy nem azok viselik a felelősséget, akik döntenek, vagy azok döntenek, akik nem viselik a felelősséget.

Reményeink szerint értő lelkekre talál indíttatásunk.

Összel, a legutolsó közgyűlésen a vezetőségbe csak pedagógusok – egy óvónő és két tanár – kerültek. Részben tehát már előreléptünk a teljes önállóság felé. Azonban tovább kívánunk haladni – ahogy azt akkor is jeleztük – ahhoz a jogi tartalomhoz az alapszabály módosítása révén, ami megtestesíti ezt az önállóságot.

Tisztában vagyunk azonban azzal, hogy, mint minden születés, ez is fájdalommal jár. Volt eddig valami, ami ebben a formájában talán már nem lesz. Azonban ez lehetőséget teremt ahhoz, hogy új lehetőségek, távlatok nyíljanak meg a szülők és az iskola előtt egy mára már elavult, megdermedt, inkább apátiába vagy összefeszülésbe forduló forma helyett.

Azt is tudjuk, hogy talán néhány szülőben feljajdulhat egy hang: de hiszen ez kizorítása az iskolából a szülőknek!

Mi ezt nem így látjuk. Sőt!

Inkább azt látjuk, hogy egy minőségében sokkal gyümölcsözőbb viszony alakulhat így ki a szülők és az iskola között annak tekintetében, hogy mindaz, amit egy Waldorf-iskola mint szociális impulzus hordoz magában, sokkal inkább kiteljesedhet!

Mit jelent mindez?

Nézzük röviden!

Először is válaszoljuk meg, hogy mit jelent az, hogy "kiszorúlnak a szülők az iskolából". Miből szorulnak ki?

Az alapvető feladata egy szülőnek az, hogy ő gyermekének szülője. Ez nem játék a szavakkal, hanem egy alapvető tény, amiből érdemes kiindulni. Ő a

felelős elsősorban a gyermekéért minden tekintetben. Ő az, aki mindent meg akar tenni, hogy a lehető legjobb szülő legyen, azaz minden olyasmit megadni gyermekének, amire valóban szüksége van az egészséges fejlődéshez.

Ebből a szerepéből nem szorítható ki.

Sőt! Ez a tény teszi őt együttműködő társszá! Ez az az alap, amire a Waldorf-pedagógia támaszkodik. Ez az az ok, amiért kereste a szerinte legjobbat, amit gyermeke számára adhat az ő érdekében, s így találta meg a Waldorf-pedagógiát, ezért döntött az ide való csatlakozás mellett. S továbbra is ez a fő feladata – reméljük, ezzel mindenki egyetért –, hogy jó szülő legyen, s ezért mindent megtesz, hogy tudatosan segítse elő gyermeke fejlődését, nevelését. Ennek azonban alapfeltétele, hogy ismerje azt a munkát, annak indokait, amiért ide járattja gyermekét. Ez teszi lehetővé, hogy a szülői ház és az iskola vállalva, egymást erősítve teremtsen meg azt a szellemi és fizikai környezetet, amiről ezen írás elején beszéltünk.

Tehát minden olyan lehetőséget meg kell adnunk – s erre törekszünk (lásd. a megújult pedagógiai megállapodás szövegét) –, ami ezt az együttműködést elősegíti. Gondolunk itt a szülői estekre, az ünnepi előkészületekre és a lebonyolításukra, a lehetőségekre, hogy bármilyen témában fordulhattok hozzánk, legyen az akár alapvető pedagógiai kérdés.

Nézzük a gyakorlatot, és tegyük fel a kérdést: Van szülő, aki csak azért vett részt ilyen tevékenységben – eljött napfelkeltét nézni, ünnepelni, Mi-

hály-napon bátorságpróbát rendezni, csomagolni a Mikulás-csomagot, részt venni a Szent Márton-napi árnyjátékban, Paradicsomi játékokban, dolgozni a Tér-erő napokon, árulni a büfékben az általa készített finomságokat, segídezni az udvar mostani munkáiban –, mert az egyesület tagjaként az iskola fenntartója is egyben?

Nem hisszük ezt. A közös tevékenység volt az ok, mely örömet okozott minden résztvevőnek: gyereknek, szülőnek, tanárnak egyaránt. Mely összekötött bennünket, s össze fog a jövőben is. Amennyiben egy feladat kapcsán segítő szakértelemre volt szükségünk a közös célok érdekében, kihez is fordultunk eddig? A szülőkhöz. S ezután is ezt fogjuk tenni.

Azonban van egy eddig még eléggé nem szemügyre vett, feltáratlan, szinte elfelejtett tény, amiből egy új szülői kapcsolati minőség elindulhatna, ha az érintettek ezt akarják.

A Waldorf-iskola impulzusa azonban nemcsak a gyerekeknek ad lehetőséget a fejlődéshez. Hanem **minden, vele kapcsolatba kerülő embernek, így természetesen a szülőknek is**. Lehetőséget teremt egy másfajta találkozásra a világgal, az egyéni létezésnek egy másfajta értelmezésére, mint amiben eddig éltünk és másfajta gyakorlatot mutathatja meg az emberek közti szociális kapcsolatoknak. Ez az az új megközelítés, melyben – ha elég időt és energiát szánunk rá – minden felnőtt ember megtalálhatja a neki megfelelő helyét, feladatát, kiteljesülését. Ez egy lehetőség, amit a Waldorf-iskola élő szervezete hordoz és kínál.

Ez az oka annak, hogy nem látjuk, mielőtt szorúlnának ki a szülők egy új fenntartói forma esetén, aminek következtében ők már nem lennének tagjai egy fenntartó egyesületnek, hanem más szervezeti, együttműködési formában támogatnák a Waldorf-iskolát mint szellemi impulzust.

A közös, szabad akaratból vállalt feladat: a gyermekek nevelése Waldorf-pedagógia mentén továbbra is alapvetően, bonthatatlanul összeköt minket.

Amit mi kérünk, az pont ennek a feladatnak a kiteljesedését elősegítő változás, a fejlődés támogatása.

Nem gondoljuk, hogy minden területre, kérdésre, mely felmerül ezen írásban felvezetett gondolatok mentén, most kitértünk. Nem írtunk a szülői lét más területeken való kiteljesedési lehetőségeiről sem, pedig ez még sok lehetőséget tartogat.

Bízunk benne, hogy minden felvetésre, aggodalomra megnyugtató választ tudtunk adni, s ennek eredményeként a közgyűlés támogatni fogja kezdeményezésünket a jövő érdekében.

*A Gödöllői Waldorf Iskola
Tanári Kollégiuma*

Az idézetek az alábbi Steiner művekből származnak:

1-4. Cikkek és tanulmányok a társadalmi szervezet hármas tagozódásáról és az 1915-1921 közötti korszakról c. könyv Az oktatás szabadsága és a hármas tagozódás c. fejezet, 30-35. oldal

5-6. GA 294 (Metodika-didaktika, 166. oldal)

7. GA 301 A pedagógiai-didaktikai művészet megújítása, 219 old.

Az 5-6-7. idézet a Magyar Antropozófiai Társaság honlapján található fordításokból származik.

MEGÚJULÁS - A KÖZÖS MUNKA GYÜMÖLCSE

Két éve kezdődött az euritmia terem új-
jászületése azzal, hogy a Póder család
gyönyörűvé varázsolta a parkettát és
új színt kaptak a falak.

Még tavaly nyáron támadt bennem
az ötlet, hogy jó lenne, ha a beépített
szekrények is végre "megfiatalodná-
nak", ahogy azt már tette kész, szor-
galmas szülők meg is valósították
a termék többségében, melyek így
teljesen egyedivé válhattak. A sokfé-
le szín és különböző minta lehetővé
tette, hogy még inkább tudtak alkalm-
mazkodni az adott évfolyamhoz, il-
letve tantárgyhoz. Gergely Erikától
ajándékba kaptuk a festéket. Ezúton is

hálással köszönjük! Mindenképpen va-
lami olyan színt szerettem volna adni a
szekrényeknek, ami hasonlít egy kicsit
a falak színéhez és mégis észrevétlen
jelleggel kölcsönöz nekik. Végül Rusz-
kay Andrea véleménye is segített a
választásban. Egy leheletnyi mintát is
szerettem volna a felületre. Itt Kóhalmi
Ákos művész tanácsát kértem ki,
aki egy világosabb színt javasolt, mint
maga az alapszín, ezért egy fehér mel-
lett döntöttem.

Egyedül nemigen fogtam volna mun-
kához, mivel még eddig soha életem-
ben nem festettem bútort. André Nóri
ének-zenetanárunk és Tóth Adrienn

angoltanárunk hathatós támogatásá-
nak köszönhetően határozottabban
fogtam neki a munkának, amit márci-
us második hétvégéjére terveztünk.

A díszítő mintához szükség volt egy
matricára, amit mindenképpen sze-
rettem volna magam elkészíteni. Az
első próbálkozással nem voltam meg-
elégedve, aztán csak úgy elkezdtem
rajzolgatni, mígnem kikerekedett egy
szerintem elfogadható forma, amit az-
tán kartonpapírra álmódtam. Nóri és
Adri eddigi bútorfestési tapasztalatai
biztos alapot jelentettek a projekthez.
Pénteken először egy "hídképző" alap-
zóval vontuk be a festendő felületeket,
amire másnap tudtuk felvinni a festé-
ket.

Velünk voltak az "égiek", mivel - kissé
szórakozottan - elszámítottam ma-
gam és délben mindannyian azt láttuk,
hogy a festék nem lesz elég. De Erika

és Nóri gyors segítségének köszön-
hetően zavartalanul tudtuk folytatni
a munkát. Hallatlan szerencsénkre a
"műhelyünkhöz" csatlakozott egy fes-
tőinas Adrienn fiának a személyében.
Zsombor rengeteget segített nekünk.
Kicsi ecsetekkel a nehezen hozzáfér-
hető helyeken, vagy fúrge futárként az
emeletek között. Más napokon pedig
Nóri fiai, Soma és Zente vidámsága
adott lendületet a folyamatos munká-
nak. Kiderült, hogy a két nap nem is
volt elég a befejezéséhez. Így a követ-
kező héten foghattunk csak hozzá a
lakkozáshoz, ahol a vízbázisú anyag-
gal egy nagyon szép fényt adtunk a be-
épített szekrényeknek. Itt pedig az idő-
vel számítottuk el egy kicsit magunkat,
mert egyetlen egy szekrény még lakk
nélkül maradt, amit aztán Adri egy má-
sik délelőtt fejezett be.

Hálással köszönöm egész közössé-
günk nevében is Erikának, Adriennek
és Nórinak a segítségét, mert csak az
ő támogatásával valósulhatott meg
ez a projekt! És persze köszönet a köz-
reműködő gyerekeknek és minden tá-
mogató kollégának!

Reméljük, nemsokára az iskola összes
diákja és Ti, kedves szülők is szemlélői
lehettek közös munkánk gyümölcse-
nek!

Szépítő törekvéseink tervezett követ-
kező állomásai lesznek a sötétítő füg-
gönyök. Galinával együtt szeretnénk,
ha a textiliákkal és azok színével egy
még barátságosabb, kellemesebb
hangulatú környezetben lehetnének az
euritmiaórák és a teremben hagyomá-
nyosan megjelenő közösségi esemé-
nyek.

Kolinger Margit

KITŐL KERÜL AZ EBÉD AZ ASZTALUNKRA BEMUTATJUK A FAMILIAR FOOD KFT-T

Bár még mindig dédelgetjük azt az álmunkat, hogy egyszer létre tudunk hozni egy saját konyhát, ahol diákjainkkal együtt főzhetjük meg az ételt az egész iskola számára az iskolakertben megtermelt alapanyagokból, de addig még hosszú út áll előttünk. Szerencsére a kertművelés órák és a projektnapok keretében a gyerekeknek sok lehetőségük van a különböző ételek elkészítésére, de ez egyelőre még az osztályok szintjén működik. Így az egész iskola számára továbbra is meg kell szerveznünk az ebéd biztosítását.

Ehhez az idei tanévben egy új konyhát, a Familiar Food Kft-t bíztuk meg, Kulcsár Róbert szülőtársunk családi vállalkozását, akik szívvel-lélekkel arra törekednek, hogy minőségi ételt fogyaszthassanak gyermekeink. Nehéz mindenkinek a szája-íze szerint főzni – sokszor ez egy családon belül sem egyszerű –, de a visszajelzéseket figyelembe véve folyamatos változtatásra törekednek, hogy elégedetten állhasson fel mindenki az asztaltól. Felkérésünknek készségesen tettek eleget, hogy bemutatkozzanak és meséljenek cégükről, munkájukról, törekvéseikről.

Kedves Olvasó!

Családi vállalkozásunk 1998 óta közélettel foglalkozik. A céget édesanyám alapította és indította, majd 17 évvel ezelőtt én is csatlakoztam hozzá, és fokozatosan részt vettem a cég irányításában. Kezdetben kis mennyiségű ételt készítettünk, majd az évek során a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően bővültünk, de mindvégig megőriztük családi mivoltunkat. Ez azóta is így van, és nem is szeretnénk változtatni ezen.

2016 óta egyedül látom el a cég ügyvezetői feladatait, ebben segítséget feleségem nyújt. Jelenleg kettő budapesti főzőkonyhát üzemeltetünk. A frissen elkészült ételt saját tulajdonú gépkocsikkal szállítjuk megrendelőinkhez.

Cégünk elsősorban gyermekek étkeztetésével foglalkozik: szállítunk ebédet

óvodáknak, általános-, és középiskoláknak, akik saját tálalókonyhával rendelkeznek.

Munkánkat több éves gyakorlattal rendelkező és cégünkönél több mint 10 éve dolgozó, tapasztalt dietetikus és élelmezésvezető kollégáink segítik, akik az étlapok kialakításánál figyelembe veszik a korosztályonként ajánlott energia- és tápanyagbevitelt, különös tekintettel az egészséges táplálkozás követelményeire. Küldetésünk, hogy minél több fajta alapanyag felhasználásával készítsünk ízletes, de egyben egészséges ételeket, amelyeket fokozatosan megismertetve a gyerekekkel egyre inkább elfogadják és a jövőben megszeretnek majd. Nagyon fontosnak tartjuk a gyerekek egészséges életre való nevelését, aminek fontos része az egészséges táplálkozás. Szakácsaink is szinte a kezdő csapatból maradtak meg nálunk, háziasan, ízletesen és szeretettel főznek. Elégedettek vagyunk

a munkájukkal, és az esetleg felmerülő nehézségek dacára is emberséges, egymásra odafigyelő munkahely maradtunk.

Készítünk diétás ételeket többek között cukorbetegek, tej-, liszt- és tojásérzékenyek részére.

A főzéshez használt friss alapanyagok hajnalban érkeznek a szállítóinktól a konyháinkra, melyeket azonnal elkezdünk feldolgozni. Így biztosíthatjuk, hogy friss alapanyagokból készüljenek ételünk. Főzőkonyháinkban a HACCP élelmiszerbiztonsági rendszert alkalmazzuk, továbbá rendelkezünk ISO 9001 Minőségbiztonsági rendszer, ISO 14001 Környezetvédelmi biztonsági rendszer, és ISO 22000 Élelmiszerbiztonsági rendszer

tanúsítványokkal is. Hasonló szigorú tanúsítványok meglétét követeljük meg szállítóinktól is, mert ezek segítségével biztosítható a pontos, kiváló minőségű alapanyag-beszállítás.

Jövőbeli terveink között szerepel, hogy a beszerzési láncunkat lehetőség szerint minél inkább lerövidítsük, közelebb kerülve a termelőkhez. Továbbá rövidtávú terveink között szerepel a gépjárműparkunk 2019-ben elindult frissítése is. Konyháink technológia fejlesztése folyamatosan történik, a kor és az igények alakulásának megfelelően.

Egyetértünk vele és támogatjuk azt a törekvést, miszerint a gyermekeket be kell vezetni a növények termesztésétől kezdődően az ételek elkészítésén át az elfogyasztásukig vezető út megismerésébe. Miután megismerik ezt a folyamatot, véleményünk szerint könnyebben elfogadják a zöldségekből és egészséges alapanyagokból készült ételeket és szívesebben fogyasztják azokat.

Mi magunk is elkötelezett hívei vagyunk a Waldorf-pedagógiának és az általa képviselt értékeknek. Eszerint neveljük saját gyermekeinket is.

Egy számunkra kedves idézettel búcsúzunk tőletek: „Mindazzal nevelünk, amik vagyunk, és amit teszünk. Küldetésünk van.” (KV/23.)

Kulcsár Róbert

HAIKUK

Hangtan haikukban a 6. osztályosoktól

A hatodikos fizika epocha a hangok tanulmányozásával kezdődik. Játszottunk, kísérleteztünk a hang magasságával, erősségével és a hangszínnel, tapasztalatokat gyűjtöttünk a hang terjedéséről. Az emberi hanghoz bennem a vers is szorosan kapcsolódik a zene mellett, így igény született arra, hogy ez is megjelenjen az első héten. A haikura esett a választásom, ez egy régi japán versforma, mely 5-7-5 szótagból álló 3 soros, rím nélküli forma – így írtunk a hangokról, ezzel zártuk a hanghetet.

Richter Bea

**Pohárban kanál,
zümmögött a szívószál,
zenélt az üveg.**

Szalai-Kökény Lóránt,
Barna Boldizsár, Vízny Bálint

**A hang lehet szép,
a hang lehet hangos is,
és lehet jó is.**

Farkas Ákos, Szécsi Móric,
Venicz Botond, Kadók Márk

**A hang urai
a víz, a szél és a föld.
Miattuk élünk.**

Madaras Dorka, Mayer Hanna,
Jeránek Réka

**Az osztályunkban
meg lehet süketülni,
mert nincs meg a csönd.**

Simon Katalin, Bulyáki-Jenei Bodza,
Dékány Bence

A hangokat nem látjuk, csak halljuk őket, ez az igazság.

*Kristóf Simon, Csontos Regő,
Balázs Dávid*

Hangból születtem, hamvaiból ébredek, én vagyok a csend.

*Szabó-Krajczár Kira, Kovács Izabella,
Kecskés Csenge*

A hang gyógyító lelket finomító csengő hangon bűg.

Templom harangja a tisztaszívűeknek szól, kis falukban.

Várkonyi Emma

Csönd van a hídon, Némaság lep el mindent, Megszólal egy hang.

*Dévényi Benjámin, Farkas-Molnár Noé,
Turba Regő Csaba*

Aranyalmafa, már csillog a virága, nő szép magasra.

Tölgyfa ágai, elképzeltetlenül magasan vannak.

*Swaalf Laura,
Dobránszky Petra*

Csönd, hang, van, nincs, lesz Hangtemplomban csöndima szól Leleked mélyén tánc.

*Kocsis Panka, Vodics-March Letícia,
Richter Bea*

Kecskés Csenge, 6. osztály

TANÍTVA TANULÁS

avagy csütörtök délelőttök a negyedik osztályban

A nyolcadikos éves munkához hasonlóan a gimnáziumi évek alatt, 12.-ben is el kell készíteni egy éves munkát, aminek az elméleten, kutatáson kívül kell, hogy legyen egy gyakorlati/művészeti része is. Nekem a saját éves munkámnál a tanítás lett ez a gyakorlati rész, a "tett", amit már régóta szerettem volna kipróbálni, és Krisztiánnak köszönhetően ez az álomom meg is valósulhatott. Októbertől kezdődően a csütörtöki napok többségét a negyedik osztályban töltöttem. Az ezzel kapcsolatos élményeiről, megelégséimről szóló kis írást olvashatjátok az alábbiakban.

A szomorú őszi időjárás: az esőcseppek dobolása az ablakon, amit néha ütemesen kísér a billentyűzet kopogása. A háttérben mint kísértet néha elcsípek egy-egy foszlányt a családi életből: kiabálás, a testvéreim online órái, a beszélgetések tompán átszűrődő zaja. Szerencsére mindez a csukott ajtón már alig jut át. A házi feladattal kész vagyok, de már kezdődik is az online óráim, az egyik ablakot bezárom a laptopon, rányomok a Zoom-linkre, majd egy órán keresztül igyekszem érdeklődő fejet vágni, de ahogy telik-múlik az idő, egyre nehezebb. Így telnek egymás után a hétköznapiak, néha sokat ülök a képernyő előtt, máskor még többet (a kevesebb szóba sem jöhet), és azon gondolkodom, mi értelme van ennek? Aztán eljön a csütörtöki nap, fel kell kelnem hatar, hogy nyolcra Gödöllőre érjek. Más napokon se tudok sokkal tovább aludni, hiába tehetném meg, de természetesen a csütörtöki napokon úgy érzem, délig

tudnék aludni. De felkelek, hétkor már biciklizek a Gödöllői Waldorf Iskola felé, és megszokásból vagy komolyan gondolva (ki tudja már, hogy melyik), de újra és újra felteszem magamnak a kérdést: mi értelme van ennek? A praktikus oldala – hogy haladok a 12-es éves munkámmal – meglehetősen hidegen hagy, arra vágyom az online oktatás unalmában, egyhangúságában, hogy végre valamiért lelkesedni tudjak, valami motiváljon a továbblépésre. De a bicikliúton győz a pesszimizmus, illetve az az életérzés, amit az elmúlt egy év eseményei idéztek elő: úgyse lesz semmi értelme, úgyis valami közbejön és megakadályozza az egészet, de azért végigcsinálnom. A végigcsinálás helyett a negyedikesekkel töltött nap végére úgy érzem, mintha kicseréltek volna. Szinte minden megvan benne, az időtöltéseinkben, ami a napjaimból hiányzott: a valódi cselekvések, az életerő, a lelkesedés, az emberek iránti bizalom, a közösségi élet és még rengeteg egyéb, ami mind nem is férne ide, a Dióhéj oldalaira. Már a reggeli közös séták alkalmával lehetőségem van rá, hogy betekintést nyerjek az elmúlt héten történt viszontagságos eseményekbe, de csak akkor, ha 2-3 történet meghallása, felfogása és megjegyzése egyszerre megy, mert az esetek többségében a lelkes leányzók még véletlenül se várják meg egymás mondanivalóját: ki tudja, nem szaladok-e el. Szerencsére nem szaladok, így a nap további részében, amikor a múlt heti események után az aznapi programok is sorra kerültek, jön a végtelenített kérdések áradata. Sze-

rencsére, mivel az évben a szünetek és a néha közbejövő egyéb elfoglaltságaim miatt volt, hogy hetekig nem találkoztunk, így voltak kérdések, amiket tudtak ismételni, arra fogva, hogy elfelejtették a választ (persze nagyrészt jobban tudták már addigra, mint én). De ezek mellett azért kicsit az iskolai részekre is fordítottunk időt: a főoktatás második felében az év során tízes csoportokban forogva minden gyerekkel belegabalyodhattunk közösen a bújtatott formák szövevényes útvesztőjébe (mert amilyen szépek tudnak lenni, olyan bonyolult őket megrajzolni néha). A nyelvem bele-belebotlik helyenként az ó-skandináv dalokba (többnyire csak a papíron lévő szavakra pislogva, a pillanat hevében az első halandzsa szót éneklek, ami eszembe jut, hiszen nem hogy ófinnül nem tudok, de finnül se). A ritmusos verses résznél néhol eluralkodott zűrzavaron úrrá lenni pedig a legnagyobb nehézség számomra, de azért némi segítséggel általában megbirkózok a feladattal és csak magamban fontolgatom, hogy a következő órán ez a rész elmaradhatna.

Közben az idő is telik, az adventi befelé fordulást a farsangi heje-huja váltja föl, majd a beköszöntő tavasz (ami az általános iskolák bezárása miatt elég rövid ideig tartott) egy harmadik minőséget hoz: az adventi kertre való dalok tanulását a bűvésztükkök gyakorlása követi. Észrevétlenül változnak a negyedikesek, változok én is, változik a világban uralkodó járványhelyzet. De szerencsére mindez nem akadályozott minket abban, hogy formarajzoljunk, énekeljünk, ugráljunk, furulyázzunk és néha – bár ezt nem ismerjük el szívesen se 4.-ben, se 12.-ben – jól érezzük magunkat. Kalandos, hangos, sok energiát felemészítő csütörtököt töltöttem fél éven keresztül a negyedikben, kicsit tanítva, de még többet tanulva. A formarajzolásról, az északi mitológiáról (amit így másodjára tanulva se sikerült teljesen megértenem, de talán közelebb kerültem hozzá), a fantasztikus farsangi kártyatükkökről, a negyedikesekről, a tanításról, de a legtöbbet magamról...

Kiss Nóri

volt gödöllői diák, a Regi 12.-es tanulója

KÖZÖSSÉGI ÉLET

GYŪJTSÚNK JÁTSZÓTÉRRE ISKOLÁNK UDVARÁN

bemutatkoznak követeink

Hírlevelünkben már többször is felhívással éltünk közösségünkhöz a követes adománygyűjtéssel kapcsolatban. Tisztában vagyunk vele, hogy az élő szó sokkal lelkesítőbben hat, amire sajnos a járványhelyzet miatt kevés lehetőség adódott. De így is van már – nagy örömünkre – hat lelkes követünk – köztük egy meglepetéssel. Ezen túl óvodánk is elhatározta, hogy él a lehetőséggel, és belevág az adománygyűjtésbe. Mindkét csapat nagyon örülne még további követek csatlakozásának, hiszen így jóval eredményesebben lehetne elérni a kitűzött célokat. Így szeretnénk most a Dióhéj keretein belül is bemutatni, hogyan is állunk jelenleg, azzal a nem titkolt szándékkal, hátha sikerül még többeket is lelkesíteni és kedvet éreznek majd a csatlakozáshoz.

Előljáróban szeretnénk bemutatni újra röviden, hogy mi is tulajdonképpen a **“Követes adománygyűjtés”**.

Ennek lényege, hogy egy-egy civil szervezet egy számára fontos **“jó ügyért”** ún. **követeken keresztül gyűjt adományokat ismeretségi – baráti, munkatársi, családi – körében**. A kampányidőszak általában egy-egy eseményben csúcsozódik ki, de pár éve szerveznek egy közös eseményt is, az **Új Nap – Új Remények** adománygyűjtő sétát Budapesten, melynek résztvevői azok a követek, akik egy-egy általuk választott cél, azaz Jó Úgy javára gyűjtenek adományokat. Idén több más várossal együtt Gödöllő is csatlakozik az eseményhez, így a tervek szerint **2021. október 2-án városunkban is megrendezésre kerül az Új Nap – Új Remények séta**.

Eddig Gödöllőn kilenc civil szervezet jelentkezett már, ami nagyon szép arány a város méreteihez képest. Közöttük van iskolánk fenntartójaként egyesületünk, a Weöres Sándor Oktatási, Kulturális és Szabadidős Egyesület, valamint a gödöllői óvoda kerti csoportjához kapcsolódó egyesület is – amely egyúttal a tervek szerint az óvoda jövőbeli fenntartója is lesz –, a Dr. Bernard Lievegoed Közös-Ég Szabad Nevelési Közösségeket Támogató Egyesület. Országosan közel 80 szervezet jelentkezett Budapesten és más vidéki városokban az ugyanebben az időben megrendezendő sétára – egyúttal az azt megelőző adománygyűjtő kampányra is –, Gödöllőn kívül még Debrecenben, Egerben, Miskolcon, Nyíregyházán, Pécsen, Székesfehérváron, Szolnokon és Veszprémben.

Az adománygyűjtés és az Új Nap – Új Remények séta szervezője a Civil Iránytű Alapítvány, vezetői egykori szülőtársaink, Cseh Balázs és Szecsődi Veronika. 2014 óta foglalkoznak a követes adománygyűjtés meghonosításával Magyarországon, aminek külföldön, különösen az USA-ban már nagy hagyománya van és nagyon eredményes. Részletesen és alaposan kidolgozták ennek háttérét és módszertanát, amit nyomon lehet követni a www.jougyekert.hu oldalon, de külön oldala van az Új Nap – Új Remények sétának is: www.unur.civiliranytu.hu, ahonnan nagyon sok információt be lehet gyűjteni. Ezen túl számtalan oktató videót készítettek, online konzultációkkal, fb-csoport létrehozásával is megadnak minden segítséget, de személyesen is meg lehet őket keresni. A gödöllői koordinálást e cikk írója, Kecskés Judit vállalta civil referensként és a kapcsolattartó szerepét is egyesületünkben.

A követes adománygyűjtésnek két nagyon fontos alappillére van: az ún. **Jó Űgy** és a **Követek**, akik majd "kampányolnak" a megálmodott jó ügyért.

Hogyan is állunk ezzel most iskolánkban?

A Jó Űgyünk: JÁTSZÓTÉR az iskola udvarán

Tanáraink igyekeztek egy olyan "Jó Űgyet" megálmodni, amit adományokból tudunk megvalósítani – mert költségvetésünkben más prioritások szerepelnek –, és kellő lelkesítő erővel bír mind a követeink, mind az adományozók felé. Korábban célként merült fel az iskolakert és a sportpálya fejlesztése, de ezeket meg tudjuk valósítani most más források bevonásával. Végül tanáraink javaslatára megszületett az a cél, ami jelentős pluszt tenne hozzá iskolai környezetünk fejlesztéséhez: egy olyan **UDVARI JÁTSZÓTÉR** kialakítása, amivel nagyban hozzájárulnánk

diákjaink fejlődéséhez és még változatosabbá tehetnénk iskolai mindennapjaikat. Bár vannak építmények már az udvaron (például a mászókankat is a 2014-ben megrendezett ArboFesztben szerzett bevételünkből építettük), de ezeket szeretnénk fejleszteni, esetleg összekapcsolni, újabb játékokkal, építményekkel kiegészíteni. Sikerült is felvenni ehhez a kapcsolatot egy kézműves játszótértervező és -építő céggel, az IlonaMalom Műhellyel, akik örömmel vállalkoznak az együttműködésre (a www.ilonamalom.hu oldalon lehet gyönyörködni műveikben). Jelenleg is zajlik az elképzeléseink pontos kidolgozása annak fényében, hogy a gyermekeknek milyen játékokra van leginkább szükségük a testüket, lelküket megmozgató, szabad mozgáshoz, majd ezután kerül sor a Műhellyel való egyeztetésre. A Műhely arra is nyitott, hogy ők csak a megfelelő terveket készítik el és az engedélyeztetési folyamatot viszik végig, a megépítést pedig közösségi munkával – diákok, szülők, tanárok bevonásával – valósítanánk meg (hiszen remek kézműves tanáraink és szüleink vannak), ezzel is hozzájárulva közösségünk építéséhez, erősítéséhez, amire most a járványhelyzet következményei miatt különösen nagy szükségünk van. Hiszen az együtt végzett munka sok örömet ad és a saját magunk elkészítette dolgoknak is jóval nagyobb az értéke – oly sok érték és szépség született már így történetünk során!

A játszótér kialakítása ill. fejlesztése nem csupán a gyermekek színvonalas szabadidő eltöltéséhez kíván hozzájárulni, nagyon komoly pedagógiai megfontolásból tartjuk ezt jónak, amit

Györgypál Ildikó az alábbi gondolatokkal támasztott alá:

A gyerekeknek szükségük van a mozgásra. Futniuk, ugrálniuk, mászniuk és pörögniük kell, birkózniuk, hemperegniük, labdát dobniuk és elkapniuk, érezni, amint testük mozog a térben. Az aktív játékot ösztönzik az olyan eszközök, mint a hinta, a különböző mászó- és egyensúlyozó eszközök, ugrókötelek, rudak, libikókák, ugróiskolák, a gumizás, a gólyaláb, a labda stb. Ha a gyerekeket ösztönözzük az ilyen eszközökkel való játékokra, erősítjük testi képességeiket és lelkileg is könnyebben megtalálják a helyüket ebben a világban. A külső mozgékony megismerése belső rugalmassághoz vezet.

A gyermekek valamennyi érzéküket használják és fejlesztik a játék révén:

- *A szabadban való játékok az élet- és hőérzékhez adnak hozzá, a különböző fogásokkal, mászásokkal ingerelt*

tapintó érzék segít kialakítani a világról, illetve a saját testéről és annak határaitól alkotott képet: eddig vagyok én, innentől más van.

- A kihívások a sajátmozgás-érzékelt ingerlik és azt a tudatot erősítik, hogy ura a testének, a mozgásának.
- Az egyensúlyérzékelt is igen erőteljesen megszólítja a mozgásos játékok. Ez az érzék nem csupán lehetővé teszi, hogy felálljunk és ne essünk el, hanem egyben az Én és a világ viszonyát alakító tevékenység. Az egyensúlyrendszer a nagy szervező, amely megtanít összpontosítani és Énként jelen lenni. Ezáltal válnak gyermekeink „kiegyensúlyozottabb”, önbizalommal telt felnőttekké. Ha járunk, biciklizünk már kap egy bizonyos ingert, de ha bukfencezünk, hintázunk, mászunk, libikókázunk vagy egy rúdon egyensúlyozunk, az még erősebben hat.

Kultúránkból fakadóan rengeteg kéretlen inger érkezik a gyerekekhez, amelyek feldolgozására, átforgalmazására igazán a já-

ték ad lehetőséget. A hétköznapi életből fakadó ingereltség/ingerültség nagyon sok tekintetben befolyásolja a gyermeki idegrendszer fejlődését. A kis stresszhelyzetek lerombolják a gyerekek ellenálló képességét szellemileg, érzelmileg és testileg. Megzavarják a koncentrációs képességet, az alapvető nyugalmat és biztonságérzetet, amire pedig nagy szükségük lenne. Nem utolsó sorban sok tanulási és magatartási gond mögött is ez a feldolgozatlan bújik meg.

Amikor olyan játékokra adunk lehetőséget, amelyek természetüknél fogva megengedik a gyerekeknek, hogy szabadon mozogjon és érzékszervein keresztül fejlődő idegrendszere a megfelelő ingereket kapja, akkor egy gyógyító folyamat szemtanui lehetünk.

Egy gondosan megtervezett játszótér így tud a gyermek segítségére lenni az érzékszervi gyógyításban és mozgásrendszere alakításában, ami belső mozgékonyt teremt gondolkodásában, érzésében és akaratában azzal a szándékkal, hogy teljes és kiegyensúlyozott felnőtté válhasson.

Bemutatkoznak követeink

Hogy álmunkat, azaz Jó Ügyünket megvalósíthassuk és kellő adományt tudjunk összegyűjteni, **követekre van szükség**, akik vállalják a "kampányolást" augusztus közepétől október elejéig, a séta időpontjáig. A tapasztalatok szerint azért hatékony ez a módszer, mert a személyes ismeretségen, lelkesedésen keresztül szólítja meg az adományozókat, így egy szeretett családtag, egy közeli barát vagy munkatárs kedvéért bizonyára mindenki sokkal szívesebben adományoz.

Mindenkiben méltán merül fel első kérdésként: mit is jelent, mivel jár követnek lenni?

A Jó Ügy bemutatása után minden követ elkészíti a saját, személyes indítatású bemutatkozását a fent említett "Jóügyekért" oldalon. Majd ennek a linkjét osztja meg személyes sorokkal, egyéni vállalással a kampány időszakában olyan módon, ami számára a legelfogadhatóbb. Sokan azt gondolják, hogy a kampányolás leghatékonyabb módja a facebook-posztolás, de ez egyáltalán nem így van! Természetesen sokakat el lehet érni fb-posztokon keresztül, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy az egyéni, személyre szabott megkeresés – ami lehet élőben, emailben, de lehet más eszközökkel is – sokkal hatékonyabb lehet! Mindenkinek azt a "csatornát" kell választania, ami számára a legelfogadhatóbb. De a szervezők ezzel kapcsolatban is megadnak minden segítséget, lesznek közös megbeszélések, felkészítő workshopok, ami irányt, útmutatást ad. Ezen túl a követek csapatot alkotva is segíteni, biztatni, ösztönözni tudják egymást. Azzal is tisztában kell lenni, hogy itt most kérni kell, nyíltan és világosan, de abban is kapunk segítséget, hogy sikerüljön átlendülni a gátlásokon, a kéréstől való idegenkedésen. Hiszen nem magunknak kérünk, hanem egy olyan Jó Ügynek, ami számunkra fontos, amiért lelkesek vagyunk!

Így nagyon várunk még olyan szülő-társakat, akik vállalni tudják mindezt, van kellő lelkesedésük és hitük ahhoz – persze erejük és kapacitásuk is –, hogy sikerüljön összegyűjtenünk azt az összeget, ami lehetővé teszi, hogy

minél szebb és sokoldalúbb JÁTSZÓTERET tudjunk megépíteni! Minél több adomány gyűlik össze, annál több lesz a lehetőségünk is!

Ösztönzésül büszkén mutatjuk be követeinket, akik lelkesen vállalkoztak arra, hogy megfogalmazzák kedvcsinálól, miért is vállalkoztak a követség-re.

Gazda Bernadett – negyedik és leendő első szülő iskolánkban, SZÉK-képviselő:

Talán egy hete voltunk otthon az idej iskolai- és óvodabezárás miatt, amikor Kecskés Jutka Új Nap - Új Remények adománygyűjtő sétára invitáló levele megtalált. Két okból is nagyon fontos és hasznos kezdeményezésnek találtam, amihez szívesen csatlakozom. Ahhoz, hogy egy közösség élő maradjon elengedhetetlenek a közös feladatok, közös élmények és a KÖZÖS ügyek, amiért erőfeszítést teszünk, amiért kilépünk akár a komfortzónánkból. Az elmúlt időszak

hatását bizony érezzük az iskolai közösségünkön is, távol kerültünk egymástól, pedagógusoktól, szülőtársaktól egyaránt. Sok találkozásra, tudatos egymásra figyelésre van szükség, hogy újra aktív és áramló közösségünk legyen. Egy KÖZÖS ügy támogatása segíthet nekünk ebben.

Azt is nagyon fontosnak tartom, hogy közösségünk éber legyen azokra a lehetőségekre, amelyekkel kiegészíthetjük az iskola fenntartásához vagy új kezdeményezések megvalósításához szükséges anyagi forrásainkat. Egy Waldorf-iskola működtetése közös feladat, pedagógus és szülő kéz a kézben teszi ezt nap mint nap szellemi és fizikai munkájával. Az állami támogatás mellett a szülői hozzájárulások biztosítják a fedezetet az iskola és óvoda fenntartására, de kiegészíthető lehetne más forrásokkal is. Arra biztatók mindenkit, hogy csatlakozzon ehhez a kezdeményezéshez, és járjon nyitott szemmel további lehetőségek felkutatásában is!

Mirus Katrin – német- és kézimunkatanárunk, az alapítás óta jelen van

iskolánkban, jelenleg a projektnapok felelőse is. Katrin a régi diákok bevonásában lát sok lehetőséget.

Ez jó alkalom, hogy régi diánkjainkkal másféle kapcsolatba léphessünk. Sokan közülük 13 éven át is ide jártak, szívesen emlékeznek vissza az itt eltöltött évekre. Hárman már tanítanak nálunk, óvodába már járnak az első "diágyerekek". Szerintem az ő érdekük is, hogy iskolánk fejlődjön.

Kolinger Margó – euritmia tanár iskolánkban, a gödöllői és a szadai óvodában, éppen két évtizede van itt közöttünk az iskolában.

Hogy miért vállaltam a követes adománygyűjtést? Távolabbról nézve azért, mert remélem, hogy a jövő a részvételi

demokráciáé. A jelenre tekintve pedig úgy érzem, hogy támogatni kell minden jobbító szándékot, és meg kell ragadni a számba vehető lehetőségeket környezetünk szebbé és a gyermekeink számára élhetőbbé tételéhez.

Hiszem azt, hogy sok kis dologból születethet valami új, vagy egy nagy egész. Legyen szó akár egy csodálatos „öko” játszótérrel. Hajrá! Sok sikert hozzá a közösségünknek 2021 pünkösdjén, a „községek ünnepén”!

Tóth Adrien – 2019 óta tanít angol nyelvet iskolánkban, szülő a második osztályban.

Nagyon szeretném, ha az udvar szépséges fajtákkal bővülne. Azért csatlakoztam, mert hiszem, hogy sok apróból együtt lesz valami olyan csodálatos, ami változtat a világon. Ezt nem szabad elfelednünk. Hogy ne feledjük, közelről látni s átélni kell a csodát és ez a kampány pont erre ad lehetőséget.

Kecskés Judit – több mint két évtizede dolgozik különböző szerepkörökben iskolánkban, jelenleg drámatanárként és egyesületi munkatársként.

Mint a kampány gödöllői koordinátora és iskolai közösségünk kapcsolattartója szeretném én is kipróbálni a követséget a "saját bőrömen", mivel folyamatosan erre lelkesítek berkeinken belül és kívül, akit csak tudok. Úgy érzem, hogy különösen napjaink szűkös anyagi forrásai közepette ez kitűnő lehetőség a civil szervezetek számára, így a mi közösségünknek is. Nekem mindig is szívügyem volt az iskola, így örömmel állok bele ebbe a feladatba is, amivel hozzá tudunk tenni gyarapodásához, fejlődéséhez.

Végezetül pedig – de semmiképpen sem utolsó sorban – egy igazi meglepetés következik: a nemrégiben alakult tanár-szülő zenekar bemutatkozása, akik ugyancsak lelkesen vállalkoztak Jó Ügyünk követének.

AMBASSADOORS – Adománygyűjtés a rockzene nagyköveteivel egy jó ügyért

Nomen est omen – beszédes a zenekarunk neve, ami még akkor talált ránk, mielőtt Kecskés Jutka felkért bennünket, hogy legyünk az iskolai fajtárszótér javára szerveződő adománygyűjtés követei. Waldorfos szülőkként és zenészekként is azt valljuk, hogy kérni is és adni is jó, mert ha magadból adsz, akkor helyet csinálsz valami újnak. Ha adsz, lesz tered a befogadásra. Annak, akinek pedig leginkább szüksége van rá, hogy kapjon – és ők a gyermekeink –, lesz lehetősége azzá a szabad emberré válni az adomány által, amiért ide született, közénk. Csináljatok helyet magatokban a jóra! Gyertek el minél többen a koncertjeinkre!

Bemutakozik a zenekar

Mivel még nem volt alkalom arra, hogy élőben is megismerhessük, hallhassuk őket, az együttes tagjai örömmel vállalkoztak arra, hogy bemutatkozzanak.

André Nóri – fuvola, billentyűs hangszerek

Nóri 7 éve szülő iskolánkban, azóta egyre több szállal kapcsolódik a közösségünkhöz, amit megismerhettek már olvasóink az Arcok rovatban megjelent interjúból. Ehhez jött szeptemberben egy "waldorfos" zenekar ötlete, amihez nagy örömmel csatlakozott, mert nagyon tetszett neki a tematika.

„Gimis koromban rengeteget hallgattam Jim Morrisont, és nagyon kíváncsi voltam, hogy ezeket a fantasztikus

hammond orgonaszólókat hogyan lehet majd fuvolán megidézni, visszaadni. Inspiráló ennek a korszaknak a nagyjait feleleveníteni, ők olyan értékeket teremtettek, amiket kár lenne elfelejteni...”

Vizy Krisztián – gitár, vokál

Legkisebb fia ősszel kezdi az óvoda kerti csoportját, az iskolában tanul két gyermeke, illetve itt dolgozik édesapja és bátyja.

„A 60-70-es évek beat/rock világából csemegézünk, ami egyrészt fiatal korom kedvenc zenéi, másrészt az az érték, ami akkor született, ma is érték, és ha tehetjük, akkor ezt közvetíteni kell. Az, hogy találkozik 6-7 egymásnak ismeretlen ember, akik megpróbálnak értéket teremteni, na, ez számomra egy érdekes és izgalmas út, és remélem, hogy ezzel hozzá tudunk járulni az iskola értékteremtő törekvéseihez.”

Meleg Dezső – gitár, szájharmonika

Dezső nyolcadik éve oktat gitárt a diákjainknak. Az együtteshez Vizy Miklós meghívására csatlakozott régi motorként, profi fellépőként. Együttesünk legfiatalabb nagypapája komoly koncerttapasztalattal erősíti a csapatot.

„A zenekarunk visszanyúlt a rockzene aranykorához, klasszikussá vált alapjaihoz. Meleg szívvel ajánlom mindazoknak, akik a '60-'70-es évek rockzenéit szeretik.”

Bakos Károly Livius - dob

Harmadikos apuka, nagyobbik lánya most kezdi majd az iskolát Bogi néni osztályában. Livius a banda névadója, fontosnak tartja, hogy nagykövetségként értéket képviseljen az együttesünk.

„A nagyköveti lét üzenete az, hogy mi hívők vagyunk csak és valójában az üzenet fontos. Olyan zenét játszunk, amik meghatározták a fiatalkorunk egy részét, és úgy érezzük, hogy ma is van, ma is lehet, ma is kell, hogy legyen mondani- valója, relevanciája, ugyanakkor nincsen átítva giccses nosztalgiával. Örülnek, ha a zenék értéket közvetítenének és hatni tudnának az emberekre. Szeretnék kérdőjeleket és felkiáltójeleket tenni az emberek fejébe, gondolataiba.”

Vizy Miklós - basszusgitár

Miklós bácsit kell talán legkevésbé bemutatni: tanár, szülő, gondnok, iskolánk legendáriumának része. Így mesél az együttessel kapcsolatos élményeiről:

„Egyik délután az iskola udvarán, az új oxelopálya befejező munkálatait végeztem, homokot sepregettem a frissen lerakott térkő rései közé. Az úton kis kerékpáros csapat tűnt fel: anya, apa, gyerekek. Odajöttek, beszélgettünk, miközben segítettek a homok beszórásában. Anya: "Képzeld, Miklós, itt hétfőnként hat óra tájban olyan jó zene szól, mindig jövőnk hallgatni őket az ablak alatt. Kiválóan játszanak Doors számokat. De már második hétfő, hogy elmarad a zene. Nem ismered véletlenül őket?" Bajusz alatti mosolygós választ kapott: "De, véletlenül ismerem őket, áttették a próbáikat keddre.”

Fehér Botond – ének

Botond tizenöt éve kapcsolódott a közösségünkhöz, azóta hat gyermeke járt vagy jár éppen Waldorf-iskolába vagy -óvodába. Emma nyolcadikos lesz szeptembertől Melindánál, Nóri

most ötödikes Andrea osztályában, Léna ovis.

„Könnyű hangadónak lenni tapasztalt zenészek között. Miklóson kívül leginkább a lelkesedésem és a közös öröm hajt. Az együttesünk által közvetített zenéhez könnyű kapcsolódni. Itt valahogy természetesen nyílnak meg azok a kapuk, amik a hétköznapok sodrásában csukva maradnak. Negyven-ötven évvel ezelőtt írt számokat játszottunk, de az időtlenség tengerében, ahová kerülünk, mindez nem számít, ott mindannyian egyek vagyunk a zenében.”

ADOMÁNYGYŰJTÉS AZ ÓVODÁBAN

Az óvoda is örömmel fogadta ennek a számunkra még furcsa, de mindenképpen izgalmas kezdeményezésnek a hírért. Regisztráltunk is a Dr. Bernard Lievegoed Közös-Ég Szabad Nevelési Közösségeket Támogató Egyesület nevében, és elkezdtük a felkészülést, hogy majdan eredményesek lehessünk. A célunk meghatározásában jelenleg még az ötletelés fázisában vagyunk. Kicsit olyan ez, mint amikor kívánni lehet a közelgő ünnepre valami ajándékot – visszarepít a felhőtlen gyermekkorba. Aztán persze elkezdődik a konkrét munka, csodálatos lesz azt látni, hogy másnak is megdobban a szíve a terveink hallatán és adakozik. Nem könnyű a döntés, hogy igazán szükséges és sokakat megmozdító célt válasszunk. Az ovi "kerti csoportja" (kísérleti projektje) számára két cél körvonalazódik. Egyrészt "A búzaszemtől a cipőig" elnevezésű projektünk teljes folyamatának megvalósításához szeretnénk búzaföldecskét, szerszámokat, malmot beszerezni, kemencét létesíteni. Ha ez megvalósulhatna, a

kisgyermek az egész csodálatos folyamatot és körforgást élményszerűen, a természetes tevékenységeink részeként végigkövethetnék. A másik várományos ötletünk, hogy az egész évben, ködben, hóban, viharban fedett helyen ugyan, de mégis a szabadban lévő csoportszobai berendezési tárgyainkat a jelenlegi beltéri helyett az időjárás viszontagságait jobban bíró kültériekre cserélnénk. Talán akkor nem "olvadna" el a szemünk láttára a játékos polc, a konyhaszekrény és a küsszékek.

Ezek egyike a zászlónkra tűzve mindenképpen megjelenik majd. És ha valaki máris fellelkesült volna és kedvet érez, fantáziát lát egyikben-másikban, szeretettel várjuk követként a csapatunkba vagy adományozóként majd a kampány időszakában!

Gerendai Zsuzsanna

Az összeállítást Kecskés Judit készítette

ÉLETMÓD

PÜNKÖSDI DÍSZEK

Kökénydi Nelli összeállítása

Két ötletet hoztam nektek, ami könnyen kivitelezhető otthon is és szép díszei lehetnek az asztalnak, évszakasztalnak ezen a szép, magasztos ünnepen.

Gyapjú madárka

Az első egy gyapjúból készült madárka lesz, amihez fehér színű szalaggyapjút fogunk használni. Szükségünk lesz még egy kevés piros fonálra, fehér vékony cérnára és ollóra is.

Első lépésként egy kb. 30 cm hosszú gyapjúszalagot tépünk a testnek és egy 15 cm hosszút a szárnyak. A nagyobbikkal kezdünk. Szépen elsimítjuk a szálakat, és a közepére tesszük a kis piros fonalunkat.

A cérnával, ügyelve, hogy a fonal is belekerüljön, a gyapjú felénél egy kötést készítünk, amit szorosan megcsomózunk, a felesleges cérnát levágjuk.

A gyapjúszalagot félbe hajtva, a fejet ügyesen kialakítva, a csórt (piros fonal) szépen eligazítva, a madár nyakánál is készítünk egy kötést a cérnával.

Most a másik szalagot vesszük elő, aminek az elvékonyodó végeit kicsit megsodorjuk, hogy a szárny jobban megmutatkozzon. Ezt most betesszük a test kialakult két rétege közé és a szárny végénél, a fark tövével szintén megcsomózzuk a cérnával.

Ekkor szépen formára alakítjuk a madárkánkat, a farkát egyenesre vágjuk, ha szükséges.

Ha röptetni is szeretnénk, a hátánál egy cérnával fel is függeszthetjük egy kis botra, vagy egy levágott ágra a vázában.

Papírgalamb

A másik, talán gyerekekkel is könnyebben elkészíthető a papírból készült madárka. Ehhez szükségünk lesz fehér, kicsit keményebb papírra és selyempapírra, de egy egyszerű fénymásolópapír is megteszi.

A keményebb papírra rajzoljuk fel a madárformát oldalról. Vágjuk körbe (ha fénymásolópapírt használtunk, érdemes két réteget összeragasztva készíteni, hogy tartósabb legyen). A szárnyak helyét szintén vágjuk ki.

Most vegyük elő a vékonyabb papírt. Ebből egy téglalapot vágunk ki, és a hosszabbik oldalánál indulva harmonikászerűen hajtogassuk össze. Dugjuk át a testen kivágott résen a feléig. Ekkor eldönthetjük, hogy csak szétnyitogatjuk a harmonikát a szárnyaknak, vagy a felső élét egészen felhajtva, legyezőszerűen összeragasztjuk.

Cérnával felköthetjük egy ágra, vagy többet készítve belőle akár egy koszorúra is függeszthetjük őket.

VÁLOGATÁS A HATODIK OSZTÁLY FILCÁLLATKÁIBÓL

A mindenkori hatodik osztályos éves feladat a négylábú állatka varrása. Az állatkákat maguk rajzolják, a szabásmintát maguk tervezik, majd szabják, varrják, tömnek, díszítik. Az itt látható munkákat Szécsi Móric (nyest), Csontos Regő Márton (szarvas), Madaras Dorka Panna (cica), Bulyáki-Jenei Bodza Luca (nyuszi), Szalay-Kökény Lóránt (zsiráf), Dévényi Benjámin (róka) és Vízny Bálint (róka) készítették. A többiek négylábúi is megtekinthetők a honlapon, ahol egyre gyarapodnak. Mindenkire nagyon büszke vagyok! Igazán odaadó, alapos munkát végeztek.

Kovács Gabi

UTÓSZÓ

„Pünkösöd az emberi szellem tudatossá válásának a szimbóluma, annak az ünnepe, aki tud és megismer, és ezzel áthatottan a szabadságot keresi. A pünkösdi ünnepet tehát úgy kell felfogni, mint az emberi szellem megszabadulásának szimbólumát, mint az emberi törekvés nagy szimbólumát a szabadság, a szabadságban élő tudat irányában. Egy értelemmel teli világban kell, hogy éljünk. Mert mi, emberek, nem egy álomszerű, homályos éledegélésre vagyunk ide rendelve, hanem lényünk szabad, teljesen tudatos kibontakoztatására.

(Rudolf Steiner)

Végigolvasva a cikkeket biztosan érezte, hogy ez a szám kicsit eltér a megszokottól. (Már ha egyáltalán Dióhéj esetében létezhet olyan, hogy megszokott, hiszen minden számban törekszünk valami nagyon egyedi minőséget létrehozni.) Jelent már meg korábban Dióhéj évnyitóra, Mihály-napra, őszi évszakünnepre, Márton-napra, karácsonyra, gyertyaszentelő boldogasszony napjára, farsangra, húsvétra és János-napra, de az újság története során ez most az első pünkösdi szám. Így tulajdonképpen ez egy történelmi pillanatnak is tekinthető.

A márciusi iskolabezárás erősen hátráltatta a már addigra elkezdett húsvéti szám elkészítését. Ezt a mondatot akár tavaly ilyenkor is leírhattuk volna (sőt, szemfüles

olvasók megállapíthatják, hogy le is írtuk), de innentől kicsit másként alakult a folyamat, mint egy évvel ezelőtt. Nevezhetjük ezt akár fejlődésnek is...

Először majdnem teljesen feladtuk idén is, hogy legyen húsvéti iskolaújságunk, de aztán arra jutottunk, hogy bármilyen nehéz is, tovább kell vinnünk és meg kell csinálnunk. Bármi is árad felénk, az a dolgunk, hogy minden körülmények között a helyünkön legyünk és tegyük azt, amit tennünk kell – és ez jelen esetben nekünk a Dióhéj elkészítése. Összeszedtük maradék erőtartalékainkat – valamint igyekeztünk másokat is erre inspirálni szelíd és kevésbé szelíd módszerekkel –, és nekiálltunk újra. Ekkor született meg az az ötlet, hogy ne húsvétra, hanem inkább pünkösdre jelenjen meg a következő Dióhéj.

Miért pünkösdre?

Mert pünkösöd a megújuló közösségek ünnepe is, annak a kiteljesedése, ahogyan emberi közösségek képesek viszonyaikban új szeretet-erőket megélni. Mert a közösen, közösségben átélt lelki tartalmak sokkal intenzívebbek, és sokkal erősebben maradnak meg lelkünkben. Ebben a helyzetben ez az erő lehet az egyik, ami a nehézségeken felülemelhet bennünket, és segíthet az értékeinket megőrizni a felénk áradó, távolságtartásra, személyes érintkezések csökkentésére, a digitális eszközök szerepének erősítésére irányuló hatások közepette is. A sok bizonytalanság, aggodalom érzékelése közben határozott célunk volt az, hogy a Dióhéjjal is erőt, bátorítást, gondolkodnivalót tudjunk magunknak nyújtani.

Az újság, az írások készítésének tervezésekor úgy gondoltuk, hogy az alábbi témákban, kérdésekre szeretnénk válaszokat keresni:

- szorongás oldása

A gyerekeket mennyire viseli meg a külvilágból, sőt, sokszor az őket körülvevő felnőttekből is feléjük áradó aggodalom, félelem, kontrollálatlan információáradat? Milyen hosszútávú hatásai lehetnek ennek, és hogyan lehet ezek hatását feldolgozni, enyhíteni? Hogyan dolgozhatunk magunkon, hogy ne terheljük a gyerekeinket számukra felesleges aggodalmakkal, félelmekkel, információval?

- a sokszínűségben rejlő lehetőségek kihasználása konfliktusok helyett

Mindig is a sokszínűség volt a közösségünk egyik fő mozgatórugója. Most is, ebben a helyzetben is nagyon sokfélék a vélemények, hozzáállások az intézkedésekhez, a megoldásokhoz. Más-más nézeteket vallunk, máshogy gondolkodunk egészségről-betegségről, oltásról stb, amikben nagy a konfliktuspotenciál. Hogyan tudunk egymásnak segíteni az elfogadásban, a nyitottságban? Hogyan tudjuk a különbözőségeket nem konfliktusokká, hanem erővé tenni? Hogyan hangsúlyozhatjuk inkább azt, hogy mi a közös bennünk?

- értékek őrzése

Hogyan álljunk a helyünkön és maradjunk következetesek abban, amit képviselünk? Nagyon sok a kísértés, hogy letérjünk az útról. Hogyan tudunk magunkból és a szellemiekből erőt meríteni ahhoz, hogy azt tegyük, ami a dolgunk?

Mi lehet útmutatás a bizonytalanságban, hogyan erősíthető a jövőbe vetett bizalom, a bátorság, az egyéni és közösségi felelősségvállalás? Hogyan lehet jól egyensúlyozni a kockázatvállalásban?

- közösség

Az elmúlt időszak lezárásai, korlátozásai, a távolságtartás nyomott hagyott közösségünkön is, és még most sincs teljesen vége ennek. Hogyan lehet újra élővé tenni a találkozásokat, a kapcsolódásokat? Mit adott, mit adhat nekünk ilyen helyzetben a közösség?

A Dióhéj készítésének egyik szépsége, hogy mindig folyamatában alakul: sokszor változnak, formálódnak menet közben az eredeti terveink, és kiteljesednek, élet-szerűbbé válnak. A fenti kérdések többsége nyitva maradt, azért is írtuk le őket ilyen részletesen, mert így mindannyiunknak lehetősége van tovább gondolkodni rajtuk, ki-ki megkeresheti hozzájuk a saját válaszait.

Pünkösd, közösség, szabadság, felelősség, tudatosság – ezek váltak ennek a számnak a hívószavaivá. Szinte minden írás tulajdonképpen a közösségről, a kapcsolódásokról szól, valamint arról, hogyan találjuk meg ezekben a szabadságunkat és a felelősségünket, hogyan mehetünk tovább minden körülmények között a megismerési utunkon, hogyan folytathatjuk azt a szociális kísérletet, aminek tevékeny résztvevői vagyunk.

Ennek a számnak a mottójává egyre inkább az vált számunkra, hogy

„Csak azt igaznak tekinteni, amihez az egyéni gondolkodásunk vezetett el, csak olyan szociális és társadalmi formákban mozogni, amit mi adunk saját magunknak – ez a mai idők nagy alaptörvénye.” (Rudolf Steiner)

A teljesség igénye nélkül néhány ehhez kapcsolódó gondolat a cikkekből:

„A kapcsolat félelem nélküli közösséget jelent, amelyben kellőképpen szabadok vagyunk ahhoz, hogy megértsük egymást, és közvetlen módon kommunikáljunk egymással.”

„Minden felelős ember kötelessége, hogy a tényeket és jelenségeket saját gondolkodásával hassa át, és egyre kevésbé szabad engednünk, hogy mások gondolkodjanak helyettünk.”

„Amikor vége a Hangpancsinak, akkor azok a hangok a szívemben maradnak.”

„Továbbra is cselekvő lényként éljük életünket mint a saját és gyermekeik életének megalkotói, nem megfélemlítve „minden pedagógia varázsszaváról”: szociális melegség és szociális szépség.”

„Semmi sincs egy recept, ami szerint haladni kell, mindig van lehetőség más-képp csinálni.”

„Soha nem az a kérdés, hogy mit kell az embernek tudnia, és mire kell képesnek lennie a fennálló társadalmi rendért, hanem az, hogy mire képes az ember, és mit lehet kifejleszteni benne.”

„Önző és önzetlen is egyben, hogy felismerjük egymást, mivel dolgunk van egymással, módunk van segíteni egymást a születés előtti szándékaink teljesítésében.”

Ahogy Takáts Péter írja a Nevelésművészet 2016/2. számában „Az antropozófia szociális impulzusa és a Waldorf-mozgalom” című írásában:

„Amennyiben képesek vagyunk egy Waldorf-közösségre úgy tekinteni, ahol a közösség tagjai a jövő új szociális formáin dolgoznak, ahol az intelligenciát (Michael), a bölcsességet (Sophia) és a szeretetet (Krisztus) a közösségi működés központi erőiként tekintik, akkor lehetőség nyílik arra, hogy a Steiner által elképzelt új szociális formák jöjjenek létre.”

Életútjaink találkoztak ebben a közösségben. Bízunk benne, hogy mindannyian külön-külön és együtt is szabadon, tudatosan, felelősséggel megyünk tovább a megismerési utunkon, és támogatjuk egymást ebben. A Dióhéjjal most is, mint mindig, igyekszünk ehhez inspirációt, erőt, bátorságot adni – reméljük, sikerült!

Fábián Zsuzsa

Veni Creator Spiritus

Bárdos Lajos
Kisdi Benedek
Fojtényi Kászón

S
A

1. Szent-lé-lek Is - ten, szállj le ránk, el - mét de - ri - tő tisz - ta láng! Önts lel - ke -
2. Kít Is - ten, mint vi - gasz - ta - lót, ne - künk a - ján - do - kul a - dott, min - den ja -

1. Vé - ni cre - a - tor Spi - ri - tus, men - tes tu - o - rum vi - si - ta, im - ple su -
2. Sit laus Pa - tri cum Fi - li - o, San - cto si - mul Pa - ra - cli - to, no - bis que

T
B

1. Szent-lé-lek Is - ten, szállj le ránk, el - mét de - ri - tő tisz - ta láng! Önts lel - ke -
2. Kít Is - ten, mint vi - gasz - ta - lót, ne - künk a - ján - do - kul a - dott, min - den ja -
1. Vé - ni cre - a - tor Spi - ri - tus, men - tes tu - o - rum vi - si - ta, im - ple su -
2. Sit laus Pa - tri cum Fi - li - o, San - cto si - mul Pa - ra - cli - to, no - bis que

10

ink - be, me - lye - ket meg - szen - tel - tél, ke - gyel - me - det!
vak, bő kút - fe - je, lel - künk vi - lá - ga, é - le - te.

per - na gra - ti - a, quae tu cre - a - sti pe - cto - ra. A - men.
mit - tat Fi - li - us Cha - ris - ma San - cti Spi - ri - tus.

ink - be, me - lye - ket meg - szen - tel - tél, ke - gyel - me - det!
vak, bő kút - fe - je, lel - künk vi - lá - ga, é - le - te.
per - na gra - ti - a, quae tu cre - a - sti pe - cto - ra. A - men.
mit - tat Fi - li - us Cha - ris - ma San - cti Spi - ri - tus.

Le Cornu Lili, 2. osztály

Hankó Johanna, 2. osztály

DIÓHÉJ

A Weöres Sándor Oktatási Kulturális
és Szabadidős Egyesület kiadványa

Megjelenik 120 példányban

Honlap: www.waldorf-godollo.hu

Facebook: Gődöllői Waldorf Hírek

Főszerkesztő: Fábian Zsuzsa

Szerkesztők: Forgács Erzsébet, Kecskés Judit,

Kuntz Orsolya és Skoda Mercedesz

Fotók: Skoda Mercedesz és Máhr Attila

Tördelő: Skoda Mercedesz

Lektor: Petricsák Judit

A borítót Forgács Erzsébet készítette.